UNIVERSITÄTS BIBLIOTHEK WUPPERTAL
BERGISCHE UNIVERSITÄT WUPPERTAL

Universitätsbibliothek Wuppertal

Iulianu Autokratoros Ta Sōzomena, Kai Tu En Agiois Kyrillu Archiepiskopu Alexandreias Pros Ta Tu En Atheois Iulianu Logoi Deka

Julian <Römisches Reich, Kaiser>

Lipsiae, Anno MDCXCVI.

Epistolæ

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.
Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

urn:nbn:de:hbz:468-1-1694

Visual Library

ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ
ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ
ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

JVLIANI IMP.
EPISTOLÆ.

Interprete PETRO MARTINIO.

α.

ΕΓΩ μὲν ᾤμην σε τ̃ Νεῖλον πάλαι καλειληφέναι. καὶ πολλάκις εἰς μνήμην λαμβάνων τοῦτο δὴ τὸ εἰωθὸς ἐμοὶ, ὡς εὐδαίμονες, ἔλεγον, τῶν Αἰγυπτίων οἱ παῖδες, πάλαι μὲν τ̃ Νεῖλον ἔχοντες χορηγὸν τῶν ὅσα φέρειν οἶδεν ἐκεῖνος· νυνὶ δὲ καὶ τὴν σὴν μοῦσαν προσειληφότες οὐδὲν ἀτιμοτέραν τοῦ Νείλου, παρ' ἐμοὶ δὲ κριτῇ, τάχα καὶ μείζω. ὁ μὲν γὰρ τὸν χώραν αὐτῶν ἐπιῤῥέων πλουτεῖν ἐπιτρέπει· σὺ δὲ ταῖς νέων ψυχαῖς τὴν γλῶτταν ἐπαφιεὶς, ἐπὶ τ̃ τῆς ἐπιστήμης πλοῦτον ἰθύνεις, οὐδὲν ἔλαττον ἢ πάλαι Πυθαγόρας αὐτοῖς ἐπιδημῶν, καὶ μετ' ἐκεῖνον Πλάτων. Ταῦτα μὲν ἐλογιζόμην· σὺ δὲ οὐ μακρὰν ἀπέχων ἐλάνθανες. ὡς δὲ ἧκεν ὁ τὴν ἐπιστολὴν ἐπιδοὺς, τὸ μὲν πρῶτον θαυμάζων, ἀπάτην ἡγούμην τὸ πρᾶγμα, καὶ οὐκ ἐπειθόμην τοῖς ὀφθαλμοῖς. ὡς δὲ τοῖς γεγραμμένοις ἐντυχὼν, ἐπείσθην μὴ ἂν ἄλλου τὰς χάριτας, ἥσθην πῶς δοκεῖς; ἐγγυτέρας γὰρ αὐτὰς ἐμοὶ τοῦ σε πάλιν ἰδεῖν ἡγούμην ἐλπίδας, καὶ συνέχαιρον εἰκότως, εἰ τὴν σὴν πατρίδα ζηλωτὴν

I.

A EGO te jamdudum ad Nilum venisse arbitrabar. Atque illud persæpe memoria repetens, quod dicere consuevi: O fortunatos Ægyptios, ajebam, qui Nilum habeant jampridem omnium rerum præbitorem, quas is afferre solet; sed nunc multo beatiores, qui Musis tuis præterea fruantur, nihil inferioribus Nilo, vel (ut ego sentio) fortassis etiam majoribus. Ille enim
B terram eorum irrigando divites eos efficit; tu vero lingua tua mentes adolescentum excitando, ad veras opes sapientiæ dirigis, non minus quam olim Pythagoras, cum ad eos se contulit, & post eum Plato. Ergo hæc mecum tacitus disserebam, cum tu interea non longe absens nos lateres. Itaque ut mihi allatæ sunt litteræ tuæ, primum mirabar, dolumque esse suspicabar, neque satis meis oculis credebam: postea vero cum litteras
C perlegissem, tantamque suavitatem orationis non posse ab alio quam te prodire intelligerem, quanta me affectum lætitia fuisse putas? Videbam enim spem tui adventus appropinquare, saneque pro eo, ac debe-

ac debebam, lætabar: quod patriam tuam ad tempus certe aliquod *felicem* velles oſtendere. Quam tu quidem ludens mihi videris accuſare. Quamvis enim negare non poſſim, cælum tale eſſe quale prædicas, & aquam bibentibus maritimam videri, & panes fere hordeaceos eo afferri; (quæ tu omnia, charitate patriæ impeditus, verbis non exaggeraſti) attamen, heus vir optime, gratia eſt habenda huic, quæ tuum animum ad Philoſophiam excoluit. Vide ut aliquando Ægyptiorum delicias contemnere videare. Sapientem illum Ulyſſem, cum parvam, & aſperam, denique Ithacam inſulam incoleret, tamen neque Calypſo, neque melioris naturæ commutatio inducere potuit, ut Ithacam hiſce omnibus non anteponeret. Sed neque Spartiates ille, opinor, cum domeſticum victum recordaretur, Spartam accuſavit. Verum ſcio quæ te res ad accuſandum incitet. Pecuniæ cupidus es, o bone, cumque tantillum a lucro abes, heu, heu, exclamas, & Nilum opesque illinc manantes requiris. Hæc res te, ſicuti ais, hoſpitem facit, & ut corpore ſis nihilo elegantiore quam Chærephon. Credo autem te a Nympha quapiam amica detineri, tandemque ægre, quantas vires amor habeat, ſentire. Sed hæc, ſicuti Veneri libitum fuerit, ita ſunto. Tu interea valebis; atque utinam brevi te, & quidem prolis parentem, ſalutemus.

μικρὸν γῆν ἀπέφηνας χρόνον. Σὺ δέ μοι δοκεῖς αὐτῆς παίζων καληγορεῖν. ὅτι μὲν γὰρ τὸν ὑπὲρ κεφαλῆς ἀέρα οἷον ἔφης εἶναι συμβαίνει, καὶ ὡς τὸ ὕδωρ πίνοντας εἰς μνήμην ἄγει θαλάττης, καὶ ἄρτῳ ὑμῖν ἐκ κριθῆς ἥκει μεμιγμένῳ, ὀκ ἀρνητέον· καὶ ἔλαττον ἐτραγῴδηταί σοι ταῦτα φιλοῦσι τὸ πατρίδι· ἀλλ' ὅμως, ὦ βέλτιστε, χάριν ἐχρῆν εἰδέναι ταύτῃ πρὸς Φιλοσοφίαν ἀσκήσῃ τὴν γνώμην. ὅπως ἂν εἰδείης ποτὲ τρυφῆς Αἰγυπτίας ὑπεροράν. Ὀδυσσέα δὲ τὸν σοφὸν, νῆσον οἰκοῦντα μικρὰν ὁμοῦ καὶ τραχεῖαν· καὶ τί γὰρ ἄλλο ἢ τὴν Ἰθάκην; ὅτε Καλυψὼ πέπεικεν, ὅτε Φύσεως ἐπὶ τὸ κρεῖττον μεταβολὴ, τὸ μὴ τὴν Ἰθάκην ἀντὶ τούτων αἱρεῖσθαι· ἀλλ' οὐδὲ Σπαρτιάτης, οἶμαι, τὴν οἴκοι δίαιταν ἐννοῶν, τὴν Σπάρτην ἐμέμψατο. Ἀλλ' οἶδα πόθεν ποτὲ κατηγορεῖν ἐπήρθης. Φιλοχρημάτως ἔχεις, ὦ λῷστε, εἶτα βραχύ τι τοῦ λήμματος ἀποσᾶς, ἰὼ ἰὼ βοᾶς, καὶ τὸν Νεῖλον πολλάκις, καὶ τὸν ἐκεῖθεν πλοῦτον ἀναπαλεῖς. τοῦτό που σε ξένον, ὡς αὐτὸς ἔφης, ποιεῖ, καὶ τὸ σῶμα τοῦ Χαιρεφῶντος οὐδὲν ἀσειότερον ἔχειν. Οἶμαι δέ σε καὶ νύμφης ἐρωτικῆς περιέχεσθαι· καὶ πειρᾶσθαι μόλις ὁπόσα δύναται πόθος. ἀλλὰ γένοιτο ταῦθ' ὅτως, ὅπως Ἀφροδίτῃ φίλον. Ἐρρώσῃ καὶ ἔρρωσο, καί σε θᾶττον προσείποιμι, καὶ παίδων παλέρα.

PROHÆRESIO.

II.

CUr ego Prohæreſium optimum virum non ſalutabo? hominem ita in dicendo copioſum & abundantem, ut flumina, cum in patentes campos influunt: hominem *æmulantem eloquentia Periclem*, niſi quod Græciam non permi-

Προαιρεσίῳ.

β.

Τί δὲ οὐκ ἔμελλον ἐγὼ Προαιρέσιον τὸν καλὸν προσαγορεύειν; ἄνδρα ἐφιέντα τοῖς λόγοις, ὥσπερ οἱ ποταμοὶ τοῖς πεδίοις ἐπαφιᾶσι τὰ ῥεύματα; καὶ ζηλοῦντα τὸν Περικλέα καλὰ τοὺς λόγους, ἔξω τοῦ συνταράτ-

τειν, καὶ συγκυκᾶν τὴν Ἑλλάδα; Θαυμάζειν δ' οὐ χρὴ, τὴν Λακωνικὴν εἰ πρός σε βραχυλογίαν μιμησαίμην. ὑμῖν γὰρ πρέπει τοῖς σοφοῖς μακροὺς καὶ μεγάλους ποιεῖσθαι λόγους· ἡμῖν δὲ ἀρκεῖ καὶ τὰ βραχέα πρὸς ὑμᾶς. Ἴσθι δῆτά μοι πολλὰ πανταχόθεν κύκλῳ πράγματα ἐπιῤῥεῖν. τῆς καθόδου τὰς αἰτίας, εἰ μὲν ἱστορίαν γράφεις, ἀκριβέστατα ἀπαγγέλλω σοι, δοὺς τὰς ἐπιστολὰς ἀποδείξεις ἐγγράφους. εἰ δ' ἔγνωκας ταῖς μελέταις, καὶ τοῖς γυμνάσμασιν εἰς τέλος ἄχρι γήρως προσκαρτερεῖν, οὐδὲν ἴσως μου τὴν σιωπὴν μέμψῃ.

A scet. Noli autem mirari, quod Laconicæ orationis brevitatem erga te imitatus fuerim. Vos enim magnos & sapientes homines decet copiosa & magnifica oratione uti; nobis satis est, si pauca ad vos scribamus. Scito igitur, res nostras in magna varietate ac vicissitudine versari: *reditus* caussas, si quidem historiam cogitas, accuratissime tibi expono, cum epistolas, tanquam demonstrationes scriptas, B ad te mitto. Sin autem te oratoriis studiis & exercitationibus ad extremam usque senectutem consumere statuis, nihil fortasse meum silentium accusabis.

Λιβανίῳ.

γ.

Ἐπειδὴ τῆς ὑποσχέσεως ἐπελάθου· τρίτη γοῦν ἐστὶ σήμερον, καὶ ὁ Φιλόσοφος Πρίσκος αὐτὸς μὲν οὐχ ἧκε, γράμματα δ' ἀπέστειλεν ὡς ἔτι χρονίσων· ὑπομιμνήσκω σε τὸ χρέος ἀπαιτῶν. Ὄφλημα δέ ἐστιν, ὡς οἶσθα, σοὶ μὲν ἀποδοῦναι ῥᾴδιον, ἐμοὶ δὲ ἥδιστον πάνυ κομίσασθαι. πέμπε δὴ τὸν λόγον, καὶ τὴν ἱερὰν συμβουλὴν, ἀλλὰ, πρὸς Ἑρμοῦ καὶ Μούσης, ταχέως. ἀλλὰ καὶ τούτων με τῶν τριῶν ἡμερῶν ἴσθι συντρίψας, εἴπερ ἀληθῆ φησιν ὁ Σικελιώτης ποιητὴς, ἐν ἤματι φάσκων τοὺς ποθοῦντας γηράσκειν. εἰ δὲ ταῦτά ἐστιν, ὥσπερ οὖν ἐστὶ, τὸ γῆρας ἡμῖν ἐτριπλασίασας, ὦ γενναῖε. Ταῦτα μεταξὺ τοῦ πράττειν ὑπηγόρευσά σοι. γράφειν γὰρ οὐχ οἷός τε ἤμην, ἀργοτέραν ἔχων τῆς γλώττης τὴν χεῖρα. καίτοι μοι καὶ τὴν γλῶτταν εἶναι συμβέβηκεν ὑπὸ τῆς ἀνασκησίας ἀργοτέραν καὶ ἀδιάρθρωτον. Ἐῤῥωσό μοι, ἀδελφὲ ποθεινότατε καὶ προσφιλέστατε.

Voss. ἐπεὶ καὶ

Theocr. Idyll. XII. init.

LIBANIO.

III.

Quandoquidem promissi tui oblitus es, (tertius enim hic dies est, neque C Priscus Philosophus venit, sed litteras misit tanquam adhuc moraturus) revoco tibi in memoriam debitum flagitando. Est autem, ut scis, ejusmodi, ut & tibi facile sit persolvere, & mihi perjucundum accipere. Mitte itaque orationem illam, unaque sacrum illud consilium, sed, per Mercurium & Musas, mitte celeriter. Sed & me scito tribus his diebus valde abs te consumtum esse; si D quidem vere ait Poëta Siculus, uno die amantes consenescere. Quod si ita est, ut certe est, senectutem jam nobis, vir egregie, triplicasti. Hæc ad te dictavi occupatus. Scribere enim ipse non poteram, quod manum lingua tardiorem habebam, Quin & lingua ipsa tardior jam est, quod eam jam diu non exercuerim. Vale, frater suavissime & charissime.

ARISTO-

A

ARISTOMENI *Philosopho.*

IV.

AN vero expectandum est, dum vocere? an priorem officio atque amicitia certare, prorsus jam extinctum est? Vide ne iniquam legem in amicitiam inducamus; si ab amicis eadem expectare conveniat, quæ vulgo a quibuslibet familiaribus expectantur. Quæret aliquis, quemadmodum amici simus, B cum ne de facie quidem inter nos noverimus? At ego vicissim quæro, qui fit ut eos qui mille annos, immo etiam bis millenos antea fuerunt, diligamus? Nempe quia boni viri erant. Et nos sane tales esse volumus. Ac tametsi quod ad me attinet, multum ab eo absumus, ut tales simus, voluntate certe proxime accedimus. Verum quid pluribus tempus consumo? Si invocatum venire oportet, venies: sin vocem expectas, habes adhortationem meam. Quocirca per Jovem hospitalem te oro, ut ad nos quamprimum venias, hominemque inter Cappadocas vere, Græcum, *hoc est*, *Gentilem*, ostendas. Nam adhuc quidem invitos nonnullos, volentes paucos, sed inscientes, sacrificare video.

" Ἀριστομένῃ Φιλοσόφῳ. *Voss.* Ἀριστοξένῳ.

δ.

Ἆρά γε χρὴ περιμένειν κλῆσιν; καὶ τὸ ἀεὶ προτιμᾶν μηδαμῶς; ἀλλ' ὅρα μὴ χαλεπὴν ταύτην εἰσαγάγωμεν τὴν νομοθεσίαν, εἰ ταῦτα χρὴ παρὰ τῶν Φίλων περιμένειν, ὅσα μὴ παρὰ τῶν ἁπλῶς, μὴ ὡς ἔτυχε, γνωρίμων. Ἀπορήσῃ τις ἐνταῦθα· πῶς δὲ οὐκ εἰδότες ἀλλήλους, ἐσμὲν Φίλοι; πῶς δὲ τοῖς πρὸ χιλίων ἐτῶν γεγονόσι, καὶ ναὶ μὰ Δία δισχιλίων; ὅτι σπουδαῖοι πάντες ἦσαν, καὶ τὸ τρόπον καλοί τε κἀγαθοί. Ἐπιθυμοῦμεν δὲ καὶ ἡμεῖς εἶναι τοιοῦτοι. εἰ μὴ τῷ εἶναι, τόγε εἰς ἐμὲ, πάμπληθες ἀπολειπόμεθα. πλὴν ἀλλ' ἴσως ἐπιθυμία τάτῃ πως ἡμᾶς εἰς τὴν αὐτὴν ἐκείνοις μερίδα. Καὶ τί τοιαῦτα ἐγὼ λήρῳ μακρότερον; εἴτε γὰρ ἄκλητον ἰέναι χρὴ, ἥξεις δήπουθεν· εἴτε καὶ κλῆσιν περιμένῃς, ἰδού σοι καὶ παράκλησις ἥκει παρ' ἡμῶν. Ἔντυχε δὴ ἡμῖν περὶ τὰ τοιαῦτα πρὸς Διὸς " ξενίου. δεῖξον ἡμῖν ἄνδρα ἐν Καππαδόκαις καθαρῶς Ἕλληνα. τέως γὰρ τοὺς μὲν βουλομένους, ὀλίγους δέ τινας ἐθέλοντας μὲν, ἀκ εἰδότας δὲ, θύειν ὁρῶ. *Voss.* Φιλίου.

JULIANUS THEODORÆ *plurimum observandæ.*

V.

LIbros omnes, quos ad me misisti, cum epistolis perlibenter accepi, a Mygdonio viro optimo mihi redditos. Et cum otii vix quicquam haberem, (Dii enim sciunt nihil me verbis minuere) hæc ad te rescripsi Tu vero da operam ut valeas, & semper ad nos tales litteras mittas.

Ἰουλιανὸς Θεοδώρᾳ τῇ αἰδεσιμωτάτῃ.

ε.

ΤΑ πεμφθέντα παρά σου βιβλία πάντα ὑπεδεξάμην, καὶ τὰς ἐπιστολὰς ἄσμενος διὰ τὸν βελτίστου Μυγδονίου. καὶ μόγις ἄγων σχολήν· ὡς ἴσασιν οἱ θεοὶ, ὃ παιζομένην λόγῳ· ταῦθα ἀνέγραψα πρός σε. Σὺ δὲ εὖ πράττοις, καὶ γράφοις ἀεὶ τοιαῦτα.

Ενδιδίῳ

Ἐνδικίῳ, ἐπάρχῳ Αἰγύπτου.

ε.

Εἰ καὶ τ ἄλλων ἕνεκα μὴ γράφεις ἡμῖν, ἀλλ' ὑπέρ γε τ τοῖς θεοῖς ἐχθρ ἐχρῆν σε γράφειν Ἀθανάσιον· καὶ ταῦτα πρὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου τὰ καλῶς ἡμῖν ἐγνωσμένα πεπυσμένον. Ὀμνυμι δὲ τὸν μέγαν Σάραπιν, ὡς εἰ μὴ πρὸ τῶν Δεκεμβρίων Καλανδῶν ὁ θεοῖς ἐχθρὸς Ἀθανάσιος ἐξέλθοι ἐκείνης, μᾶλλον δὲ καὶ πάσης τ Αἰγύπτου, τῇ ὑπακοῇ σοι τάξῃ προτιμήσαιμι χρυσοῦ λίτρας ἑκατόν. Οἶδα δὲ πῶς εἰμὶ, βραδὺς μὲν εἰς τὸ καταγνῶναι, πολλῷ δὲ ἔτι βραδύτερος εἰς τὸ ἄπαξ καταγνοὺς ἀνεῖναι. καὶ τῇ " αὐτοῦ χειρὶ πάνυ με λυπεῖ τὸ " καταφρονεῖσθαι τοὺς θεοὺς πάντας. Οὐδὲν ἧττον ἴδοιμι, μᾶλλον δὲ ἀκούσαιμι μηδενὸς παρά σε πραχθέντος, ὡς Ἀθανάσιον ἐξεληλαμένον τῶν τ Αἰγύπτου τόπων, τ μιαρὸν, ὃς ἐτόλμησεν Ἑλληνίδας ἐπ' ἐμοῦ γυναῖκας τ ἐπισήμων βαπτίσαι, διώκεσθαι.

γρ. αὐτῆ. Voss. καταφρονεῖσθαι. μὰ τοὺς θεοὺς πάντας,

A

ECDICIO
Præfecto Ægypti.

VI.

ETsi nihil de cæteris scribis, attamen de illo Deorum hoste Athanasio scribere certe debuisti, præsertim cum præclara nostra decreta multo ante audivisses. Testor magnum Sarapin, nisi ante Calendas Decembres inimicus Deorum Athanasius ex ea urbe, vel potius ex universa Ægypto discesserit, centum auri pondo cohortem, quæ tibi paret, multatum iri. Scis autem quam sim lentus ad condemnandum, & quanto lentior, postquam condemnavi, ad ignoscendum. Per mihi molestum est, ejus opera Deos omnes contemni. Equidem ex tuis factis nullum libentius videro, immo audiero, quam Athanasium illum sceleſtum ex omnibus Ægypti locis pulsum esse: qui ausus est in meo regno fœminas Græcorum (*hoc est, Gentilium*) illustres ad baptismum impellere.

B

C

Ἀρταβίῳ.

ζ.

Ἐγὼ νὴ τὰς θεὰς ἔτε κτείνεσθαι τὰς Γαλιλαίας, ἔτε τύπτεσθαι παρὰ τὸ δίκαιον, ἔτε ἄλλο τι πάσχειν κακὸν βούλομαι· προτιμᾶσθαι μέντοι τὰς θεοσεβεῖς, καὶ πάνυ φημὶ δεῖν. Διὰ γὰρ τὴν Γαλιλαίων μωρίαν, ὀλίγου δεῖν, ἅπαντα ἀνετράπη, διὰ δὲ τὴν τ θεῶν εὐμένειαν σωζόμεθα πάντες. ὅθεν χρὴ τιμᾶν τὰς θεὰς, καὶ τὰς θεοσεβεῖς ἄνδρας τε καὶ πόλεις.

ARTABIO.

VII.

EGo per Deos, neque interfici Galilæos, neque cædi præter jus & æquum, neque molestiæ quicquam perpeti volo: sed tamen iis pios & sanctos viros præferendos esse vel maxime censeo. Etenim Galilæorum amentia propemodum omnia afflixit ac perdidit, cum Deorum benevolentia omnes salvi simus. Quare tum Deos colere, tum pios & viros & populos honorare debemus.

D

Γεωργίῳ.

η.

Ἦλυθες Τηλέμαχε, φησὶ τὸ ἔπος· ἐγὼ δέ σε καὶ " εἶδον ἤδη

Voss. addit Καθολικῷ.

Voss. ἰδὼν

GEORGIO.

VIII.

IN versu illo scis esse, Venisti, mi Telemache. At ego te & vidi jam in litteris,

litteris, & tuæ divinæ mentis imaginem, quasi magni cujusdam signi effigiem, parvo sigillo expressi. Licet enim multa in re parva ostendere. Sapiens ille Phidias non ex ea solum, imagine, quæ in Olympiis est aut Athenis, notus erat, verum etiam quod in exigua sculptura magnæ artis opus incluserat. Talem ajunt ejus cicadam & apem fuisse, ac, si vis, muscam: quorum unumquodque licet natura æreum finxit, ars tamen vita atque anima ornavit. Verum in iis parvitas fortasse animantium artis industriæ speciem veritatis contulit. At tu, si placet, Alexandrum ex equo venantem intuere, cujus magnitudo digiti in manu unguem non superat, & tamen adeo mirabili est artificio expressus, ut Alexander quidem & beluam feriat, & spectatori terrorem vultu incutiat: equus vero in extrema pedum basi consistere recusans, dum motionis sensum tanquam surripit, arte tamen moveatur. Hoc ipsum tu, vir egregie, paullo ante apud nos fecisti. Nam ut in Mercurii facundi stadiis toties jam victor coronatus, mirabilem in paucis his scriptis virtutem tuam demonstras: vereque Homericum Ulyssem imitaris, qui *vel* tantum dicendo *quisnam esset*, Phæacas perterruit ac conturbavit. Quamobrem si nostra amicitia tibi usui esse possit, præsto ea tibi erit cum voles. Omnino amicitiam quoque infimorum utilem esse docet mus, qui leoni mercedis loco salutem attulit.

γράμμασι, καὶ τ῀ ἱερᾶς σ῀ ψυχῆς τὴν εἰκόνα, καθάπερ ὀλίγῃ σφραγῖδι μεγάλ῀ χαρακτῆρ@ τύπον ἀνεμαξάμην. Ἔστι γὰρ ἐν ὀλίγῳ πολλὰ δειχθῆναι. ἐπεὶ καὶ Φειδίας ὁ σοφὸς ἀπ ἐπ τ῀ Ὀλυμπιάσι μόνον ἢ Ἀθήνησιν εἰκόν@ ἐγνωρίζετ, ἀλλ' ἤδ῀ κ῀ μικρῷ γλύμματι μεγάλης τέχνης ἔργον ἐγκλεῖσαι· οἷον δή τ῀ τέττιγά φασιν αὐτὸν, καὶ τὴν μέλιτταν· εἰ δὲ βέλτ῀, καὶ τὴν μῦαν, εἶναι. ὧν ἕκασον εἰ κ῀ τῇ φύσ῀ σμικρὸν κεχάλκωται, " τῇ τέχνῃ ἐψύχωται. Ἀλλ' ἐν ἐκείνοις μὲν ἴσως αὐτῷ καὶ ἡ σμικρότης τ῀ ζώων, εἰς τὴν καλὰ λόγον τέχνην τὸ εἰκὸς ἐχαρίζετ. σὺ δ' ἄλλα τὸν ἐφ' ἵππ῀ θηρῶντα Ἀλέξανδρον, εἰ δοκεῖ, σκόπ῀, ἕ τὸ μέτρον ἐστὶ πᾶν, ὄνυχ@ δακτύλ῀ χειρὸς ἀ μεῖζον. ἕτω δὲ ἐφ' ἑκάστ῀ " τὸ θαῦμα τ῀ τέχνης " ἔχεται, ὥστε ὁ μὲν Ἀλέξανδρ@ ἤδη τὸ θηρίον βάλλ῀, καὶ τὸν θεατὴν φοβεῖ, δι' ὅλ῀ δυσωπῶν τ῀ σχήματ@, ὁ δὲ ἵππ@ ἐν ἄκρᾳ τῶν ποδῶν τῇ βάσ῀ τὴν στάσιν φέυγων, ἐν τῇ τ῀ ἐνεργείας κλοπῇ, τῇ τέχνῃ κινεῖται. Ὃ δὴ κ῀ αὐτὸς ἡμῖν, ὦ γενναῖε, ἐποίεις. ὥσπερ γὰρ ἐν Ἑρμ῀ λογίῳ σαφέσι διόλ῀ πολλάκις τ῀ δρόμ῀ στεφανωθεὶς ἤδη, δι' ὧν ἐν ὀλίγοις γράφεις, τ῀ ἀρετῆς τὸ ἄκρον ἐμφαίνεις· κ῀ πρ῀ ὄνλι τ῀ Ὀδυσσέα τ῀ Ὁμήρ῀ ζηλοῖς, ὃς κ῀ μόνον εἰπὼν ὅστις ἦν, ἥρπασε τὰς Φαίακας ἐκπλῆξαι. εἰ δή τι καὶ παρ' ἡμῶν τ῀ καλά σε φιλικ῀ καπν῀ δέξ῀, φθόν@ οὐδείς. πάντως πο κ῀ παρὰ τῶν ἡτιόνων εἶναί τι χρηστὸν, ὁ μῦς τὸν λέοντα πρ῀ μισθῷ σώσας, ἀρκέντως δείκνυσι.

ECDICIO
Præfecto Ægypti.

Ἐκδικίῳ ὑπάρχῳ Αἰγύπτ῀.

IX.

QUidam equis, alii avibus, nonnulli feris delectantur: ego vero inde

θ.

Ἄλλοι μὲν ἵππων, ἄλλοι δὲ ὀρνέων, ἄλλοι δὲ θηρίων ἐρῶσιν. ἐμοὶ δὲ βι-

δ' ὀρνέων ἄλλοι δ' ἄλλων. Cf. Horat. p. 53

 βλίων

Voss. ἀλλα τὴν τέχνην ἐμψύχωται.

Deest τὸ θαῦμα in vet. Cod. Voss. δέχεται,

ἑλίων κλήσεως ἐκ παιδαρίου δεινὸς ἐντέτηκε πόθος. Ἄτοπον οὖν, εἰ ταῦτα περιΐδοιμι σφαλερισαμένους ἀνθρώπους, οἷς οὐκ ἀρκεῖ τὸ χρυσίον μόνον ἀναπλῆσαι τὸν πολὺν ἔρωτα τοῦ πλούτου· πρὸς δὲ καὶ ταῦτα ὑφαιρεῖσθαι ῥᾳδίως ὑποδιανοουμένους. Ταύτην οὖν ἰδιωτικήν μοι δὸς τὴν χάριν, ὅπως ἂν εὑρεθείη πάντα τὰ Γεωργίου βιβλία. πολλὰ μὲν γὰρ ἦν Φιλόσοφα παρ' αὐτῷ, πολλὰ δὲ ῥητορικά, πολλὰ δὲ ἦν καὶ τῶν δυσεβῶν Γαλιλαίων διδασκαλίας· ἃ ἐκλοίμην μὲν ἠφανίσθαι πάντη. τῷ δὲ μὴ σὺν τούτοις ἀφαιρεθῆναι τὰ χρησιμώτερα, ζητείσθω κἀκεῖνα μετ' ἀκριβείας ἅπαντα. ἡγεμὼν δὲ τῆς ζητήσεως ἔσῳ σοι ταύτης ὁ Νοτάριος Γεωργίου. ὃς μετὰ πίστεως ἀνιχνεύσας αὐτά, γέρως ἴσῳ τευξόμενος ἐλευθερίας· εἰ δ' ἄλλως πως γένοιτο κακοῦργος περὶ τὸ πρᾶγμα, βασάνων εἰς πεῖραν ἥξων. ἐπίσταμαι ὃ ἐγὼ τὰ Γεωργίου βιβλία· καὶ εἰ μὴ πάντα, πολλὰ μέντοι μετέδωκέ μοι περὶ τὴν Καππαδοκίαν, ὄντι πρὸς μεταγραφήν τινα, καὶ ταῦτα ἔλαβε πάλιν.

Voss. ὑφαιρ. Voss. ζητείσθω. καὶ

A usque a pueritia librorum cupiditate arsi. Quare absurdum est, has opes iis relinquere, quorum avaritia nequit auro expleri, præsertim cum facile videar eas illis posse detrahere. Quocirca hoc mihi privatim beneficium dabis, ut Georgii scripta omnia reperienda cures. Multa erant apud illum Philosophica, Rhetorica, multa de impiorum Galilæo- B rum doctrina: quæ velim penitus extincta esse; sed, ne cum his illa quoque pereant, omnia diligenter exquiri volo. Dux autem tibi esto ad inquirendum librarius ipsius Georgii: qui si fideliter in eam curam incubuerit, præmium sibi libertatem esse sciat; sin autem malitiose & astute rem gesserit, quæstionem de se habitum iri. Georgii porro libros ego novi: mihi enim, cum in Cappadocia C essem, etsi non omnes, at quosdam describendos dedit, quos ad eum postea remisi.

Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Ἰουλιανὸς, μέγιστος, σέβαστος, Ἀλεξανδρέων τῷ δήμῳ.

IMPERATOR CÆSAR JULIANUS, MAXIMUS, AUGUSTUS, POPULO ALEXANDRINO.

ι.

Εἰ μὴ τὸν Ἀλέξανδρον τὸν οἰκιστὴν ὑμῶν, καὶ πρό γε τούτου τὸν θεὸν μέγαν τὸν ἁγιώτατον Σάραπιν αἰδεῖσθε, τὸ κοινὸν γένος ὑμᾶς καὶ ἀνθρωπίνου, καὶ πρέποντος πῶς οὐκ εἰσῆλθε λόγος οὐδείς; προσθήσω δ' ὅτι καὶ ἡμῶν, οὓς οἱ θεοὶ πάντες, ἐν πρώτοις δὲ ὁ μέγας Σάραπις, ἄρχειν ἐδικαίωσαν τῆς οἰκουμένης, οἷς πρέπον ἦν τὴν ὑπὲρ τῶν ἠδικηκότων ὑμᾶς φυλάξαι διάγνωσιν. Ἀλλ' ὀργὴ τυχὸν ἴσως ὑμᾶς ἐξηπάτησε καὶ θυμὸς, ὅσπερ ἔνι εἴωθε τὰ δεινὰ πράττειν, τὰς φρένας μετοικίσας· εἶτα τῆς ὁρμῆς ἀνασείλαντες τοῖς παραχρῆμα βεβουλευμένοις

X.

SI nihil vos Alexander conditor, ac potius Deus ille magnus sanctissimus Sarapis, commovet; attamen patriæ, humanitatis, officii ratio nonne debuit ac potuit commovere? addo etiam D nostri: quos cum Dii omnes, tum vero in primis magnus Sarapis, totius orbis imperio præfecerunt: quorum intererat de injuria vobis facta cognoscere. Verum iracundia vos fortasse decepit & furor, qui atrocissima quæque solet committere, ubi mentem domicilio suo exturbavit: deinde *represso impetu*,

petu, iis quæ ſubito a vobis recte conſulta erant, iniquum poſtea facinus ſubjeciſtis. Neque veriti eſtis, cum plebs eſſetis, eadem committere, quæ in illis merito reprehendebatis. Etenim, per Sarapin, dicite mihi, quæ tandem Georgii crimina vos in illum incitarunt? Reſpondebitis, arbitror, quoniam in vos Conſtantium accenderit: deinde exercitum in ſacram urbem adduxerit: tum *præfectus Ægypti* ſanctiſſimum Dei templum ceperit, ſtatuas, & donaria, & ornatum omnem diripuerit: cumque vos merito iraſceremini, & Deo, vel Dei potius opibus ſuccurreretis, ille ſumma iniquitate, ſcelere, impietateque uſus, armatos immiſerit, magis fortaſſe Georgium quam Conſtantium veritus, ſi ſeipſum erga vos modeſte ac civiliter gereret, neque tyrannidem *ab initio* exerceret. His itaque cauſſis irati, Deorum inimico Georgio iterum ſacram urbem ſcelere polluiſtis, cum liceret eum ſententiis judicum permittere. Sic enim non cædes, non ſcelus ullum fuiſſet, jus & æquitas adhibita eſſet, quæ & vos penitus conſervaret, & impietatis auctorem puniret, & cæteros comprimeret, qui Deos contemnunt, qui urbes, iſtas & florentes populos pro nihilo ducunt, qui crudelitatem erga illos exiſtimant potentiæ ſuæ additamentum. Conferte itaque meam illam epiſtolam, quam ad vos paulo ante miſi, cum hac ipſa, & quantum interſit, conſiderate, quantisque laudibus vos illic affecerim: quas cum hoc tempore vobis tribuere deberem, propter ſcelus veſtrum medius fidius non poſſum. Auſus eſt po-

καλῶς, ὕστερον ἐπήγαγε τε τὴν παρανομίαν. ὐδὲ ἠσχύνθητε δῆμος ὄντες τολμῆσαι ταῦτα, ἐφ' οἷς ἐκείνους ἐμισήσατε δικαίως. Εἰπατε γάρ μοι πρὸς τοῦ Σαράπιδος, ὑπὲρ ποίων ἀδικημάτων ἐχαλεπήνατε Γεωργίῳ; τὸν μαναριώταλον Κωνσάντιον ἐρεῖτε δήπουθεν, ὅτι καθ' ὑμῶν παρώξυνεν, εἶτα εἰσήγαγεν εἰς τὴν ἱερὰν πόλιν στρατόπεδον, καὶ κατέλαβεν ὁ στρατηγὸς τῆς Αἰγύπτου τὸ ἁγιώτατον τοῦ Θεοῦ τέμενος, ἀποσυλήσας ἐκεῖθεν εἰκόνας, καὶ ἀναθήματα, καὶ τὸν ἐν τοῖς ἱεροῖς κόσμον. Ὑμῶν δὲ ἀγανακτούντων εἰκότως, καὶ πειρωμένων ἀμύνειν τῷ Θεῷ, μᾶλλον, δὲ τοῖς τοῦ Θεοῦ κτήμασιν· ὁ δ' ἐτόλμησεν ὑμῖν ἐπιπέμψαι τοὺς ὁπλίτας, ἀδίκως, καὶ παρανόμως, καὶ ἀσεβῶς· ἴσως Γεώργιον μᾶλλον, ἢ τὸν Κωνσάντιον δεδοικὼς, ἑαυτὸν παρεφύλαττεν, εἰ μετριώτερον ὑμῖν καὶ πολιτικώτερον, ἀλλὰ μὴ τυραννικώτερον πόρρωθεν προσεφέρετο. Τούτων οὖν ἕνεκεν ὀργιζόμενοι τῷ θεοῖς ἐχθρῷ Γεωργίῳ, τὴν ἱερὰν αὖθις ἐμιάνατε πόλιν, ἐξὸν ὑποβάλλειν αὐτὸν ταῖς τῶν δικαστῶν ψήφοις· ἔτω γὰρ ἐγίνετο ἂν ὁ φόνος, ὐδὲ παρανομία τὸ πρᾶγμα. δίκη δὲ ἐμμελὴς, ὑμᾶς μὲν ἀθῴους πάντη φυλάττουσα, τιμωρεμένη μὲν τὸν ἀνίατα δυσεβήσαντα. καὶ σωφρονίζουσα δὲ τοὺς ἄλλους πάντας, ὅσοι τῶν θεῶν ὀλιγωροῦσι, καὶ προστέτι τὰς τοιαύτας πόλεις, καὶ τοὺς ἀνθοῦντας δήμους ἐν ὐδενὶ τίθενται, τοῦ ἑαυτῶν δὲ ποιοῦντας πάρεργον δυνασείας τὴν καθ' ἑκείνων ὠμότητα. Παραβάλλετε τοίνυν ταύτην μου τὴν ἐπιστολὴν, ἣν μικρῷ πρώην ἐπέστειλα, καὶ τὸ διάφορον καταυόησατε, πόσους μὲν ὑμῶν ἐπαίνους ἔγραφον τότε. νυνὶ δὲ μοι τοὺς θεοὺς ὀφείλων ὑμᾶς ἐπαινεῖν, ὐ δύναμαι διὰ τὴν παρανομίαν. Τολμᾷ δῆμος, ὥσπερ οἱ κύ-

Addubitavit Voss. Horkel p. 45 Φυλάττειν αἵματι καταρρεούσας Horkel p. 44

νες, ἄνθρωπον σπαράττειν· εἶτα οὐκ αἰσχύνεται [καὶ Φυλάττει] καθαρὰς τὰς χεῖρας ὡς προσάγειν πρὸς τοὺς θεοὺς, αἵματος καθαρευούσας. Ἀλλὰ Γεώργιος ἄξιος ἦν τοῦ τοιαῦτα παθεῖν. καὶ τούτων ἴσως ἐγὼ φαίην ἂν χείρονα καὶ πικρότερα. κἂν δι' ὑμᾶς ἐρεῖτε. σύμφημι καὶ αὐτός. παρ' ὑμῶν δὲ εἰ λέγοιτο, τοῦτο οὐκ ἔτι συγχωρῶ. Νόμοι γὰρ ὑμῖν εἰσιν, οὓς χρὴ τιμᾶσθαι μάλιστα μὲν ὑπὸ πάντων ἰδίᾳ καὶ στέργεσθαι. πλὴν ἐπειδὴ συμβαίνει τῶν καθ' ἕκαστόν τινας παρανομεῖν, ἀλλὰ τὰ κοινὰ γοῦν εὐνομεῖσθαι χρὴ, καὶ πειθαρχεῖν τοῖς νόμοις ὑμᾶς, καὶ μὴ παραβαίνειν, ὅσαπερ ἐξ ἀρχῆς ἐνομίσθη καλῶς. Εὐτύχημα γέγονεν ὑμῖν, ἄνδρες Ἀλεξανδρεῖς, ἐπ' ἐμοῦ πλημμελῆσαι τοιοῦτό τι ὑμᾶς, ὃς αἰδοῖ τῇ πρὸς τὸν θεὸν, καὶ διὰ τὸν θεῖον τὸν ἐμὸν καὶ ὁμώνυμον, ὃς ἦρξεν αὐτῆς τε Αἰγύπτου, καὶ τῆς ὑμετέρας πόλεως, ἀδελφικὴν εὔνοιαν ὑμῖν ἀποσώζω. Τὸ γὰρ τῆς ἐξουσίας ἀκαταφρόνητον, καὶ τὸ ἀπηνέστερον καὶ καθαρὸν τῆς ἀρχῆς. οὔποτε ἂν δήμου περίδοιεν τόλμημα, μὴ οὐ καθάπερ νόσημα χαλεπὸν πικροτέρῳ διακαθᾶραι φαρμάκῳ. Προσφέρω δ' ἐγὼ ὑμῖν, δι' ἅσπερ ἔναγχος ἔφην αἰτίας, τὸ προσηνέστατον παραίνεσιν καὶ λόγους· ὑφ' ὧν εὖ οἶδα ὅτι πείσεσθε μᾶλλον, εἴπερ ἐστὲ, καθάπερ ἀκούω, τό, τε ἀρχαῖον Ἕλληνες, καὶ τανῦν ἔτι, τῆς εὐγενείας ἐκείνης ὕπεστιν ὑμῖν ἀξιόλογος καὶ γενναῖος ἐν τῇ διανοίᾳ καὶ τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ὁ χαρακτήρ. Προτεθήτω δὲ τοῖς ἐμοῖς πολίταις Ἀλεξανδρεῦσιν.

Ἰουλιανὸς Βυζαντίοις.

ια.

Τοὺς βουλευτὰς πάντας ὑμῖν ἀποδεδώκαμεν, καὶ τοὺς πατροβούλους, εἴ τε τῇ Γαλιλαίων ἑαυτοὺς ἔδοσαν θρησκείᾳ, εἴ τε ὅπως ἄλλως

A pulus, ut canes, hominem discerpere: neque pudore afficitur: neque manus puras ac sanguine vacuas servat, ad Deo offerendum. At enim dignus erat Georgius, qui talia pateretur. Immo longe fortasse graviora, inquam, & acerbiora. At vestro nomine. Fateor, sed a vobis, non concedo. Sunt enim leges, quas observare omnes & colere debebatis: ac si B privatim a nonnullis violarentur, publice quidem certe rem bene administrari, legibus obtemperari, instituta majorum sancta & sacra haberi, conveniebat. Præclare est vobiscum actum, viri Alexandrini, quod me regnante talia commisistis, qui partim verecundia in Deum, partim avunculi mihi cognominis, qui tum ipsi Ægypto, tum vestræ civitati præfuit, recordatione, fraternam erga vos caritatem conservo. Certe in bono C & severo imperio, cujus auctoritas non contemnatur, facinus insolens populi ferri non solet, sed tanquam gravis morbus asperiore medicina sanatur. At ego propter eas caussas, quas modo commemoravi, remedium lenius adhibeo, orationem nimirum atque admonitionem: quibus (ut spero) eo libentius parebitis, quod & antiqua origine Græci estis, & nunc illustres ac D præclaras nobilitatis illius notas animo vitaque retinetis. *Proponatur autem*, quia mei Alexandrini cives estis.

JULIANUS BYZANTIIS.

XI.

SEnatores omnes vobis reddidimus, & Decuriones *patricios*, sive in Galilæorum religionem se dederint, sive aliud quidvis

quidvis gesserint, ut Curiam effugiant, extra eos qui in urbe primaria publico muneri præfuerunt.

A

πραγματεύσαντο, διαδράναι τὸ βυλευτήριον, ἔξω τῶν ἐν τῇ μητροπόλῃ λελειτουργηκότων.

BASILIO.

XII.

NOn bellum denuncias, ait vetus verbum. At ego addam etiam illud Comœdiæ veteris: O nuncium aureorum verborum! Age igitur, istud reipsa ostende, & ad nos quamprimum advola: certe amicus ad amicum venies. *Publica* & assidua cura Reipublicæ molesta est iis, qui negligentius in ea versantur. At qui diligentia & industria utuntur, æqui sunt, mea quidem sententia, & prudentes, omninoque ad omnia idonei. Quare ipse mihi opportunitatem hanc comparavi, ut sine ulla Reipublicæ negligentia, nonnihil quoque spatii ad relaxationem animi sumam. Etenim adhuc ita vivimus, ut aulicæ simulationis nihil fere retineamus; (quam quidem tu fortasse adhuc expertus fuisti qua qui laudant, majore odio; prosequuntur, quam inimicissimos) sed honesta moderataque libertate, cum opus est, nos mutuo accusamus & reprehendimus, neque tamen propterea minus inter nos amamus, quam qui maxime amici sunt. Ex eo accidit (quod sine invidia dicere liceat) ut dum relaxamur, seria agamus, & dum hæc agimus, minime cruciemur, & secure dormiamus: quoniam cum vigilarem, non tam pro meipso, quam pro cæteris omnibus, ut par erat, vigilavi. Hæc forsitan apud te nugatus sum, levitate quadam animi & insolentia: meipsum namque, sicut Astydamas, collaudavi. Veruntamen, ut intelligeres multo magis tuum conspectum, sapientis videlicet hominis, nobis profuturum, quam impedimenti allaturum, hæc scripsi. Propera igitur, ut dixi, & pu-

B

C

D

Βασιλείῳ.

ιϛ.

Ἡ μὲν παροιμία φησὶν, Οὐ πόλεμον ἀγγέλλεις. ἐγὼ δε προσθείην ἐκ τῆς κωμῳδίας, ὦ χρυσὸν ἀγγέλας ἐπῶν. ἴθι ὦν, ἔργοις αὐτὸ δεῖξον, καὶ σπεῦδε παρ' ἡμᾶς· ἀφίξῃ γὰρ φίλος παρὰ φίλον. ἡ δὲ περὶ τὰ πράγματα κοινὴ καὶ συνεχὴς ἀσχολία δοκεῖ μὲν εἶναί πως τοῖς "πάρεργον αὐλὸ ποιοῦσιν ἐπαχθής· γε. μὴ παρέγως οἱ δὲ τῆς ἐπιμελείας κοινωνοῦντες, εἰσὶν ἐπιεικεῖς· ὡς ἐμαυτὸν πείθω· καὶ συνετοὶ, καὶ πάντως ἱκανοὶ πρὸς πάντα. Δίδωμι ὦν μοι ῥαῳθύμην, ὥστε ἐξεῖναι μηδὲν ὀλιγωροῦντι καὶ ἀναπαύεσθαι. Σύνεσμεν γὰρ ἀλλήλοις ὰ μετὰ τ' αὐλικῆς ὑποκρίσεως μόνης· ἧς, οἶμαι, σε μέχρι τοῦ δεῦρο πεπειρᾶσθαι· καθ' ἣν ἐπαινοῦντες, μισοῦσι τηλικοῦτον μῖσος, ἡλίκον ὰδὲ τοὺς πολεμιωτάτους· ἀλλὰ μετὰ τῆς προσηκούσης ἀλλήλοις ἐλευθερίας, ἐξελέγχοντές τε ὅταν δέῃ καὶ ἐπιτιμῶντες, οὐκ ἔλαττον φιλοῦμεν ἀλλήλους τῶν σφόδρα ἑταίρων. Ἔνθεν ἔξεσιν ἡμῖν· ἀπεὶη δὲ φθόνος· ἀνειμένοις τε σπουδάζειν, καὶ σπουδάζουσι μὴ ταλαιπωρεῖσθαι, παθεύδειν δὲ ἀδεῶς. ἐπεὶ καὶ ἐγρηγορως, οὐχ ὑπὲρ ἑαυτοῦ μᾶλλον, ἢ καὶ ὑπὲρ τῶν ἄλλων ἁπάντων, ὡς εἰκὸς, ἐγρήγορα. Ταῦτα ἴσως κατηδολέσχησά σου καὶ καταλήρησα; παθών τι βλακῶδες. ἐπήνεσα γὰρ ἐμαυτὸν ὥσπερ Ἀσυδάμας. ἀλλ' ἵνα σε πείσω προέργου τι μᾶλλον ἡμῖν τὴν σὴν παρουσίαν, ἅτε ἀνδρὸς ἔμφρονος, ποιήσειν, ἢ παραιρήσεσθαί τι τοῦ καιροῦ, ταῦτα ἐπέστειλα. Σπεῦδε ὦν, ὅπερ

ἔν, ὅπερ ἔφην, δημοσίῳ χρησόμενος δρόμῳ· συνδιατρίψας δὲ ἡμῖν ἐφ' ὅσον σοι φίλον, οἷπερ ἂν θέλῃς ὑφ' ὑμῶν πεμπόμενος, ὡς προσῆκόν ἐστι, βαδιῇ.

A blicis equis utere: cumque apud nos, quantum tibi videbitur, fueris, tum a nobis honeste & ut decet dimissus, quo voles, proficiscaris.

Ἰουλιανὸς Ἰουλιανῷ θείῳ.

ιγ.

Τρίτης ὥρας νυκτὸς ἀρχομένης, οὐκ ἔχων ὅδε τὸν ὑπογράφοντα, διὰ τὸ πάντας ἀσχόλους εἶναι, μόλις ἴσχυσα πρός σε ταῦτα γράψαι. Ζῶμεν διὰ τοὺς θεούς, ἐλευθερωθέντες τοῦ παθεῖν ἢ δράσαι τὰ ἀνήκεστα. Μάρτυς δὲ ὁ Ἥλιος, οὗ μάλιστα πάντων ἱκέτευσα συναράσθαί μοι, καὶ ὁ βασιλεὺς Ζεύς, ὡς ὅ πώποτε ἠυξάμην ἀποκτεῖναι Κωνστάντιον, μᾶλλον δὲ ἀπηυξάμην. Τί οὖν ἦλθον; ἐπειδάν μοι οἱ θεοὶ διαῤῥήδην ἐκέλευσαν, σωτηρίαν μὲν ἐπαγγελλόμενοι πειθομένῳ· μένοντι δὲ, ὃ μηδεὶς θεῶν ποιήσειεν. ἄλλως τε ὅτι καὶ πολέμιος ἀποδειχθείς, ὤμην φοβῆσαι μόνον, καὶ εἰς ὁμιλίας ἥξειν ἐπιεικεστέρας τὰ πράγματα· εἰ δὲ μάχῃ κριθείη, τῇ τύχῃ τὰ πάντα καὶ τοῖς θεοῖς ἐπιτρέψας, περιμένειν ὅπερ ἂν αὐτῶν τῇ φιλανθρωπίᾳ δόξῃ.

XIII.

AD tertiam horam noctis ineuntis, cum neminem, qui scriberet, haberem, quod omnes occupati essent, vix potui hæc ad te scribere. Vivimus Deorum beneficio, liberati ab extremis malis patiendis, vel faciendis. Testis vero mihi est Sol, cujus auxilium opemque inprimis popposci: testis Jupiter Rex, quod Constantium occidere nunquam optaverim, immo magis, in id accideret, exoptaverim. Cur igitur veni? quia videlicet Dii aperte hortabantur, salutem polliciti si parerem; sin vero remanerem, id quod Dii prohibeant. Accedit, quod cum hostis jam appellatus essem, terrere eum duntaxat cogitabam, eoque pacto res ad colloquium aliquod lenius & mitius deventuras esse: aut si etiam bello decernendum foret, Fortunæ Diisque omnia permitterem, atque exitum, qualem ipsorum clementia afferret, expectarem.

Ἰουλιανὸς Λιβανίῳ.

ιδ.

ΑΝέγνων χθὲς τὸν λόγον πρὸ ἀρίστου σχεδόν· ἀρισήσας δὲ, πρὶν ἀναπαύσασθαι, τὸ λοιπὸν προσαπέδωκα τῆς ἀναγνώσεως. μακάριος εἰ λέγειν ὕτω, μᾶλλον δὲ φρονεῖν ὕτω δυνάμενος. ὦ λόγος, ὦ φρένες, ὦ σύνεσις, ὦ διαίρεσις, ὦ ἐπιχειρήματα, ὦ τάξις, ὦ ἁφορμαί, ὦ λέξις, ὦ ἁρμονία, ὦ συνθήκη.

Voss. addit σοφιστῇ καὶ Κοναίσωι.

Voss. τῇ ἀναγνώσει

JULIANUS LIBANIO.

XIV.

LEgi hesterno die orationem tuam magna ex parte ante prandium: pransus vero, sine ulla intermissione, reliquum absolvi. O te felicem, qui ita possis dicere, aut sentire potius! o orationem! o mentem! o prudentiam! o partitionem! o argumenta! o dispositionem! o aditus! o verba! o numerum! o compositionem.

Ἰουλιανὸς

JULIANUS MAXIMO Philopho.

XV.

ALexandrum Macedonem ajunt Homeri carminibus indormire ſolitum, ut noctes diesque in bellicis ejus præceptis verſaretur. At nos cum tuis epiſtolis, tanquam Pæoniis medicamentis dormimus, easque aſſidue tanquam recentes ac novas iteramus. Quare ſi tuarum litterarum colloquium, id eſt, tuam imaginem nobis repræſentare vis, ſcribe, & aſſidue ſcribe; vel potius Diis juvantibus veni, tibique perſuade, quamdiu abfueris, nos vita frui non poſſe dicere, niſi eatenus, quoad litteras tuas legimus.

JULIANUS EIDEM.

XVI.

AQuilam fingunt fabulæ, cum veros fœtus explorare vult, implumes eos adhuc & teneros in cælum ferre, Solisque radiis objicere, tanquam Deo teſte, verum patrem a falſo atque adultero ſejungat. At tibi nos tanquam Mercurio, eloquentiæ Deo, ſcripta noſtra offerimus, ut ſi aures tuas ſuſtinere poſſint, tu pro arbitrio tuo ſtatuas, an in vulgus evolare debeant; ſin minus, ea continuo projicias tanquam a Muſis aliena, aut flumine obruas ut adulterina. Sic certe Gallis injuriam nullam facit Rhenus, qui ſpurios infantes undis abripit, tanquam impuri lecti vindex: quos autem ex puro ſemine ortos agnovit, in ſumma aqua ſuſpendit, matriſque trementis manibus reddit, & quaſi verum incorruptumque

A

Ἰουλιανὸς Μαξίμῳ Φιλοσόφῳ.

ιε.

Ἀλέξανδρον μὲν τὸν Μακεδόνα τοῖς Ὁμήρου ποιήμασιν ἐφυπνώττειν λόγος, ἵνα δὴ καὶ νύκτα καὶ μεθ' ἡμέραν αὐτῷ τοῖς πολεμικοῖς ὁμιλῇ συνθήμασιν· ἡμεῖς δέ σου τὰς ἐπιστολάς, ὥσπερ Παιωνείοις τισὶ φαρμάκοις συγκαθεύδομεν. καὶ ἀεὶ διαλείπομεν ἐντυγχάνοντες ἀεὶ, καθάπερ νεαρὰς ἔτι καὶ πρῶτον εἰς χεῖρας ἡκούσας. Εἴπερ οὖν ἐθέλεις ἡμῖν εἰκόνα σῆς παρουσίας τὴν ἐν τοῖς γράμμασιν ὁμιλίαν προξενεῖν, γράφε, καὶ μὴ λῆγε συνεχῶς τοῦτο πράττων. Μᾶλλον δὲ ἧκε σὺν θεοῖς, ἐνθυμούμενος ὡς ἡμῶν γ' ἕως ἂν ἀπῇς, οὐδ' ὅτι ζῶμεν εἰπεῖν ἐσὶν, ἢ ὅτε μόνον τοῖς παρούσου γραφομένοις ἐντυχεῖν ἔξεσιν.

B

C

Ἰουλιανὸς τῷ αὐλῷ.

ις.

Ὁ μὲν μῦθος ποιεῖ τὸν ἀετὸν, ἐπειδὰν τὰ γνήσια τῶν νημάτων βασανίζῃ, φέρειν ἄπιλα πρὸς τὸν αἰθέρα, καὶ ταῖς ἠλίου προσάγειν ἀκτῖσιν, ὥσπερ ὑπὸ μάρτυρι τῷ Θεῷ, τὸν γνήσιον τε ἀληθῶς νεοττὸν γινόμενον, καὶ νόθου γονῆς ἀλλοτριούμενον· Ἡμεῖς δέσοι, καθάπερ Ἑρμῇ λογίῳ, τοὺς ἡμετέρους λόγους ἐγχειρίζομεν. κἂν μὲν ὑπομείνωσι" τὴν ἀκοὴν τὴν σὴν, ἐπί σοι τὸ κρῖναι περὶ αὐτῶν, εἰ καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους εἰσὶ πλήσιμοι· εἰ δὲ μὴ, ῥῖψον ἐκεῖ καθάπερ Μουσῶν ἀλλοτρίους, ἢ ποταμῷ κλύσον ὡς νόθους. Πάντως δὲ ὁ Ῥῆνος ἀδικεῖ τοὺς Κελτούς, ὃς τὰ μὲν νόθα τῶν βρεφῶν ὑποβρύχια ταῖς δίναις πέμπει, καθάπερ ἀπολάσαι λέχους τιμωροὺς πρέπων· ὅσα δ' ἂν ἐπιγνῷ καθαροῦ σπέρματος, ὑπεράνω τοῦ ὕδατος αἰωρεῖ, καὶ τῇ μητρὶ τρεμούσῃ πάλιν εἰς χεῖρας δίδωσιν, ὥσπερ ἀδέκαστόν τινα

D

νοσ. τὴν σὴν ἀκτῖνα

τινα

τινα μαρτυρίαν αὐτῇ καθαρῶν καὶ ἀμέμπτων γάμων τὴν τῦ παιδὸς σωτηρίαν ἀντιδωρέμενος.

A casti & laudabilis conjugii testimonium servato infante persolvit.

Ἰουλιανὸς Ὀρειβασίῳ.

ιζ.

Τῶν ὀνειράτων δύω πύλας εἶναι φησὶν ὁ θεῖος Ὅμηρος, καὶ διάφορον εἶναι αὐτοῖς καὶ τὴν ὑπὲρ τῶν ἀποβησομένων πίστιν. ἐγὼ δὲ νομίζω σε νῦν, εἴπερ ποτε καὶ ἄλλοτε, σαφῶς ἑωρακέναι περὶ τῶν μελλόντων. ἔθεασάμην γὰρ κἀγὼ αὐτὸς τοιῦτον σήμερον. Δένδρον γὰρ ᾠόμην ὑψηλὸν ἔν τινι τρικλίνῳ σφόδρα μεγάλῳ πεφυτευμένον, εἰς ἔδαφος ῥέπον, ἐν τῇ ῥίζῃ παραπεφυκότος ἑτέρου μικροῦ καὶ νεογενοῦς, ἀνθηροῦ λίαν. ἐγὼ δὲ περὶ τὸ μικρὸν σφόδρα ἠγωνίων, μή τις αὐτὸ μετὰ τοῦ μεγάλου συναποσπάσῃ. καὶ τοίνυν ἐπειδὰν πλησίον ἐγενόμην, ὁρῶ τὸ μέγα μὲν, ἐπὶ τῆς γῆς ἐκτεταμένον· τὸ μικρὸν δ', ὀρθὸν μέν, μετέωρον δὲ ἀπὸ γῆς. Ὡς δ' εἶδον, ἀγωνιάσας ἔφην, Οἷον δένδρον! κίνδυνός ἐστι μηδὲ τὴν παραφυάδα σωθῆναι. καί τις ἀγνὼς ἐμοὶ παντελῶς, ὅρα, ἔφησεν, ἀκριβῶς, καὶ θάρρει· τὸ ῥίζης γὰρ ἐν τῇ γῇ μενούσης, τὸ μικρότερον ἀβλαβὲς διαμενεῖ καὶ βεβαιότερον ἱδρυνθήσεται. τὰ μὲν δὴ τῶν ὀνειράτων τοιαῦτα· Θεὸς δὲ οἶδεν εἰς ὅ, τι φέρει. Περὶ δὲ τοῦ μιαροῦ ἀνδρογύνου μάθοιμ' ἂν ἡδέως ἐκεῖνο, πότε διελέχθη περὶ ἐμοῦ ταῦτα, πότερον πρὶν ἢ τοῦ συντυχεῖν ἐμοὶ, ἢ μετὰ τοῦτο. δήλωσον ἡμῖν ὅ, τι ἂν οἷός τε ἦς. ὑπὲρ ὧν τε πρὸς αὐτὸν, ἴσασιν ὅτι πολλάκις, αὐτοῦ τοὺς ἐπαρχιώτας ἀδικήσαντος, ἐσιώπησα, παρὰ τὸ πρέπον ἐμαυτῷ· τὰ μὲν οὐκ ἀκούων, τὰ δ' οὐ προσιέμενος, ἄλλοις δὲ ἀπιστῶν, ἔνια δὲ εἰς τοὺς συνόντας αὐτῷ τρέ-

Voss. ἐν αὐτῷ

JULIANUS ORIBASIO.

XVII.

OMniorum portas duas esse ait divinus Homerus, & variam iis esse fidem rerum futurarum. At ego te nunc, si unquam alias, certo futura vidisse arbitror. Nam & ego hodie tale quiddam vidi. Arborem proceram in quodam triclinio peramplo & spatioso insitam putabam, quæ in terram se inflecteret, atque arbusculam parvam & teneram, valdeque florentem ad radices agnatam haberet. Angebat me autem vehementer metus de exigua illa arbore, ne a quopiam una cum magna avelleretur. Et cum propius accessissem, cerno magnam arborem humi postratam, parvam autem erectam quidem, sed a terra suspensam. Quod cum vidissem, æstuans ac laborans: Heu, inquam, quanta arbor, & tamen est periculum ne surculus etiam ei agnatus intereat! Hic quidam mihi ignotus omnino: Contemplare, ait, diligenter, & bono sis animo; radice enim humi manente, parvula illa arbor permanebit, firmiorque hærebit. Ac somnium quidem tale est: quo autem pertineat, Deus scit. Verum de sceleratο illo eunucho valde cupio scire, quando ista de me narraverit, utrum antequam mihi occurrit, an postea: tu, quod poteris, nobis indicabis. Quod vero ad ipsum attinet, scit me persæpe, se provinciales vexante, tacuisse, contra quam dignitas mea postularet: cum quædam non audirem, alia non admitterem, nonnulla non crederem,

crederem, multa in ejus familiares & A domeſticos converterem. Quod autem mihi talem maculam inurere voluit, miſſis libellis omni ſcelere & contumelia refertis, quid me facere oportuit? num tacere? an pugnare? illud ſtultum ac ſervile erat, Deoque ingratum: hoc juſtum quidem, & forte, & libero dignum; attamen per negotia, quibus tum implicati eramus, minime licitum. Quid igitur feci? multis præſentibus, quos ei relaturos intelligebam: Omni- B no certe, inquam, iſte ſcripta ſua emendabit: nam adhuc quidem valde eſt intemperans. Hoc ille audito, tantum abfuit ut ad ſanitatem & modeſtiam rediret, ut ea fecerit, quæ nullus modeſtus tyrannus feciſſet, præſertim cum tam prope ab eo abeſſem. Quid hic faciendum erat homini Platonis & Ariſtotelis ſtudioſo? utrum miſeros homines in latronum poteſtatem dedere? an eos potius pro mea parte defendere, qui jam (ut arbitror) propter ne- C fariam iſtorum officinam cycneum carmen canunt? Mihi certe turpe videtur tribunos militares, *ubi ordinem deſeruerint, condemnare*; quanquam mors eis ante oculos oppetenda eſſet, ac ne ſepultura quidem dignos judicare: in miſeris autem hominibus ab injuria vindicandis ordinem deſerere, cum præſertim adverſus tales latrones dimicandum ſit, & quidem Deo nobis auxilium ferente, ſicuti nos ad prælium inſtruxit. Quod ſi etiam perpetiendum ſit D aliquid, non parva conſolatio eſt, cum recta & integra mentis conſcientia proficiſci. Utinam Dii Saluſtium virum probum nobis concedant. Ac ſi propterea ſucceſſor forte nobis dabitur, nihil erit, ut ſpero, moleſtum. Etenim breve tempus, bene & innocenter actum, peccanti immortalitati anteponendum eſt. Peripa-

πων. Ὅτι δέ μοι μεταδῦναι τῆς τοιαύτης ἠξίωσεν αἰσχύνης, ἀποσείλας τὰ μιαρὰ καὶ πάσης αἰσχύνης ἄξια ὑπομνήματα, τί με πρᾶξαι ἐχρῆν; ἆρα σιωπᾶν; ἢ μάχεσθαι; τὸ μὲν οἶμαι Horkel p. 34. πρῶτον εἶναι ἠλίθιον, καὶ δουλοπρεπὲς, καὶ θεομίσητον· τὸ δεύτερον δὲ, δίκαιον μὲν, καὶ ἀνδρεῖον, καὶ ἐλευθέριον, ὑπὸ δὲ τῶν ἐχόντων ἡμᾶς πραγμάτων ἀ συγχωρούμενον. Τί τοίνυν ἐποίησα; πολλῶν παρόντων, οὓς ἤδειν ἀναγγελοῦντας αὐτῷ, πάντη καὶ πάντως, εἶπον, διορθώσῃ τὰ ὑπομνήματα ὅτῳ ὁ δεῖνα· ἐπεὶ δεινῶς ἀσχημονεῖ. Τοῦτ' ἐκεῖνῳ ἀκούσας, τοσοῦτον ἐδέησε τοῦ σωφρόνως τί πρᾶξαι, ὥστε πεποιηκέναι ὅσα νὴ τὸν θεὸν ἀδὲ εἰς μέτριῳ τύραννῳ, ὅτῳ μὴ πλησίον ὄντῳ. Ἐνταῦθα τί πρᾶξαι ἐχρῆν ἄνδρα τῶν Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους ζηλωτὴν δογμάτων; ἆρα περιορᾶν ἀνθρώπους ἀθλίους τοῖς κλέπταις ἐνδιδομένους, ἢ καλὰ δύναμιν ἀυλοῖς ἀμύνειν, οἶμαι, ὡς ἤδη τὸ κύκνειον ἐξᾴδοντι διὰ τὸ θεομισὲς ἐργαστήριον τῶν τοιούτων; Ἐμοὶ μὲν οὖν αἰσχρὸν εἶναι δοκεῖ τοὺς μὲν χιλιάρχους, ὅταν λείπωσι τὴν τάξιν, καταδικάζειν, καίτοι χρὴ ἰσανὰ τεθνάναι παραχρῆμα, καὶ μηδὲ ταφῆς ἀξιοῦσθαι· τὴν δὲ ὑπὲρ ἀθλίων ἀνθρώπων ὑπολείπειν τάξιν, ὅταν δέῃ πρὸς κλέπτας ἀγωνίζεσθαι τοιούτους. καὶ ταῦτα τοῦ θεοῦ συμμαχοῦντῳ ἡμῖν, ὥσπερ οὖν ἔταξεν. Εἰ δὲ καὶ παθεῖν τι συμβαίη, μετὰ καλοῦ τοῦ συνειδότος, ἀ μικρὰ παραμυθία πορευθῆναι. Τὸν δὲ χρηστὸν Σαλούστιον θεοί μέν μοι χαρίσαιντο. κἂν συμβαίη δέ τι διὰ τοῦτο τυγχάνειν διαδόχου, λυπήσει τυχὸν οὐδέν. ἄμεινον γὰρ ὀλίγον ὀρθῶς, ἢ πολὺν κακῶς πρᾶξαι χρόνον. Οὐκ ἔστιν, ὡς λέγουσί τινες, τὰ Περιπατητικὰ

τινὰ δόγματα τ̃ Στωϊκῶν ἀγεννέστερα. τοσόντῳ δὲ μόνον ἀλλήλων, ὡς ἐγὼ κρίνω, διαφέρει· τὰ μὲν γάρ ἐστιν ἀεὶ θερμότερα καὶ ἀβελτότερα· τὰ δὲ φρονήσεως ἄξια, τοῖς ἐγνωσμένοις ἐμμένειν.

A tetica Philoſophia non eſt, ſicut quidam opinantur, ignavior Stoïca. Hoc autem, mea ſententia, inter utramque differt, quod altera ſit calidior, magisque turbulenta; altera prudentior, nempe, in ſententia permanendum.

Ἰουλιανὸς Εὐγενίῳ Φιλοσόφῳ.

ιη.

Δαίδαλον μὲν Ἰκαρίῳ φασὶν ἐκ κηροῦ πτερὰ συμπλάσαντα, τολμῆσαι τὴν φύσιν βιάσασθαι τῇ τέχνῃ. ἐγὼ δὲ ἐκεῖνον μὲν, εἰ καὶ τῆς τέχνης ἐπαινῶ, τῆς γνώμης οὐκ ἄγαμαι· μόνῳ γὰρ κηρῷ λυσίμῳ τὸ παιδὸς ὑπέμεινε τὴν σωτηρίαν πιστεῦσαι. Εἰ δέ μοι θέμις ἦν, κατὰ τ̃ Τήϊον ἐκεῖνον μελοποιὸν, εὐχῇ τὴν τῶν ὀρνίθων ἀλλάξασθαι φύσιν, οὐκ ἂν δήπου πρὸς Ὄλυμπον, οὐδὲ ὑπὲρ μέμψεως ἐρωτικῆς, ἀλλ' εἰς αὐτὰς ἂν τῶν ὑμετέρων ὀρῶν τὰς πρόποδας ἔπτην, ἵνα σε, τὸ μέλημα τὸμὸν· ὡς φησιν ἡ Σαπφώ· περιπλύξωμαι. Ἐπεὶ δέ με ἀνθρωπίνῳ σώματι δεσμῷ παλαιὸς ἔκλεισε φύσις, οὐκ ἐθέλει πρὸς τὸ μετέωρον ἁπλῶσαι τ̃ λόγον, οἷς ἔχω σε πτεροῖς μετέρχομαι, καὶ γράφω, καὶ σύνειμι τ̃ δυνατὸν τρόπον. πάντως που καὶ Ὁμηρῳ αὐτὰς οὐκ ἄλλο τ̃ χάριν, ἢ τοῦτο, πτερόεντας ὀνομάζει, διὰ ὅτι δύναιντο παντάχῃ φοιτᾶν, ὥσπερ οἱ ταχύτατοι τῶν ὀρνίθων, ἢ ἂν ἐθέλωσιν, ἄπτονται. Γράφε δὲ καὶ αὐτὸς, ὦ φίλε. ἴσθι γὰρ δήπου σοὶ τῶν λόγων, εἰ μὴ καὶ μείζων ὑπάρχει ἡ πτέρωσις, ἥ τε ἑταίρας μεταθεῖναι δύνασαι, καὶ πανταχόθεν, ὡς πάρεστιν, εὐφραίνειν.

Julianus Eugenio Philoſopho.

XVIII.

Dædalum narrant pennas Icario e cera finxiſſe, arteque naturam vincere tentaſſe. At ego illius quidem artem laudo, prudentiam tamen requiro: quippe cum ſolus ex omni memoria ſit auſus ceræ fluxæ ac fragili ſalutem filii committere: ego tamen, ſi mihi eſſet integrum juxta Teji illius Lyrici votum in avem mutari, non mehercule ad Olympum, neque obamatorias aliquas querimonias, ſed in ipſa montium veſtrorum cacumina volarem, quo te meam (ut ait Sappho) curam amplecterer. Quoniam igitur natura me in hoc ergaſtulum corporis incluſit, neque in ſublime verba mea explicare concedit, quibus poſſum alis te ſequor, & ſcribo, &, quo licet modo, tecum ſum. Homerus certe non alia ex cauſſa dixit verba alata, niſi quia omnem in partem ire poſſunt, ut velocisſimæ aves, quocunque volunt, proſiliunt. Veruntamen tu quoque, amice, viciſſim ſcribe. Nam & tibi par eſt, vel major, in dicendo alarum copia, qua & amicos potes commovere, & varie, tanquam præſens eſſes, delectare.

Ἰουλιανὸς Ἑκηβόλῳ.

ιθ.

Πινδάρῳ μὲν ἀργυρέας εἶναι δοκεῖ τὰς Μούσας, οἱονεὶ τὸ ἔκδηλον

Julianus Hecebolo.

XIX.

Pindarus argenteas Muſas eſſe vult: quaſi artis illarum claritatem & ſplendorem

dorem cum clariſſima rerum omnium materia conferat. Homerus ille ſapiens argentum illuſtre, & aquam argenteam appellat, quod ipſa ſpeciei ſuæ hilaritate & nitore non ſecus atque Solis radiis colluceat. Pulchra Sappho Lunam nominat argenteam, ob eamque cauſſam cæterorum ſiderum aſpectum ait ab ea obſcurari. Quare Diis argentum potius quam aurum congruere, conjectari poſſit aliquis. Nam quod hominibus ad uſum aptius & melius ſit argentum quam aurum, quodque magis eis adſit, neque ut aurum in terra occultetur, aut eorum oculos vitet, ſed & aſpectu jucundum ſit, & ad vitam commodius, non mea ſed veterum oratio eſt. Quod ſi nos etiam aureum nummum abs te miſſum, argento remunerari voluimus, ne putes ideo leviore te affectum eſſe munere: neque, ut Glauco in armorum commutatione, ſic tibi in hac referenda gratia, exiſtimes accidiſſe: neque enim Diomedes ipſe forſitan argentea arma pro aureis dedit, quippe cum longe his utiliora illa eſſent, & ad retundendas inſtar plumbi acies aptiora. Hæc tecum jocati ſumus, ex iis, quæ ipſe ſcribis, occaſionem nacti liberius in te dicendi. Tu ſi pretioſiora auro munera nobis largiri vis, ſcribe, aſſidueque id facito. Mihi namque quamvis parva abs te epiſtola, tamen maximis etiam bonis anteponetur.

A αὐτῶν, καὶ περιφανὲς τῆς τέχνης, εἰς τὸ τὲ ὕλης λαμπρότερον ἀπεικάζοντι. Ὅμηρος δὲ ὁ σοφὸς, τόν τε ἄργυρον ἀγλαὸν λέγει, καὶ τὸ ὕδωρ ἀργύρεον ὀνομάζει, καθάπερ Ἡλίου καθαραῖς ἀκτῖσιν αὐτῷ τῷ τῆς εἰκόνος φαιδρῷ μαρμαρύσαν. Σαπφὼ ἡ καλὴ τὴν Σελήνην ἀργυρέαν φησὶ, καὶ διὰ τὸτο τῶν ἄλλων ἀστέρων ἀποκρύπτειν τὴν ὄψιν. Οὕτω καὶ θεοῖς τ' ἄργυρον μᾶλλον, ἢ τὸν χρυ-
B σὸν ἁρμόσειεν ἄν τις πρέπειν. ἀνθρώποις γε μὴν, ὅτι πρὸς τὴν χρείαν ἐστὶν ὁ ἄργυρος τοῦ χρυσοῦ τιμιώτερος, καὶ σύνεσι μᾶλλον αὐτοῖς ἔχ ὥσπερ ὁ χρυσὸς ἐπὶ γῆς κρυπτόμενος, ἢ φεύγων αὐτῶν τὴν ὄψιν, ἀλλὰ καὶ ὀφθῆναι καλὸς, καὶ ἐν διαιτήμασι κρείττων, οὐκ ἐμὸς ἴδιος, ἀλλὰ παλαιῶν ἀνδρῶν ὁ λόγος ἐστίν. Εἰ δὲ καὶ σοὶ τοῦ πεμφθέντος ὑπὸ σοῦ χρυσοῦ νο-
C μίσματος, εἰς τὸ ἴσον τῆς τιμῆς ἕτερον, ἀργύριον ἀντιδίδομεν, μὴ κρίνῃς ἧττον τὴν χάριν, μηδὲ ὥσπερ τῷ Γλαύκῳ πρὸς τὸ ἔλαττον οἰηθῇς εἶναι τῶν ὅπλων τὴν ἀντίδοσιν· ἐπεὶ μὴ δὲ ὁ Διομήδης ἴσως ἀργυρᾶ χρυσῶν ἀντέδωκεν, ἅτε δὴ πολλῷ τ' ἑτέρων ὄντα χρησιμώτερα, καὶ τὰς αἰχμὰς οἱονεὶ μολίβδου δίκην ἐκτρέπειν εἰδότα. Ταῦτά σοι προσπαίζομεν, ἀφ' ὧν
D αὐτὸς γράφεις, τὸ ἐνδόσιμον εἰς σὲ τῆς παῤῥησίας λαμβάνοντες. σὺ δὲ εἰ τῷ ὄντι χρυσοῦ τιμιώτερα ἡμῖν δῶρα ἐθέλεις ἐκπέμπειν, γράφε, καὶ μὴ λῆγε συνεχῶς τοῦτο πράττων. ἐμοὶ γὰρ καὶ γράμμα παρά σου μικρὸν, ὅτου περ ἂν εἴπῃ τις ἀγαθοῦ κάλλιον ἂν εἶναι κρίνεται.

JULIANUS EUSTOCHIO.

XX.

HEſiodus ille ſapiens vicinos ad convivia vocandos eſſe cenſet,

Ἰουλιανὸς Εὐσοχίῳ.

κ.

ΗΣιόδῳ μὲν δοκεῖ τῷ σοφῷ καλεῖν ἐπὶ τὰς ἑορτὰς τοὺς γείτο-

 νας,

νας, ὡς συνησθησομένους, ἐπειδὴ καὶ συναλγοῦσι, καὶ συναγωνιῶσιν, ὅταν τις ἀπροσδόκητος ἐμπέσῃ ταραχή. Φημὶ δὲ τοὺς φίλους δεῖν καλεῖν, οὐ τοὺς γείτονας· τὸ αἴτιον δὲ, ὅτι γείτονα μὲν ἔνεστιν ἐχθρὸν ἔχειν· φίλον δὲ, οὐ μᾶλλον, ἢ τὸ λευκὸν μέλαν εἶναι, καὶ τὸ θερμὸν ψυχρόν. Ὅτι δὲ ἡμῖν οὐ μόνον νῦν, ἀλλὰ καὶ πάλαι φίλος εἶ, καὶ διετέλεσας εὐνοϊκῶς ἔχων, εἰ καὶ μηδὲν ὑπῆρχεν ἄλλο τεκμήριον, ἀλλὰ τό γε ἡμᾶς οὕτω διατεθεῖσθαι καὶ διακεῖσθαι περί σε, μέγα ἂν εἴη τούτου σημεῖον. Ἧκε τοίνυν μεθέξων τῆς ὑπατείας αὐτός. ἄξει δέ σε ὁ δημόσιος δρόμος, ὀχήματι χρώμενον ἑνὶ καὶ παρίππῳ· εἰ δὲ χρή τι καὶ ἐπεύξασθαι, τὴν Ἐνοδίαν εὐμενῆ σοι, καὶ τὸν Ἐνόδιον παρακεκλήκαμεν.

προσεπεύξασθαι Horkel p. 39

A ut communiter gaudeant, quandoquidem cum perturbatio casusque aliquis inopinatus incidit, communem dolorem perferunt. At ego amicos, non vicinos, vocandos existimo. Quamobrem? quia vicinus potest aliquando esse inimicus; at amicus non magis id esse potest, quam quod album est nigrum, aut quod calidum frigidum. Te vero non solum hoc tempore, sed etiam multo ante, amicum fuisse, & deinde semper eadem voluntate nos prosecutum esse, si nihil aliud, certe hoc testificatur, quod tam vehementer te amamus. Veni igitur, ut Consulatus honore fungaris. Ducet autem te publicus cursus uno vehiculo, & parhippo. Quod si est præterea optandum aliquid, Enodiam tibi amicam, Enodiumque accersivimus.

B

Ἰουλιανὸς Καλλιξείνῃ, κα.

C

Χρόνος δίκαιον ἄνδρα δείκνυσι μόνος· ὡς παρὰ τῶν ἔμπροσθεν ἔγνωμεν. ἐγὼ δὲ φαίην, ὅτι καὶ τὸν εὐσεβῆ, καὶ τὸν φιλόθεον. ἀλλ' ἐμαρτυρήθη, φησὶ, καὶ ἡ Πηνελόπη φίλανδρος. εἶτα μετὰ τοῦ φιλάνδρου, τὸ φιλόθεον τίς ἐν γυναικὶ δεύτερον τίθησι, καὶ οὐ φανεῖται πολὺν πάνυ τὸν μανδραγόραν ἂν ἐκπεπωκώς; Εἰ δὲ καὶ τοὺς καιρούς τις ἐν νῷ λάβοι, καὶ τὴν Πηνελόπην ἐπαινουμένην σχεδὸν ὑπὸ πάντων ἐπὶ τῇ φιλανδρίᾳ, κινδυνευούσας δὲ τὰς εὐσεβεῖς ὀλίγῳ πρότερον γυναῖκας, καὶ προσθήκη δὲ τῶν κακῶν, ὅτι καὶ διπλάσιος ὁ χρόνος, ἆρ' ἔστι σοὶ τὴν Πηνελόπην ἀξίως παραβάλλειν; Ἀλλὰ μὴ μικροὺς ποιοῦ τοὺς ἐπαίνους· ἄνθ' ὧν ἀμείψονται μέν σε πάντες οἱ θεοί. καὶ τὰ παρ' ἡμῶν

Julianus Callixenæ. XXI.

Justum virum longa arguit solum dies. Sic sane veteres. At ego addam, etiam pium & religiosum virum tempore argui. At enim, inquies, Penelopes etiam amor & fides erga virum tempore cognita est. Et quis tandem, inquam, in muliere amorem conjugis sui religioni ac pietati anteponet, quin continuo mandragoræ multum bibisse judicetur? Quod si quis etiam tempora consideret, & Penelopen ab omnibus prope de viri amore laudatam, cum mulieribus ante paucos dies ob pietatem de vita dimicantibus, quodque ad mala hæc accedit, temporis duplum conferat: an jure poterit Penelopen tecum comparare? Tu vero noli parvas eas laudes ducere; pro quibus &

D

Dii

Dii omnes tibi meritas gratias relaturi sunt, & nos pro parte nostra te duplici sacerdotio ornamus, atque ad illud quod antea habebas, tum Cereris sanctissimæ, tum magnæ matris Phrygiæ Deæ in sacra Pisinunte, sacerdotium adjungimus.

A διπλῇ σε τιμήσομεν τῇ ἱερωσύνῃ πρὸς ᾗ πρότερον εἶχες τῆς ἁγιωτάτης θεοῦ Δήμητρος, καὶ τῆς μεγίστης Μητρὸς θεᾶς τῆς Φρυγίας ἐν τῇ θεοφιλεῖ Πισινοῦντι τὴν ἱερωσύνην ἐπιτρέπομέν σοι.

JULIANUS LEONTIO.

XXII.

ILle scriptor historiæ Thurius aures dixit esse hominibus minus fideles, quam oculos. Atego in te contra sentio, magisque auribus, quam oculis, credo. Nunquam enim, ne si decies quidem te vidissem, tantum fidei oculis, quantum nunc auribus, tribuissem: quippe cum ab homine minime mendaci te, cum semper virum esse intellexerim, tum in agendo, pedibus manibusque (ut ait Homerus) ita contendere, ut teipsum superare videaris. Quare armorum usum tibi permittimus, armaque universa mittimus, quibus adhuc pedites utuntur, (sunt autem hæc equestribus armis leviora) teque domesticorum numero adscribimus, qui ex iis delecti sunt, qui arma gestarunt, bellisque interfuerunt.

Ἰουλιανὸς Λεοντίῳ.

κβ.

B Ὁ λογοποιὸς ὁ Θούριος ὦτα εἶπεν ἀνθρώποις ὀφθαλμῶν ἀπιστότερα· τούτῳ ἔπι σοῦ ἐναντίαν ἔχω γνώμην ἐγώ. πιστότερα γάρ ἐστί μοι τὰ ὦτα τῶν ὀφθαλμῶν. οὐ γὰρ εἴποτε εἶδόν σε δεκάκις, οὕτως ἂν ἐπίστευσα τοῖς ὀφθαλμοῖς, ὡς νῦν ταῖς ἀκοαῖς πιστεύω ταῖς ἐμαυτοῦ, παρ' ἀνδρὸς οὐδαμῶς οἵου τε ψεύδεσθαι δεδιδαγμένος, ὅτι πάντα ἀνὴρ ὢν, αὐτὸς ἑαυτοῦ κρείττων εἶ περὶ τὸ ῥέξαι· φησὶν Ὅμηρος· χερσί τε καὶ ποσίν. Ἐπιτρέψαντες οὖν σοι τὴν τῶν ὅπλων χρῆσιν, ἀπεστείλαμέν τε πανοπλίαν, ἣ τέως τοῖς πεζοῖς ἁρμόττει· [κουφοτέρα δέ ἐστιν αὕτη τῆς τῶν ἱππέων] ἐγκατελέξαμεν δέ σε τῷ τῶν οἰκείων συντάγματι. [γίνονται δὲ ἀπὸ τῶν ὁπλοφορησάντων οὗτοι καὶ στρατευσαμένων.]

C

Wyttenbach p. 254 verba cancellis septa Juliano abjudicat.

γρ. ἀποφλορησάντων.

HERMOGENI EXPRÆFECTO Ægypti.

XXIII.

PErmitte mihi juxta Poëtas dicere O me præter spem servatum! o nuntium præter expectationem allatum, quod evaserim! mehercule hydram multorum capitum, non fratrem dico Constantium (fuit enim is, qualis fuit) sed belluas ipsius comites; quæ oculis unumquemque petebant, quæque illum reddebant atro-

Ἑρμογένει Ἀφοπάρχῳ Αἰγύπτου.

D

κγ.

ΔΟς μοι κατὰ τοὺς μελικτὰς εἰπεῖν· ὦ παρ' ἐλπίδα σεσωσμένος ἐγὼ, ὦ παρ' ἐλπίδας ἀκηκοὼς, ὅτι δ' ἀπέφυγον, οὔτι μὰ Διὰ τὴν πολυκέφαλον ὕδραν, οὐ τὸν ἀδελφόν φημι Κωνστάντιον· ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν ἦν, οἷος ἦν· ἀλλὰ τὰ περὶ αὐτὸν θηρία. πᾶσιν ἐποφθαλμιῶντα, ἃ κἀκεῖνον ἐποίει χαλεπώτερον,

γρ. μελιτὰς.

Voss. διαπέφευγνας

Voss. τρικέφαλον

λεπώτερον, ὐδὲ τὸ καθ' ἑαυτὸν ὄντα πάνυ Hertel. p. 45 πᾶσι πρᾷον, εἰ καὶ ἐδόκει πολλοῖς τοιοῦτος. Ἐκείνῳ μὲν οὖν, ἐπειδὴ μακαρίτης ἐγένετο, κόφη γῆ· καθάπερ Voss. λέγεται "λόγος· τούτους δὲ ἀδίκως τι παθεῖν οὐκ ἂν ἐθέλοιμι· ἴσως Ζεύς· ἐπειδὴ ᾧ αὐτοῖς ἐπανίσανται πολλοὶ καὶ ἡγοροι, δικασήριον ἀποκεκλήρωται. Σὺ δὲ, ὦ φίλε, παρεὶς εἶ, καὶ παρὰ δύναμιν ἐπείχθηι. θεάσασθαι γάρ σε πάλαι τε ἠυχόμην νὴ τοὺς θεούς. καὶ νῦν εὐμενέσθαι, ὅτι διεσώθης ἀκηκοὼς, ἥκειν παραπελεύομαι.

ciorem, qui per se non admodum clemens erat, licet multis esse videretur. Verum illi, quandoquidem e vita jam excessit, terra (ut ajunt) sit levis: istos autem injuste pati quippiam nolim, (scit Jupiter) sed quia accusatores nacti sunt multos, judicium iis datum est. Tu vero, amice, cum præsens sis, vel supra vires festinans, advola: videre enim te *olim*, medius fidius *optavi*, & nunc, cum te salvum esse libentissime audierim, venire jubeo.

Ἰουλιανὸς Σαραπίωνι τῷ λαμπροτάτῳ.

κδ.

Ἄλλοι μὲν ἄλλοις τὰς πανηγύρεις νομίζουσιν· ἐγὼ δὲ ἡδύ σοι γλυκείας ἑορτῆς σύνθημα, τῶν ἐπιχωρίων ἰσχάδων τὰς μακροπέντους ἑκατὸν ἐκπέμπω· τῷ μὲν τοῦ δώρου μεγέθει μικράν, τῷ κάλλει δὲ ἴσως ἀρκοῦσαν ἡδονὴν μνησεύων. Ἀριστοφάνει μὲν οὖν δοκεῖ εἶναι πολὺ μέλιτος τοῦ ἄλλων γλυκύτερον τὰς ἰσχάδας. καὶ ὐδὲ τοῦτ' ἀνέχεται τῶν ἰσχάδων εἶναι γλυκύτερον, ὡς αὐτὸς ἐπικρίνας λέγει. Ἡροδότῳ γοῦν ἄρα τῷ συγγραφεῖ πρὸς ἐπίδειξιν ἐρημίας ἀληθοῦς ἤρκεσεν εἰπόντι, παρ' οἷς οὔτε σῦκά ἐστιν, οὔτε ἄλλο ἀγαθὸν ὐδέν. ὥσπερ οὔτε ἄλλου τινὸς ἐν καρποῖς ἀγαθοῦ προλέγει τῶν σύκων ὄντος, οὔτε ἔτι πάντως ἀγαθοῦ δέοντος, παρ' οἷς ἂν τὸ σῦκον. Ὅμηρος δὲ ὁ σοφὸς τὰ μὲν ἄλλα τῶν καρπῶν εἰς μέγεθος, ἢ χρόαν, ἢ κάλλος ἐπαινεῖ· μόνῳ δὲ τῷ σύκῳ τὴν τῆς γλυκύτητος ἐπωνυμίαν συγχωρεῖ. καὶ τὸ μὲν μέλι χλωρὸν καλεῖ, δεδιὼς μὴ λάθῃ γλυκὺ προσειπὼν, ὃ καὶ πικρὸν εἶναι πολλαχοῦ συμβαίνει. τῷ

Julianus Sarapioni clarissimo.

XXIV.

ALii aliis laudationes mittere solent: at ego tibi caricas nostrates oblongas centum mitto, quas tanquam signum jucundum suavium epularum accipies. In quo voluptatem quidem, si ad muneris magnitudinem spectas, non magnam; sin autem ad pulchritudinem, satis magnam fortasse percipies. Aristophanes ait, excepto melle, nihil dulcius esse caricis: immo ne hoc quidem ipsum dulcedine præponendum illis esse postea judicat. Herodotus scriptor, ad veram solitudinem ostendendum, satis habuit ita dicere: Apud eos neque fici sunt, neque aliud bonum ullum: tanquam ex omni fructuum genere nullum melius, majusve ficis inveniatur, neque ubi ficus sit, boni quippiam desideretur. Homerus ille sapiens cæteros fructus partim ob magnitudinem, partim ob colorem pulchritudinemve laudat: soli fico dulcedinis nomen attribuit. Mel etiam flavū vocat, veritus ne imprudens dulce id appellet, quod amarum persæpe esse solet: at uni

uni certe fico proprie hanc appellationem tribuit, ut nectari, quod ficus ſola ex omnibus dulcis ſit. Hippocrates ait mel ſenſu dulce, *ad digeſtionem vero omnino* amarum eſſe; neque ei repugno: quia omnium conſenſu bilem procreat, & humores in contrarium ſaporem convertit: quæ res magis ipſum natura amarum eſſe demonſtrat. Nunquam enim in amaram naturam mutaretur, niſi id illi fuiſſet ab initio, ex quo in diverſum commigravit. At ficus non ſolum ſenſu eſt dulcis, verum etiam *digeſtione* antecellit. Jam adeo utilis hominibus eſt, ut præſidium ad quævis venena ſalutare Ariſtoteli videatur: ac menſis etiam inchoandis & claudendis non ob aliam cauſſam adhiberi, tanquam hoc unum pro omnibus ſacrum remedium adverſus ciborum injurias exhibeatur. Enimvero Diis ficum conſecrari, omnibusque aris adhiberi, & quovis thure ad odores aptiorem eſſe, non mea eſt oratio, ſed quisquis uſum ejus didicit, a ſapiente aliquo homine, ſacrorumque antiſtite, manaſſe intelligit. Theophraſtus ille vir egregius in iis, quæ de agricultura ſcripſit, cum de arborum, quæ in aliis inſeri poſſunt, natura mutuaque inſitione diſſerit, præcipue ficum commendat, quod variorum generum arbores admittat, & una ex omnibus facile aliarum ſtirpem ferat, ſi quis ejus ſingulos ramos amputet, & in eorum quemque diffiſſum, aliarum arborum ſobolem inſerat: ut perſæpe hujus unius aſpectus pro horto integro eſſe poſ-

A σύκῳ δὲ ἄρα μόνῳ ἀποδίδωσι τὴν οἰκείαν εὐφημίαν, ὥσπερ τῷ νέκταρι, διότι καὶ μόνον γλυκὺ τῶν ἄλλων ἐστί. Καὶ μέλι μὲν Ἱπποκράτης φησὶ καὶ γλυκὺ τὴν ἅψησιν, καὶ πικρὸν εἶναι πάντως τὴν ἀνάδοσιν, καὶ ὐκ ἀπιστῶ τῷ λόγῳ· χολῆς γὰρ αὐτὸ ποιητικὸν εἶναι σύμπαντες ὁμολογοῦσι, καὶ τρέπειν τὰς χυμὰς εἰς τἐναντίον τ γεύσεως. ὁ δὴ καὶ μᾶλλον τ ἐκ φύσεως αὐτὸ πικρότητ καταηγορεῖ τὴν

B γένεσιν. ὃ γὰρ ἂν εἰς τοῦτο μεταβάλλειν ὂ πικρόν ἐστιν, εἰ μὴ κ πάντως αὐτῷ προσῆν ἐξ ἀρχῆς τοῦτο, ἀφ' ὃ πρὸς τὸ ἕτερον μεταπίπτε. Σῦκον δὲ ὐκ αἰσθήσ μόνον ἡδύ, ἀλλὰ κ ἀναδόσ κρεῖττόν ἐστιν. ὅτω δέ ἐστιν ἀνθρώποις ὠφέλιμον, ὥστε καὶ ἀλεξιφάρμακον αὐτὸ παντὸς ὀλεθρίου φαρμάκου φησὶν Ἀριστοτέλης εἶναι· κ τοῖς δείπνοις ὐκ ἄλλο τινὸς, ἢ τοῦτο χάριν τῶν ἐδεσμάτων προτίθεσθαί τε κ ἐπιτραγημαλίζεσθαι. Καθάπερ αὖτ' ἄλλης

C τινὸς ἀλεξήσεως ἱερᾶς τοῖς τῶν βρωμάτων ἀδικίαις περιπλυνομένου. Καὶ μὴν ὅτι θεοῖς τὸ σῦκον ἀνάκειται, κ θυσίας ἐστὶν ἁπάσης ἐμβώμιον, κ ὅτι παντὸς λιβανωτοῦ κρεῖττον ἐς θυμίαμ Θ σκευασίαν ἐστὶν, ὐκ ἐμὸς ἴδι Θ ὁ λόγος, ἀλλ' ὅστις τὴν χρείαν αὐτοῦ ἔμαθεν, οἶδεν ὡς ἀνδρὸς σοφοῦ καὶ ἱεροφάντου λόγος ἐστί. Θεόφραστος δὲ

D ὁ καλὸς ἐν γεωργίας παραγγέλμασι, τὰς τ ἑτεροφύτων δένδρων γενέσεις ἐνλιθεὶς, κ ὅσαι ἀλληλόχοις ἐγκεντρίσεσιν εἴκουσι, πάντων, οἶμαι, τῶν φυτῶν μᾶλλον ἐπαινεῖ τ συκῆς τὸ δένδρον, ὡς ἄν τι ποικίλης κ διαφόρου γενέσεως δεκτικὸν, κ μόνον τῶν ἄλλων εὔκολον παντοίου γένους ἐνεγκεῖν βλάστην, εἴ τις αὐτοῦ τῶν κλάδων ἑκτεμὼν ἕκαστον, εἶτα ἐκρήξας, ἄλλην ἐς ἄλλο τῶν πρέμνων ἐμφυῆ γονὴν ἐναρμόσειεν, ὡς ἀρκεῖν ἤδη πολλάκις αὐτοῦ,

καὶ

καὶ ἀνθ' ὁλοκλήρου κήπου τὴν ὄψιν, οἷον ἐν λειμῶνι χαριεστάτῳ ποικίλην τινὰ καὶ πολυειδῆ τῶν καρπῶν ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν ἀγλαΐαν ἀντιπεπομφότος. Καὶ τὰ μὲν ἄλλα τῶν ἀκροδρύων ἐστὶν ὀλιγοχρόνια, καὶ τὴν μονὴν οὐκ ἀνέχεται· μόνῳ δὲ τῷ σύκῳ, καὶ ὑπερενιαυτίζειν ἔξεστι, καὶ τῇ τοῦ μέλλοντος καρποῦ γενέσει συνενεχθῆναι. ὥστε φησὶ καὶ Ὅμηρος ἐν Ἀλκινόου κήπῳ, τοὺς καρποὺς ἀλλήλοις ἐπιγηράσκειν. Ἐπὶ μὲν οὖν τῶν ἄλλων ἴσως ἂν μῦθος ποιητικὸς εἶναι δόξειε· μόνῳ δὲ τῷ σύκῳ πρὸς τὸ τῆς ἀληθείας ἐναργὲς ἂν συμφοροῖτο, διότι καὶ μόνον τῶν ἄλλων καρπῶν ἐστι " μονιμώτερον. Τοιαύτην δὲ ἔχον, οἶμαι, τὸ σῦκον τὴν φύσιν, πολλῷ κρεῖττόν ἐστι παρ' ἡμῖν τὴν γένεσιν· ὡς εἶναι τῶν μὲν ἄλλων φυτῶν αὐτὸ τιμιώτερον, αὐτοῦ δὲ τοῦ σύκου τὸ παρ' ἡμῖν θαυμασιώτερον· καὶ νικᾷν μὲν αὐτὸ τῶν ἄλλων τὴν γένεσιν, αὖθις δ' ὑπ' αὐτοῦ τοῦ παρ' ἡμῖν ἡττᾶσθαι, καὶ τῇ πρὸς ἑκάτερον ἐγκρίσει πάλιν σώζεσθαι, κρατοῦν μὲν [ὡς] εἰκὸς, οἷς δ' αὖ κρατεῖσθαι δοκεῖ πάλιν ἐς τὸ καθόλου " νικῶντι. Καὶ τοῦτο οὐκ ἀπεικότως παρ' ἡμῖν μόνοις συμβαίνει. ἔδει γὰρ, οἶμαι, τὴν Διὸς πόλιν ἀληθῶς, καὶ τὸν τῆς ἑῴας ἁπάσης ὀφθαλμόν· τὴν ἱερὰν καὶ μεγίστην Δάμασκον λέγω· τοῖς τε ἄλλοις σύμπασιν, οἷον ἱερῶν κάλλει καὶ νεῶν μεγέθει, καὶ ὡρῶν εὐκαιρίᾳ, καὶ πηγῶν ἀγλαΐᾳ, καὶ ποταμῶν πλήθει, καὶ γῆς εὐφορίᾳ νικῶσαν, μόνην ἄρα καὶ τῷ τοιούτῳ φυτῷ πρὸς τὴν τοῦ θαύματος ὑπεροχὴν ἀρκέσαι. Οὐδὲν οὖν ἀνέχεται τῆς μεταβολῆς τὸ δένδρον, οὐδὲ ὑπερβαίνει τοὺς ἐπιχωρίους ὅρους τῆς βλάστης, ἀλλ' ὥσπερ αὐτόχθονος φυτοῦ νόμῳ τὴν ἐξ ἀποικίας γένεσιν ἀρνεῖται. Καὶ χρυσὸς μὲν, οἶμαι, καὶ ἄργυρος ὁ αὐτὸς πολλαχοῦ φύεται· μόνη δὲ ἡ παρ' ἡμῖν χώρα τίκτει φυτὸν ἀλλαχοῦ φῦναι μὴ δυνάμενον. Ὥσπερ τὰ ἐξ

γρ. νομιμώτερον.

Horkelii conjectura p. 30

Voss. νικῶντι

A sit; quod ut in prato amœnissimo, sic ipsa varium ac multiplicem omnis generis fructuum splendorem a sese mittat. Et cum cæterarum arborum poma exigui temporis sint, neque ætatem ferant; sola ficus ultra annum vivit, & sequentis fructus ortum comitatur. Itaque Homerus in horto Alcinoi ait, fructus alios super aliis senescere. Quod in cæ-
B teris fortasse poëtica fabula videri potest: in fico certe cum veritate consentiens oratio est, quia hic fructus omnium maxime ad diuturnitatem servatur. Ac cum ea sit ficus, ut opinor, natura, tamen apud nos longe præstantior nascitur: ut aliis quidem plantis collata facile præstet omnibus, ipsi vero ficui omnino nostra antecellat, & reliquas omnes genere vincat, a nostra vincatur, & hac cum utrisque collatione rursus ser-
C vetur: tum quia cæteris, ut par est, excellit, tum quia ea parte, qua vincitur, rursus in universo genere vincit. Nec sane immerito nobis solis istud accidit. Etenim æquum erat, opinor, veram Jovis urbem, totiusque Orientis oculum, (sacram & amplissimam Damascum dico) cum omnibus aliis rebus, ut sacrorum elegantia, templorum magnitudine, temporum anni opportunitate, fontium nito-
D re, fluviorum multitudine, terræ ubertate vinceret; solam etiam plantæ istius nobilitate miraculum de se majus commovere. Quocirca hæc arbor mutationem omnem soli respuit, neque patrios fines egreditur, sed velut indigena planta ortum ex colonia aspernatur. Aurum atque argentum, sicuti arbitror, idem multifariam nascitur; at sola hæc nostra regio fert plantam, quæ alibi nasci non potest. Ut merces

merces Indicæ, ut Persici seres, quæve in Æthiopum terra nascuntur, & prædicantur, hac mercatoria lege in omnes orbis partes distrahuntur; sic nostra hæc ficus nusquam alibi nascitur, & a nobis in omnem locum dimittitur: neque civitas ulla est, aut insula, in quam voluptatis suæ admiratione non perveniat. Quin & regales mensas ornat, atque ad omnium conviviorum ornatum adhibetur: neque intritum, aut scriblita, aut panis dulciarius, aut denique aliud condimenti genus pari suavitate unquam reperietur: adeo est mirabilis iste cibus præ aliis omnibus. Ac cæteræ quidem fici autumno fere eduntur, aut ad usum similem insolantur; at nostræ duntaxat utrumque usum præstant, & valent in arbore, & præstantiores sunt in sole paratæ. Quod si pulchritudinem istarum in arbore consideres, & quemadmodum a singulis ramis pendeant longioribus pediculis instar calycum; aut quo pacto arbor fructum in orbem circumdet, multiplicem interea speciem rotunditate illa exhibens; dixeris sane quasi in torque colli, esse eius appendices ex arboribus. Præterea in arte, quæ ad istas ficus servandas adhibetur, non minus est studii, quam in usu voluptatis. Non enim, sicut cæteræ ficus in unum locum conjiciuntur, neque acervatim confuseve in sole siccantur; sed ex arbore primum sensim decerpuntur, deinde ex arbustis ramisve aculeatis in muro suspenduntur: partim ut assiduo puri solis usu albescant, partim ut ab insidiis animantium & avicularum tutæ permaneant, aculeorum præsidio tanquam satellitum comitatu circumseptæ. Ac de ea-

A Ἰνδῶν ἀγώγιμα, καὶ οἱ Περσικοὶ σῆρες, ἢ ὅσα ἐν τῇ Αἰθιόπων γῇ τίκτεται μὲν καὶ λέγεται, τῷ δὲ τῆς ἐμπορίας νόμῳ πανταχοῦ διαβαίνει· οὕτω δὴ καὶ τὸ παρ' ἡμῖν σῦκον ἀλλαχοῦ τῆς γῆς οὐ γινόμενον, πανταχοῦ παρ' ἡμῶν στέλλεται, καὶ οὔτε πόλις, οὔτε νῆσός ἐστιν, ἣν οὐκ ἐπέρχεται τῷ τῆς ἡδονῆς θαύματι. ἀλλὰ καὶ τράπεζαν βασιλικὴν κοσμεῖ, καὶ παντὸς δείπνου σεμνόν ἐστιν ἐγκαλλώ-
B πισμα· καὶ οὔτε ἔνθρυπτον, οὔτε στρεπτὸν, οὔτε νεήλατον, οὔτε ἄλλο καρυκείας γένος οὐδὲν ἔσται ἥδυσμα ἴσον, ἢ ἀφίκοιτο· τοσοῦτον αὐτῷ τῶν τε ἄλλων ἐδεσμάτων, καὶ δὴ καὶ τῶν ἑκαστάχου περίεστι τοῦ θαύματος. Καὶ τὰ μὲν ἄλλα τῶν σύκων, ἢ ὀπωρινὴν ἔχει τὴν βρῶσιν, ἢ τερσαινόμενα ἐς τὸ ὅμοιον ἔρχεται· τὸ δὲ παρ' ἡμῖν μόνον ἀμφοτερίζει τῇ χρείᾳ, καὶ καλὸν μέν ἐστιν ἐπιδένδριον, πολλῷ δὲ κάλλιον, εἰ ἐς τερσίαν ἔλθοι. Εἰ δὲ καὶ τὴν ὥραν
C αὐτοῦ τὴν ἐν τοῖς δένδροις ὀφθαλμῷ λάβοις, καὶ ὅπως ἑκάστου τῶν πρέμνων ἐπιμήκεσι τοῖς κέντροις, οἱονεὶ καλύκων δίκην ἀπήρτηνται, ἢ ὅπως ἐν κύκλῳ περιθεῖ τῷ καρπῷ τὸ δένδρον, ἄλλας μετ' ἄλλας ἐν" στοίχῳ περιφερεῖ πολυειδεῖς ἀγλαΐας μηχανώμενον, φαίης ἂν αὐτῷ, καθάπερ ὅρμῳ" δέρεις, τὰς τῶν δένδρων ἐξαιρέσεις αὐτοῦ. Καὶ ἡ πρὸς χρονίαν μονὴν ἐπιτέχνησις, οὐκ
D ἐλάττονα τῆς ἐς τὴν χρείαν ἡδονῆς ἔχει τὴν φιλοτιμίαν. οὐ γὰρ ὥσπερ τὰ ἄλλα τῶν σύκων ὁμοῦ καὶ κατὰ ταὐτὸν ἔρριπται, οὐδὲ καθάπερ σωρηδὸν ἢ χύδην ἡλίῳ τερσαίνεται· ἀλλὰ πρῶτον μὲν ἠρέμα τῶν δένδρων αὐτὸ ταῖς χερσὶν ἀποδρέπουσιν, ἔπειτα ὄρπηξιν ἢ ῥάβδοις ἀκανθώδεσι τῶν τοίχων ἀπαρτῶσιν, ἵνα λευκαίνηται μὲν ἡλίῳ καθαρῷ προσομιλοῦντα, μένῃ δ' ἀνεπιβούλευτα τῶν ζώων τε καὶ ὀρνιθίων, οἱονεὶ τῶν κέντρων τῇ ἀλεξήσει δορυφορούμενα. Καὶ ὑ-

εἰ ἀφίκοιτο Homel p. 52

Voss. τοίχῳ

Voss. δέρρης

πὲρ μὲν γενέσεως αὐτῶν, καὶ γλυ- A rum ortu, dulcedine, ſpecie, confe-
κύτητ@, κὴ ὥρας, κὴ ποιήσεως, καὶ ctione, utilitate, noſtra epiſtola adhuc
χρείας, ταῦτά σοι παρ' ἡμῶν ἡ ἐπι- luſit. Deinceps numerum centenarium
σολὴ προσπαίζῃ. Ὅγε μὴν τ ἑκατὸν aliis omnibus numeris nobiliorem eſſe,
ἀριθμὸς, ὡς ἔστι τῶν ἄλλων τιμιώτε- omniumque perfectionem numerorum
ρος, κὴ τὸ τέλεον ἐν αὐτῷ τῶν ἀρι- eo contineri, doceamus. Equidem non
θμῶν περιγράφων, μάθοι ἄν τις θεω- ſum neſcius, veteres eosdemque ſapi-
Voſſ. ἀγνοῶν ρῶν τῆδε. καὶ ὐκ " ἀγνοῶ μὲν, ὡς πα- entes homines imparem numerum pari
λαιῶν κὴ σοφῶν ἀνδρῶν ὁ λόγος, τὸ præpoſuiſſe, atque amplificationis fon-
ἀρτίᾳ τ περιττὸν προκεῖσθαι, ὐδὲ ὡς tem putaviſſe illum, quod non copula-
ἀρχὴν Φασιν ἀυξήσεως εἶναι τὸ μὴ B tur. Quod enim alteri ſimile eſt, tale
συνδυάζον. τὸ γὰρ ὅμοιον θαλέρῳ, μέ- ſemper manere, quale ſit alterum: cum
νειν ὁποῖον κὴ τὸ ἕτερον. δυοῖν δ' γενο- vero duo numeri ſunt, tertium eſſe impa-
μένοιν, τ τρίτον εἶναι τὴν περιττότητα. rilitatem; at ego dicam fortaſſe audacius,
Ἐγὼ δὲ, εἰ καὶ τολμηρότερ@ ὁ λό- dicam tamen. Numeri omnes ex uno
γος ἐστὶ, Φαίην ὅμως. ἀρχῆς μέν εἰσιν principio apti ſunt, & poſſunt per quem-
οἱ ἀριθμοὶ πάντως ἐξηρτημένοι· καὶ τὸ vis numerum omnino augeri: præſtat ta-
προσεχὲς τ ἀυξήσεως διὰ παντὸς νο- men amplificationis cauſſam pari numero
μίζοιντ. πολλῷ γε μὴν εἶναι δικαιότε- potius quam impari tribuere. Etenim
ρον τῷ ἀρτίῳ μᾶλλον ἢ τῷ περιττῷ unum non erit impar, ſi non habeat cum C
τὴν τ ἀυξήσεως αἰτίαν προσκεῖσθαι. quo impariter conferri poſſit; at binarii
Ὁ μὲν γὰρ εἷς ἀριθμὸς ὐκ ἂν εἴη περιτ- copulatio duplicem imparilitatem procre-
τὸς, ὐκ ἔχων ὅτῳ περιττὸς γένοιτ. ἡ at, atque e duobus numeris tertius ad in-
δὲ τ δυάδος συζυγία τὴν διπλῆν crementum jure accedit: & rurſum cum
τὴν περιττότητα, κὰκ τῶν δυοῖν ἀριθμῶν binarius alter adjungitur, fit quaternarii
ὁ τρίτος εἰκότως εἰς ἄυξησιν ἔρχεται. amplificatio: omninoque eorum inter
πάλιν τε ἐν τῇ τ ἑτέρας δυάδος μίξῃ, ſe conjunctio, inæqualitatem ex utris-
τ τετράδ@ τὴν ὑπεροχὴν λαμβάνῃ, que ortam oſtendens, in binarii nume-
κὴ ὅλως ἡ πρὸς ἄλληλα κοινωνία, τὴν rum concluditur. Hoc poſito dicam:
ἐξ ἑκατέρᾳ περιττότητα φάνασα, καὶ primo denario in ſeipſum circumducto,
εἰς τὸν τ δυάδος ἀριθμὸν περικλείεται. centenarium totum effici, ut ex uno qui-
Δεδομένᾳ δὴ τούτῳ, Φαίην ἄν, οἶμαι, τ D dem decem, ex his autem in ſe redeun-
πρώτης δεκάδος τὴν εἰς αὐτὸ περιφέ- tibus, centum procreentur: hinc item
ρειαν ἀνακυκλώσης, εἰς τὸν τῆς ἑκα- e centenariis, numerorum ſumma u-
τονταδος ἀριθμὸν τὸ ὅλον διαβαίνειν· niverſa vires ſumat, unitate interea mini-
ὡς τῷ μὲν ἑνὶ τὴν ἄυξησιν εἰς δέκα me feriante, niſi cum binarii commiſtio
συντείνειν· πάλιν δ' αὖ τὴν δεκάδα inæqualitatem creat, & in ſeipſam ite-
δι' αὐτῆς ἀνιοῦσαν εἰς τ ἑκατὸν ἀρι- rum revocatur, dum rurſus in cente-
θμὸν συντελεῖσθαι. κἀντεῦθεν αὖ πάλιν narium alterum totius numeri ſumma
ἐξ ἑκατονταδων τὸ ὅλων τ ἀριθμῶν concludatur, atque hoc abſoluto & per-
τὴν δύναμιν καρπώσασθαι, μήτε τοῦ ἑνὸς fecto, ad alterum ex eo procedat, &
ἠρεμοῦντος, εἰ μή τι τ δυάδος ἐν τῇ μί-
ξῃ τὸ περιττὸν ἀεὶ τιτθούσης τε κὴ εἰς ἑ-
αυτὴν αὖθις ἀναπαλυμένης, ἄχρις ἂν
ἑτέρᾳ πάλιν ἑκατονταδι τ ἀριθμῶν τὸ
συναγόμενον καταπλείσῃ, κὴ τὸ τέλε-
ον αὐτῷ προσάπτουσα πάλιν ἐξ αὐτοῦ

centenario-

centenariorum appellationibus perpetuo A εἰς τὸ ἕτερον ἐρπύσῃ, ταῖς τῶν ἑκα-
ſummam in infinitum producat. Ho- τονταδῶν ἐπηγορίαις ἀεὶ τὸ ὅλον εἰς
merus mihi quidem videtur non leviter, τὸ τ καταλήψεως ἄπειρον ἀναφέ-
non ſemel, neque ſine cauſſa in poëma- ρεσα. Δοκεῖ δέ μοι καὶ Ὅμηρος οὐχ
te ſuo clypeum e centum loris Jovi tri- ἁπλῶς, οὐδὲ ἀργῶς, ἐν τοῖς ἔπεσι τὴν
buiſſe: verum magna aliqua & abdi- ἑκατονταθύσανον αἰγίδα τῷ Διῒ περι-
ta ratione iſtud dicendo involvit, quo- θεῖναι, ἀλλά τινι κρείττονι καὶ ἀπορρήτῳ λόγῳ τοῦτ᾽ αἰνίττεται λέγων, ὡς Voſſ. αἰνίττεσθαι
niam videlicet perfectiſſimo Deo perfe- ἄρα τῷ τελειοτάτῳ Θεῷ τὸ τέλειον
ctiſſimum numerum accommodabat, τῶν ἀριθμῶν περιάψειε, καὶ ᾧ μόνῳ
eumque numerum, quo maxime exor- B παρὰ τοὺς ἄλλους ἂν δικαιότερον κο-
nari poſſet: aut quia mundum univerſum, σμοῖτο· ἢ ὅτι τ ξύμπαντα κόσμον,
quem clypei forma propter rotunditatem ὃν εἰς αἰγίδος σχῆμα τῷ σ εἰκόνι περιφερεῖ᾽ ξυνείληφεν, οὐκ ἄλλῳ Voſſ. καὶ ξυνειλ.
comprehendit, non alius numerus deſcri- πως, ἢ ὁ τῶν ἑκατὸν ἀριθμὸς περι-
bit, quam centenarius, circuli centenario γράφοι, τῇ καθ᾽ κύκλον ἑκατονταάδι
accommodat intelligentiam ejus, qui in u- τὴν ἐς τὸ ὅλον τοῦ νοητοῦ καταπόησιν ἐφ-
niverſo intelligitur. Eadem ratione cen- αρμόττων. Ὁδ᾽ αὐτὸς λόγος ὅτι καὶ τ ἑκατονταχείρα τ Βριάρεω καθίζει
timanus Briareus juxta ipſum Jovem col- πάρεδρον τῷ Διῒ, καὶ πρὸς τὴν τ πα-
locatur, & cum patre certat, quaſi C τρὸς ἁμιλλᾶσθαι συγχωρεῖ δύναμιν,
perfectum ejus robur perfecto numero οἷον ἐν τῷ τ ἀριθμῷ τελείῳ τὸ τέλειον
exprimatur. Quin & Pindarus Theba- αὐτῷ τῆς ἰσχύος ἀποδιδάς. καὶ μὴν καὶ
nus cum Typhoëi cædem in illo trium- Πίνδαρος ὁ Θηβαῖος τὴν ἀναίρεσιν τ
phali carmine celebrat, & maximi hu- Τυφωέως ἐν ἐπινικίοις κηρύττων, καὶ τοῦ
jus gigantis robur maximo Deorum regi μεγίστου τούτου γίγαντος κράτος τῷ
attribuit, non alio nomine eum magni- μεγίστῳ βασιλεῖ τῶν θεῶν περιτιθεὶς,
fice adeo commendat, quam quod gi- οὐχ ἑτέρωθεν αὐτῷ τ εὐφημίας κρα-
gantem centeno capite horrendum uno τύνει τὴν ὑπερβολήν, ἢ ὅτι τ γίγαντα
ictu afflixerit atque proſtraverit: tan- τ ἑκατονταπέφαλον ἑνὶ βλήματι καθε-
quam nullus alius gigas manum cum Jo- D λεῖν ἤρκεσεν· ὡς ὅτέ τινος ἄλλου εἰς
ve conſerere potuerit, niſi quem ſo- χεῖρα τοῦ Διὸς ἐλθεῖν ἀντιμάχου γί-
lum mater centum capitibus armarat, γαντος νομισθέντος, ἢ ὃν ἡ μήτηρ μό-
neque ullus Deus, præter Jovem, tan- νον τῶν ἄλλων ἑκατὸν κεφαλαῖς ὥ-
ta victoria dignus eſſet. Simonides Poë- πλισεν, ὅτε ἑτέρου τινὸς θεῶν ἢ μόνου
ta Lyricus, magnæ laudis loco Apol- Διὸς ἀξιονικοτέρου πρὸς ταύτην τοσού-
linem Ἑκατὸν appellat, & quaſi hac τον γίγαντος καθαίρεσιν ὄντος. Σιμω-
una ſacra nota ejus cognomen exor- νίδης δὲ ἄρα τῷ μελικῷ ποιητῇ πρὸς τὴν Ἀ-
nat, quod Pythonem ſerpentem cen- πόλλωνος εὐφημίαν ἀρκεῖ τ θεὸν Ἑ-
tum ſagittis, ut ait, confecerit: immo κατὸν προσεπιπόλι, καθάπερ ἄλ-
λου τινὸς ἱεροῦ γνωρίσματος αὐτοῦ τὴν
ἐπωνυμίαν κοσμῆσαι, διότι τ Πύθωνα
τὸν δράκοντα βέλεσιν ἑκατὸν, ὥς φη-
σιν, ἐχειρώσατο· καὶ μᾶλλον αὐτὸν

Ἑκατὸν, ἢ Πύθιον χαίρειν προσαγορευόμενον, οἷον κλήρου τινὸς ἐπωνυμίας συμβόλῳ προσφωνούμενον. Ἥγε μὴν τὸν Δία θρεψαμένη νῆσος ἡ Κρήτη, καθάπερ τροφεῖα τῆς Διὸς ὑποδοχῆς ἀντιλαβοῦσα, τῷ ἑκατὸν πόλεων ἀριθμῷ τετίμηται. καὶ Θήβας δὲ ἄρα τὰς ἑκατονταπύλους, οὐκ ἄλλου τινὸς ἢ τούτου χάριν ἐπαινεῖ Ὅμηρος, διότι ταῖς πύλαις ταῖς ἑκατὸν κάλλος ἦν θαυμαστόν. Καὶ σιωπῶ θεῶν ἑκατόμβας, καὶ ναοὺς ἑκατονταπέδους, καὶ βωμοὺς ἑκατονκρήπιδας, καὶ τοὺς ἑκατονταδόχους ἀνδρῶνας, καὶ τὰς ἀρούρας δὲ τὰς ἑκατονταπλέθρους, καὶ ὅσα ἄλλα θεῖά τε καὶ ἀνθρώπινα τῇ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦδε προσηγορίᾳ συνείληπται. Ὅγε μὴν ἀριθμὸς οὗτος οἶδε καὶ στρατιωτικὴν ὁμοῦ καὶ εἰρηνικὴν τάξιν κοσμῆσαι, καὶ φαιδρύνει τὴν ἑκατόντανδρον λοχαγίαν· τιμᾷ δὲ ἥδε καὶ δικαστῶν ἐς τὸ ἴσον ἥκουσαν ἐπωνυμίαν. Καί με καὶ πλείω τούτων ἔχοντα λέγειν, ὁ τῆς ἐπιστολῆς ἐπιστρέφει νόμος. σὺ δὲ ἀλλὰ συγγνώμην ἔχειν τῷ λόγῳ, διότι καὶ ταῦτα πλείω τῶν ἱκανῶν εἴρηται. καὶ εἰ μὲν ἔχει μέτριον ὑπὸ σοὶ κριτῇ, καλὸν τὸ ἐγχείρημα πάντως καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἔκφορον ἔσται, τῆς παρά σου ψήφου τὴν μαρτυρίαν δεξάμενον· εἰ δὲ χειρὸς ἑτέρας προσδεῖται πρὸς τὸ τοῦ σκοποῦ συμπλήρωμα, τίς ἂν σοῦ καλλίων εἴη, τὴν γραφὴν εἰς κάλλος ἀκριβώσαντος, πρὸς τὴν τῆς θέας ἡδονὴν ἀπολαῦσαι;

A magis ac sæpius se Ἑκατὸν, quam Pythium, appellari gaudet, quod illo cognomine tanquam hæreditatis alicujus titulo exornetur. Jam illa ipsa Jovis nutrix Creta, quasi Jovis educati & suscepti mercede, centum urbium numero ornata est. Thebas etiam ἑκατονταπύλους nominat Homerus, propterea quod centum portis maxima esset dignitas ac pulchritudo. Taceo Deorum hecatom-
B bas, templa hecatompeda, aras centena basi, centenarios andronas, centijugera arva, & cætera divina aut humana, quæ hujus numeri appellatione continentur. Iste ipse numerus & belli & pacis ordines decorat, centurias militares exhilarat, judicum appellationem, quæ pari ratione continetur, honorat. Ac me quidem, cum plura possem dicere, lex epistolæ prohibet. Tu in-
C terea ignosces, quod plura etiam, quam satis est, diximus. Quod si judice te mediocritatem assecuta erit, bene est, ad alios etiam exire poterit, tui judicii testimonio freta; sin alterius manum desiderat, ut quod vult assequatur, quis te uno aptior fuerit ad eam ita exornandam, ut hominum oculis fruatur?

D

Ἰουλιανὸς Ἰουδαίων τῷ Κοινῷ.

κε.

Πανυ ὑμῖν φορτικώτερον γεγένηται ἐπὶ τῶν παρῳχηκότων καιρῶν, τῶν ζυγῶν τῆς δουλείας, τὸ δὴ διαγραφαῖς ἀκηρύκτοις ὑποτάττεσθαι ὑμᾶς, καὶ χρυσίου πλῆθος ἄφατον εἰσκομίζειν τοῖς τοῦ ταμείου λόγοις· ὧν

γρ. πράττεσθαι.

Julianus Judæorum Nationi.

XXV.

Superiora tempora non tam vobis ob servitutem molesta fuere, quam quod tabulis injussu Principis emissis obnoxii essetis, immensumque aurum in ærarium inferretis. Quam rem ego magna

magna ex parte meis vidi oculis, tum multo magis ex ipsis tabellis, quæ contra vos asservabantur, perspexi. Quin & paratum jam iterum contra vos vectigal prohibui, & impietatem hanc detestabilem compressi, tabulasque incendi, quæ in meis scriniis ad vos opprimendos custodiebantur: ut nemini liceat deinceps tantæ impietatis rumorem in vos spargere. Neque sane harum injuriarum caussa Constantio fratri, viro memorabili, potius tribuenda videatur, quam nonnullis animo barbaris, & mente impiis, qui ejus mensa utebantur: quos ego manibus meis arreptos, atque in foveam conjectos perdidi, ut ne memoria quidem ulla de eorum interitu apud nos superstit. Ego vero cum longe majoribus beneficiis vos ornare vellem, fratrem Iulum, Patriarcham omni observantia dignum, hortatus sum, ut & tributum, quod *Apostolatus apud vos dicitur*, prohibeat, & nemini in posterum liceat vectigalia ejusmodi a vobis exigere: quo summa vobis securitas & otium sit in meo regno, & majore studio pro meo regno vota faciatis Deo optimo, & opifici, qui mihi dignatus est suis purissimis manibus coronam imponere. Solent namque qui solicitudine aliqua premuntur, mente constringi, neque tam confidenter manus ad Deum orandum tollere; at qui cura penitus vacui sunt, tota mente gaudent, & pro regno supplices manus ad Deum maximum porrigunt: in quo situm est, ut regnum nostrum in optimo statu versetur, sicut optamus. Id vos inprimis curare atque contendere debetis, quo & ipse Persico bello ex animi sententia

ὧν πολλὰ μὲν αὐλοψεὶ ἐθεώρων, πλείονα δὲ τούτων ἔμαθον, εὑρὼν τὰ βρέβια τὰ καθ' ὑμῶν φυλατλόμενα· ἔτι δὲ καὶ μέλλοσαν πάλιν εἰσφορὰν καθ' ὑμῶν πορλάτλεσθαι, εἶρξα, καὶ τὸ τῆς τοιαύτης δυσφημίας ἀσέβημα ἐνταῦθα ἐβιασάμην σῆσαι, καὶ πυρὶ παρέδωκα τὰ βρέβια τὰ καθ' ὑμῶν ἐν τοῖς ἐμοῖς σκρηνίοις ἀποκείμενα· ὡς μηκέτι δύνασθαι καθ' ὑμῶν τινὰ τοιαύτην ἀκονίζειν ἀσεβείας φήμην. Καὶ τούτων μὲν ὑμῖν ὁ τοσοῦτον αἴτιος καλέση ὁ τῆ μνήμης ἄξιος Κωνσάντιος ὁ ἀδελφὸς, ὅσον οἱ τὴν γνώμην βάρβαροι, καὶ τὴν ψυχὴν ἄθεοι, οἱ τὴν τούτου τράπεζαν ἑστιώμενοι· οὓς μὲν ἐγὼ ἐν χερσὶν ἐμαῖς λαβόμενος, εἰς βόθρον ὤσας ὤλεσα, ὡς μήτε μνήμην ἔτι φέρεσθαι ἢ εἶναι παρ' ἡμῖν τῆ αὐλῶν ἀπολείας. Ἐπὶ πλέον δὲ ὑμᾶς εὐσχεῖσθαι βουλόμενος, τὸν ἀδελφὸν Ἴουλον τὸν ἀγδεσιμώταλον Παλειάρχην παρήνεσα, καὶ τὴν λεγομένην εἶναι παρ' ὑμῖν ἀποσολὴν κωλυθῆναι, καὶ μηκέτι δύνασθαι τὰ πλήθη ὑμῶν τινὰ ἀδικεῖν τοιαύτας φόρων εἰσπράξεσιν, ὡς πανταχόθεν ὑμῖν τὸ ἀμέριμνον ὑπάρχειν τῆς ἐμῆς βασιλείας· ἵνα ἀπολαύοντες, ἔτι μείζονας εὐχὰς ποιῆτε τῆς ἐμῆς βασιλείας τῷ πάντων κρείττονι καὶ δημιουργῷ Θεῷ τῷ καταξιώσαντι σέψαί με τῆ ἀχράντῳ αὐτοῦ δεξιᾷ. Πέφυκε γὰρ τὸς ἔν τινι μερίμνῃ ἐξελαζομένους πεισθῆναι τὴν διάνοιαν, καὶ μὴ τοσοῦτον εἰς τὴν προσευχὴν τὰς χεῖρας ἀναπέτειν τολμᾶν· τὸς δ' πανταχόθεν ἔχοντας, τὸ ἀμέριμνον, ὁλοκλήρῳ ψυχῆ χαίροντας, ὑπὲρ τοῦ βασιλέως ἱκετηρίους λατρείας ποιεῖσθαι τῷ μείζονι, τῷ δυναμένῳ. καταυθῦναι τὴν βασιλείαν ἐπὶ τὰ κάλλιστα, καθάπερ προαιρούμεθα, ὅπερ χρὴ ποιεῖν ὑμᾶς, ἵνα κἀγὼ τὸν τῶν Περσῶν πόλεμον διορθωσάμενος,

τὴν ἐκ πολλῶν ἐτῶν ἐπιθυμουμένην ὑμῖν ἰδεῖν οἰκουμένην πόλιν ἁγίαν Ἱερουσαλὴμ, ἐμοῖς καμάτοις ἀνοικοδομήσας οἰκήσω, καὶ ἐν αὐτῇ δόξαν δώσω μεθ' ὑμῶν τῷ κρείττονι.

gesto, sanctam urbem Hierusalem, quam multos jam annos habitatam, videre desideratis, meis laboribus refectam incolam, & una vobiscum in ea optimo Deo gratias agam.

Ἰουλιανοῦ νόμος περὶ τῶν Ἰατρῶν.

Τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην σωτηριώδη τοῖς ἀνθρώποις τυγχάνειν, τὸ ἔναργες τῆς χρείας μαρτυρεῖ. διὸ καὶ ταύτην ἐξ οὐρανοῦ πεφοιτηκέναι δικαίως φιλοσόφων παῖδες κηρύττουσι. Τὸ γὰρ ἀσθενὲς τῆς ἡμετέρας φύσεως, καὶ τὰ τῶν ἐπισυμβαινόντων ἀῤῥωστημάτων ἐπανορθῶται διὰ ταύτης. καὶ γὰρ καλὰ τῷ δικαίῳ λογισμὸν, συνῳδὰ τοῖς ἄνωθεν βασιλεῦσι θεσπίζοντες, ἡμετέρᾳ φιλανθρωπίᾳ κελεύομεν, τῶν βουλευτικῶν λειτουργημάτων ἀνεγκλήτους ὑμᾶς τοὺς λοιποὺς χρόνους διάγειν.

Voss. ἵνα τὰ ἀῤῥωστήματα ἐπανορθῶνται

Juliani Lex De Medicis.

Artem medicam hominibus salutarem esse, usus ipse demonstrat. Quare eam e cœlo delapsam non immerito Philosophi prædicant. Etenim naturæ nostræ infirmitas, & valetudinis offensiones, quæ quotidie incidunt, per hanc corriguntur. Quamobrem sicut æquitatis ratio postulat, nos superiorum Regum auctoritatem & vocem secuti, pro nostra humanitate jubemus vos senatoriis muneribus liberos in posterum vivere.

C

Ἀλεξανδρεῦσι διάταγμα.

κς.

Ἔχρην τε ἐξελαθέντα βασιλικοῖς πολλοῖς πάνυ, καὶ πολλῶν αὐτοκρατόρων προστάγμασιν, ἓν γοῦν ἐπίταγμα περιμεῖναι βασιλικὸν, εἶθ' ὕστως εἰς τὴν ἑαυτοῦ καθιέναι, ἀλλὰ μὴ τόλμῃ μηδ' ἀπονοίᾳ χρησάμενον, ὥσπερ ἤδη ἔσιν ἐνυβρίζειν τοῖς νόμοις. D Ἐπεί τοι καὶ τὸ νῦν ὑφ' ἡμῶν τοῖς Γαλιλαίοις τοῖς φυγαδευθεῖσιν ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Κωνσταντίου, οὐ κάθοδον εἰς τὰς ἐκκλησίας αὐτοῖς, ἀλλ' εἰς τὰς πατρίδας συνεχωρήσαμεν. Ἀθανάσιον δὲ πυνθάνομαι τε τολμηρότατον ὑπὸ τοῦ συνήθους ἐπαρθέντα θράσους, ἀντιλαβέσθαι τοῦ λεγομένου παρ' αὐτοῖς ἐπισκοπῆς θρόνου. τοῦτο δὲ εἶναι καὶ τῷ θεοσεβεῖ τῶν Ἀλεξανδρέων δήμῳ οὐ

Voss. ὡς οὐκ

Voss. Κωνσταντίου

Voss. ἀλλὰ τὸν εἰς τὰς

Edictum Ad Alexandrinos.

XXVI.

Æquum erat, eum, qui regiis & imperatoriis edictis compluribus ejectus fuerat, unum saltem edictum regium expectare, ac tum denique domum suam redire; non autem singulari audacia atque amentia fretum, legibus tanquam omnino extinctis ac perditis illudere. Etenim nunc quoque nos Galilæis a Constantio ejectis, non reditum ad suas Ecclesias, sed in patriam cuique suam concessimus. Audio Athanasium, hominem audacissimum, solita audacia elatum, Episcopatus sedem, ut ipsi appellant, iterum usurpare: id vero non mediocriter Alexandrino populo displicere.

cere. Quare eum jubemus urbe excedere, A eo ipso die quo humanitatis noſtræ litteras acceperit. Quod ſi in urbe manſerit, longe majores gravioresque ei pœnas denunciamus.

μείρίως ἀηδές, Ὅθεν αὐλῷ προαγορεύομεν ἀπιέναι τῆς πόλεως, ἐξ ἧς ἂν ἡμέρας τὰ τῆς ἡμελέρας ἡμερότητος γράμματα δέξηται παραχρῆμα· μένοντι δ' αὐτῷ τῆς πόλεως εἴσω, μείζως πολὺ καὶ χαλεπωτέρας προαγορεύομεν τιμωρίας.

Julianus Libanio, Sophistæ & Quæſtori.

Ἰουλιανὸς Λιβανίῳ, Σοφιστῇ καὶ Κοιαίστωρι.

B

XXVII.

AD Litarbos veni, (quod oppidum eſt in Chalcide) & caſu incidi in viam quandam, quæ reliquias adhuc Antiochenſium hybernorum habebat. Erat autem, ſicut opinor, illius pars una palus, altera mons, tota certe aſpera: ad paludem erant lapides, tanquam de induſtria disjecti, nulla arte compoſiti, quomodo in cæteris urbibus viæ tanquam C ædificari ſolent, loco pulveris multo limo ac lapidibus, ſicut in pariete, collocatis. Hoc itineris ſpatio confecto, vix tandem ad primum diverſorium pervenimus: (quod fuit hora fere nona) cum ecce Senatus veſtri maxima pars ad nos venit. Ac ibi quæ ſimus inter nos collocuti, fortaſſe accepiſti: & ex nobis ipſis aliquando, ſi Diis placuerit, cognoſces. Litarbis deinde ad Berrhœam veni: & Juppiter, D clariſſimo oſtento, læta omnia denunciavit. Commoratus autem ibi diem unum, arcem inviſi, & Jovi, regio more, taurum candidum ſacrificavi. Cum Senatu autem pauca de religione diſſerui. Et laudarunt quidem omnes orationem meam; pauci vero admodum aſſenſere: atque iſti ipſi erant, quos ante meam orationem ſanos eſſe arbitrabar; poſtea ta-

κζ.

ΜΕχρι τῶν Λιτάρβων ἦλθον· ἔστι δὲ ἡ κώμη Χαλκίδος· καὶ ἐνέτυχον ὁδῷ λείψανα ἐχούσῃ χειμαδίων Ἀντιοχικῶν. ἦν δὲ αὐτῆς, οἶμαι, τὸ μὲν τέλμα, τὸ δὲ ὄρος, τραχεῖα δὲ πᾶσα· καὶ ἐνέκειντο τῷ τέλματι λίθοι, ὥσπερ ἐπίτηδες ἐρριμένοις ἐοικότες, ὑπ' ἀδεμιᾷ τέχνῃ συγκείμενοι, ὃν τρόπον εἰώθασιν ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσι τὰς λεωφόρους οἷον ἐξοικοδομοῦντες ποιεῖν, ἀντὶ μὲν τοῦ κονίας πολὺν τὸν χοῦν ἐποικοδομοῦντες, πυκνὸς δὲ ὥσπερ ἐν τοίχῳ τιθέντες τοὺς λίθους. Ἐπεὶ δὲ διαβὰς μόλις ἦλθον εἰς τὸν πρῶτον σταθμόν· ἐννέα που σχεδὸν ἦσαν ὧραι· καὶ ἐδεξάμην εἴσω τοῦ αὐλῆς τὸ πλεῖστον τοῦ παρ' ὑμῖν βουλῆς. ἃ δὲ διελέχθημεν πρὸς ἀλλήλους, ἴσως ἐπύθου. μάθοις δ' ἂν καὶ ὑμῶν ἀκούσας, εἰ θεοὶ θέλοιεν. Ἀπὸ τῶν Λιτάρβων εἰς τὴν Βέρροιαν ἐπορευόμην, καὶ ὁ Ζεὺς αἴσια πάντα ἐσήμηνεν, ἐναργῆ δείξας τὴν διοσημίαν. ἐπιμείνας δὲ ἡμέραν ἐκεῖ, τὴν ἀκρόπολιν εἶδον, ᾗ ἔθυσα τῷ Διῒ βασιλικῶς ταῦρον λευκόν. Διελέχθην δὲ ὀλίγα τῇ βουλῇ περὶ θεοσεβείας. ἀλλὰ τοὺς λόγους ἐπῄνουν μὲν ἅπαντες· ἐπείθοντο δὲ αὐτοῖς ὀλίγοι πάνυ. καὶ ἦσαν οἱ καὶ πρὸ τῶν ἐμῶν λόγων ἐδόκουν ἔχειν ὑγιῶς· ἐλάβομεν δὲ

δὲ ὥσπερ παῤῥησίας ἀπολῥίψασθαι τὴν αἰδῶ καὶ ἀποθέσθαι. Περίεσι γὰρ, ὦ θεοὶ, τοῖς ἀνθρώποις ἐπὶ μὲν τοῖς καλοῖς ἐρυθριᾶν, ἀνδρείᾳ ψυχῆς καὶ εὐσεβείᾳ, καλλωπίζεσθαι δὲ ὥσπερ τοῖς χειρίστοις ἱεροσυλίᾳ, καὶ μαλακίᾳ γνώμης καὶ σώματος. Ἔνθεν ὑποδέχονταί με Βάτναι, χωρίον οἷον παρ ὑμῖν οὐκ εἶδον ἔξω τῆς Δάφνης, ἢ νῦν ἔοικε ταῖς Βάτναις· ὡς τάγε πρὸ μικροῦ, σωζομένου τοῦ νεὼ καὶ τοῦ ἀγάλματος, Ὄσσῃ, καὶ Πηλίῳ, καὶ ταῖς Ὀλύμπου κορυφαῖς, καὶ τοῖς Θετταλικοῖς Τέμπεσιν ἄγων ἐπίσης, ἢ καὶ προτιμῶν ἁπάντων ὁμοῦ τὴν Δάφνην οὐκ αἰσχυνοίμην. ἱερὸν Διὸς Ὀλυμπίου, καὶ Ἀπόλλωνος Πυθίου τὸ χωρίον. Ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῇ Δάφνῃ γέγραπταί σοι λόγος, ὁποῖον ἄλλος οὐδὲ εἷς τῶν οἳ νῦν βροτοί εἰσι, καὶ μάλα ἐπιχειρήσας ἂν καμεῖν, ἐργάσαιτο· νομίζω δὲ καὶ τῶν ἔμπροσθεν οὐ πολλοὺς πάνυ. τί ἂν ἐγὼ νῦν ἐπιχειρῶ περὶ αὐτῆς γράφων, ὅτῳ λαμπρᾶς ἐπ' αὐλῇ συγγεγραμμένης; ὡς μήποτε ὄφελε τοιοῦτον. Ἄγε μὴν Βάτναι· βαρβαρικὸν ὄνομα τοῦτο, χωρίον ἐστὶν Ἑλληνικόν· πρῶτον μὲν ὅτι δι' ἁπάσης τῆς περιοχῆς ἀτμοὶ λιβανωτοῦ πανταχόθεν ἦσαν ἱερεῖά τε ἐβλέπομεν εὐπρεπῆ πανταχοῦ. τοῦτο μὲν δὴ εἰ καὶ λίαν ἔυφραινέ με, θερμότερον ὅμως ἐδόκει, καὶ τῆς εἰς τοὺς θεοὺς εὐσεβείας ἀλλότριον. Ἐκτὸς πάντα γὰρ εἶναι χρὴ, καὶ δρᾶσθαι καθ' ἡσυχίαν ἐπ' αὐτὸ τοῦτο πορευομένων, οὐκ ἐπ' ἄλλο τι βασιζόντων ἢ τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς ἱερεῖά τε καὶ ὅσια. τοῦτο μὲν δὴ ἴσως τεύξεται τῆς ἁρμοζούσης ἐπιμελείας αὐλίκα. τὰς Βάτνας δὲ ἑώρων πεδίον λάσιον, ἄλσει κυπαρίττων ἔχων νέων. καὶ ἦν ἐν ταύταις οὐδὲν γεράνδρυον, οὐδὲ σαπρὸν, ἀλλὰ ἐξ ἴσης ἅπαντα θάλλοντα τῇ κόμῃ. καὶ τὰ βασίλεια πο-

βασιζόντων ἢ καὶ βασαζόντων p. 47

A men quasi licentia arrepta, omnem pudorem excusserunt ac deposuerunt. Erubescunt enim homines vehementer (o Dii immortales!) in rebus honestis, ut fortitudine animi ac pietate; in turpissimis exultant, ut in sacrilegio & corporis animique ignavia. Inde me Batnæ excipiunt, locus qualem nullum unquam vidi extra Daphnem, quæ nunc Batnis confertur, cum antea salvis templo & simulacro, non solum Ossæ, Pelio, Olympo, & Thessalicis vallibus eam æquare, verum etiam anteferre omnibus non vererer: ergo locus, quem dixi, Jovi Olympio, & Pythio Apollini sacer est. Sed de Daphne scripta est a te oratio, qualem nemo alius eorum, qui nunc vivunt, hominum, quamvis maxime contenderet, possit perficere: veterum autem non multos perfecturos fuisse existimo. Quid igitur ego de ea nunc scribam, cum tua tam luculenta extet oratio? Absit ut quicquam tale cogitem. Igitur Batnæ (nomen est istud barbarum, *locus autem Græcus*) primum quod thuris odor ex omni parte regionis circumspirabat, & victimas in omnibus locis apparatas cernebamus: id, inquam, etsi multum mihi voluptatis afferebat, tamen calidius videbatur, & a religione alienum. Etenim procul a tumultu & strepitu sacra fieri debent, neque aliud quippiam quærendum, nisi ut victimæ & sacra Diis apportentur. Verum istud fortasse brevi corrigetur. Batnas vero videbam esse agrum sylvosum, nemoribus tenerarum cupressorum ornatum. Et in his nulla erat arbor annosa, nulla putris, sed omnes pariter coma florebant. Regia domus non

erat

erat ſumtuoſa: e luto enim & lignis tantum erat, nullam ornatus varietatem habebat. Hortus illo Alcinoi pauperior, ſimilis Laërtio: nemus erat in eo perexiguum, cupreſſis refertum: juxta murum plurimæ arbores ordine ac deinceps inſitæ: in medio areæ, & in his olera, atque arbores, quæ omnis generis fructus afferrent. Quid tum illic? ſacrificavi veſperi, & poſtridie ſummo mane, quod ſtudioſe ſingulis diebus facere conſuevi. Cumque læta ac præclara eſſent ſacra, ad urbem contendimus. Ibi nobis a civibus itum eſt obviam, & nos domum ſuam excepit amicus quidam, quem tum primum fere videramus, ſed multo ante tempore amabamus. Cauſſam quidem notam tibi eſſe ſcio, tamen non eſt mihi moleſtum explicare: nectar enim mihi eſt, de illis ſemper & audire & dicere. Jamblichi diviniſſimi alumnus fuit Sopater, hujus affinis cum vixit. Mihi enim res illorum virorum omnes non amare, ſcelus omnium maximum videtur. Sed eſt alia quoque major cauſſa. Hic cum perſæpe patruelem meum & fratrem germanum hoſpitio accepiſſet, & ab iis magnopere, ut par fuit, ſolicitaretur, ut a Diis deficeret; nunquam tamen (quod grave & magnum eſt) in eum morbum lapſus eſt. Hæc habui, quæ ex Hierapoli ad te de rebus meis ſcriberem. Quod ad bellicas & civiles res attinet, ipſe tu præſens de iis debes cognoſcere: major enim res eſt, quam ut epiſtola comprehendi poſſit, immo ne tribus quidem epiſtolis, ſi accurate perſcribatur. Veruntamen narrabo tibi, idque breviter. Legatos miſi ad Saracenos, & ut veniant, ſi velint, commonefacio. Hoc primum caput eſt. Alterum,

A λυτελῆ μὲν ἥκιστα· πηλοῦ γὰρ ἦν μόνον καὶ ξύλων, οὐδὲν ποικίλον ἔχοντα. κῆπον δὲ τοῦ μὲν Ἀλκινόου καταδεέστερον, παραπλήσιον δὲ τῷ Λαέρτου· καὶ ἐν αὐτῷ μικρὸν ἄλσος πάνυ, κυπαρίττων μεστόν. καὶ τῷ τοιχίῳ δὲ πολλὰ τοιαῦτα παραπεφυτευμένα δένδρα στίχῳ, καὶ ἐφεξῆς. εἶτα τὸ μέσον πρασιαὶ, καὶ ἐν ταύταις λάχανα, καὶ δένδρα παντοίαν ὀπώραν φέροντα. Voſſ. μέσων γρ. θριγκίῳ.

B Τί οὖν ἐνταῦθα; ἔθυσα δείλης, εἶτ' ὄρθρου βαθέος, ὅπερ εἴωθα ποιεῖν ἐπιεικῶς ἑκάστης ἡμέρας. Ἐπεὶ δὲ ἦν καλὰ τὰ ἱερὰ, τῆς πόλεως εἰχόμεθα, καὶ ὑπαντῶσιν ἡμῖν οἱ πολῖται· καὶ ὑποδέχεταί με ξένος, ὀφθεὶς μὲν ἄρτι, φιλούμενος δὲ ὑπ' ἐμοῦ πάλαι. τὴν δὲ αἰτίαν, αὐτὸς μὲν οἶδα ὅτι συνείδεις, ἐμοὶ δὲ ἡδὺ καὶ ἄλλως φράσαι. τὸ γὰρ ἀεὶ περὶ αὐτῶν ἀκούειν καὶ λέγειν, ἔστι μοι νέκταρ. Ἰαμβλίχου τοῦ θειοτάτου τὸ θρέμμα Σώπατρος, τούτου κηδεστὴς ἐξ ὅσου· ἐμοὶ γὰρ τὸ μὴ πάντα ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν ἀγαπᾶν, ἀδικημάτων οὐδὲν οὕτω φαυλότατον εἶναι δοκεῖ. πρόσεστι ταύτης αἰτία μείζων. ὑποδεξάμενος γὰρ πολλάκις τόν τε ἀνεψιὸν τὸν ἐμὸν, καὶ τὸν ὁμοπάτριον ἀδελφὸν, καὶ προτραπεὶς ὑπ' αὐτῶν, οἷα εἰκὸς, πολλάκις ἀποστῆναι τῆς εἰς θεοὺς εὐσεβείας, ὃ χαλεπόν ἐστιν, οὐκ ἐλήφθη τῇ νόσῳ. Ταῦτα εἶχον ἀπὸ τῆς Ἱερᾶς πόλεώς σοι γράφειν, ὑπὲρ τῶν

D ἐμαυτοῦ. τὰς δὲ στρατιωτικὰς ἢ πολιτικὰς οἰκονομίας, αὐτὸν ἐχρῆν, οἶμαι, παρόντα ἐφορᾶν καὶ ἐπιμελεῖσθαι. μεῖζον γάρ ἐστιν ἢ κατ' ἐπιστολὴν, εὖ ἴσθι, καὶ τοσοῦτον ὅσον οὐ ῥᾴδιον οὐδὲ τριπλάσια τούτου περιλαβεῖν, σκοποῦντι τ' ἀκριβές. ἐπεὶ καὶ φαίην δέ σοι, καὶ ταῦτα φράσω δι' ὀλίγων. Πρὸς τοὺς Σαρακηνοὺς ἔπεμψα πρέσβεις, ὑπομιμνήσκων αὐτοὺς ἥκειν, εἰ βούλοιντο. ἓν μὲν δὴ τοιοῦτο. ἕτερον δὲ,

λίαν ἐγρηγορότας, ὡς ἐνεδέχετο, τὰς παραφυλάξοντας ἐξέπεμψα, μήτις ἐνθένδε πρὸς τὰς πολεμίας ἐξέλθῃ λαθών, ἐσόμενος αὐτοῖς ὡς κεκινήμεθα μηνυτής. ἐκεῖθεν ἐδίκασα δίκην στρατιωτικὴν, ὡς ἐμαυτὸν πείθω, πρόσταλα καὶ δικαόταλα. ἵππους περιττὰς καὶ ἡμιόνους παρεσκεύασα, τὸ στρατόπεδον εἰς ταυτὸ συναγαγών· ναῦς πληρῶσθαι πολαμίαι πυρῷ, μᾶλλον δὲ ἄρτων ξηρῶν καὶ ὄξους. καὶ τάτων ἔπασον ὅπως ἐπράχθη, καὶ τίνες ἐφ' ἑκάστῳ γεγόνασι λόγοι, πόσα μήκη ἐστὶ συγγραφῆ, ἐννοεῖς. ἐπιστολὰς δὲ ὅσας ὑπέγραψα, καὶ βίβλοις ἑπόμενα ὥσπερ ἀγαθά μοι· καὶ ταῦτα συμπερινοστεῖ πανταχῇ· τί δεῖ νῦν πράγματα ἔχειν ἀπαριθμούμενον;

A exploratores miſi, quoad licuit, vigilantiſſimos, ne quis hinc tacitus ad eos veniat, certioresque faciat nos commoveri. Inde controverſiam militarem, ut mihi perſuadeo, ſumma lenitate æquitateque diſceptavi: equos eximios & mulos comparavi: copias in unum coëgi: naves fluviatiles implentur frumento, vel potius pane cocto atque aceto: quorum unumquodque quomodo geſtum fuerit, qui ſermones habiti ſint, exponere, quam longæ ſit epiſtolæ, non ignoras. Quam vero multis & litteris & libris mandarim ea, quæ mihi tanquam læta auſpicia eveniunt, (circumferuntur autem nobiſcum) quid opus eſt faſtidioſe ac moleſte recenſere?

Ἰουλιανὸς Γρηγορίῳ ἡγεμόνι.

Julianus Gregorio Duci.

κη.

XXVIII.

Ἐμοὶ καὶ γράμμα παρά σου μικρὸν, ἀρκεῖ μεγάλης ἡδονῆς πρόφασιν μνησεῦσαι. καὶ τοίνυν οἷς ἔγραψας λίαν ἡδεῖς, ἀντιδίδωμι καὶ αὐτὸς τὴν ἴσην· οὐ τῷ τῶν ἐπιστολῶν μήκει μᾶλλον, ἢ τῷ τῆς εὐνοίας μεγέθει τὰς τῶν ἑταίρων φιλίας ἐκτείνεσθαι δεῖν κρίνων.

Vosſ. ἄγαν

Vosſ. ἑτέρων

C Mihi ſane vel exigua abs te epiſtola ſufficit ad magnæ voluptatis occaſionem capiendam. Ego vero iis, quæ ſcripſiſti, plurimum lætatus, parem gratiam refero: neque tam epiſtolæ prolixitate, quam benevolentiæ magnitudine, amicorum charitatem amplificandam eſſe judico.

Ἰουλιανὸς Ἀλυπίῳ ἀδελφῷ Καισαρίου.

Julianus Alypio Cæſarii fratri.

D

κθ.

XXIX.

Herodot. Lib. III. cap. 140.

Ὁ Συλοσῶν ἀνῆλθε, φησὶ, παρὰ τὸν Δαρεῖον, καὶ ὑπέμνησεν αὐτὸν τῆς χλανίδος, καὶ ἤτησεν ἀντ' ἐκείνης παρ' αὐτοῦ τὴν Σάμον· εἶτα ἐπὶ τούτῳ Δαρεῖος μὲν ἐμεγαλοφρονεῖτο, μεγάλα ἀντὶ μικρῶν νομίζων ἀποδεδωκέναι· Συλοσῶν δὲ λυπηρὰν ἐλάμβανε χάριν. σκόπει δὴ τὰ ἡμέτερα νῦν

SYloſon (ait ille) ad Darium venit, ac pallium ei commemoravit, & petiit pro eo Samum: poſtea Darius magnopere ſibi placebat, putans ſe magna pro parvis retuliſſe: Syloſon tamen triſte beneficium accepit. Confer nunc noſtra

cum

cum illis. Primum quidem una in re nos multo melius: quandoquidem non expectavimus, dum ab altero admoneremur; sed in tanto tempore amicitiam erga te perpetuam sanctamque servavimus: deinde cum primum nobis oblata est a Deo facultas, non inter secundos, sed inter primos te amicos appellavi. Ergo hoc primum. De futuris autem dasne mihi ut augurer? (sum enim augur) longe melius expecto, modo sit propitia Adrastia. Neque enim tibi opus est rege, qui te in evertenda urbe aliqua suis viribus juvet: & mihi multis sane opus est, qui me adjuvent ad ea restituenda, quæ male cecidere. Hæc tecum Musa Gallica & barbara jocatur. Tu vero interea Diis ducibus venies: ad manum tibi erit præda hœdorum & ovium, quæ in hybernis venatio est. Veni ad amicum, qui te jam tum, antequam nossem quantus esses, tamen complexus sum.

A πρὸς ἐκεῖνα. ἓν μὲν δὴ τὸ πρῶτον οἶμαι κρεῖσσον ἔργον ἡμέτερον· οὐ γὰρ ὑπεμείναμεν ὑπομνησθῆναι παρ' ἄλλου. τοσούτῳ δὲ χρόνῳ τὴν μνήμην τῆς σῆς φιλίας διαφυλάξαντες ἀκέραιον, ἐπειδὴ πρῶτον ἡμῖν ἔδωκεν ὁ θεὸς, οὐκ ἐν δευτέροις, ἀλλ' ἐν τοῖς πρώτοις σε μετεκάλεσα. Τὰ μὲν οὖν πρῶτα τοιαῦτα. Περὶ δὲ τῶν μελλόντων, ἆρά μοι δώσεις τι (καὶ γάρ εἰμι μαντικός) προαγορεῦσαι; μακρῷ νομίζω κρεῖττον ἐκείνων. Ἀδράστεια δ' εὐμενὴς εἴη. Σύτε γὰρ οὐδὲν δέῃ συγκαταστρεφομένου τὴν πόλιν βασιλέως· ἐγώ τε πολλῶν δέομαι τῶν συνεπανορθούντων μοι τὰ πεπτωκότα κακῶς. Ταῦτά σοι Γαλλικὴ καὶ βάρβαρος Μοῦσα προσπαίζει. σὺ δὲ ὑπὸ τῇ τῶν θεῶν πομπῇ χαίρων ἀφίκοιο. καὶ τῇ αὐτοῦ χειρὶ λῆς ἐρίφων, καὶ τῆς ἐν τοῖς χειμαδίοις θήρας τῶν προβατείων· ἧκε πρὸς τὸν φίλον, ὅς σε τότε καίπερ οὔπω γινώσκειν ὅσος εἶ δυνάμενος, ὅμως περιεῖχον.

Voss. ἐμέτε καλέσαι

B

γρ. λῆς item λὶς

C

JULIANUS EIDEM.

XXX.

JAM eram morbo liberatus, cum Geographiam misisti; non tamen propterea minus grata mihi fuit tabella abs te missa: sunt enim in ea tum descriptiones prioribus meliores, tum jambi, quibus eam exornasti: non illi quidem bellum sonantes Bupalium, ut ait Poëta Cyrenæus, sed quales pulchra Sappho solet hymnis suis intexere, Denique munus tuum est ejusmodi, ut & te fortasse sit dignum, & mihi sane quam gratissimum. De reipublicæ autem administratione, quod diligenter atque humaniter transigere omnia studes, gratum

Ἰουλιανὸς τῷ αὐτῷ.

λ.

Ἤδη μὲν ἐτύγχανον ἀνειμένος τῆς νόσου, τὴν γεωγραφίαν ὅτε ἀπέστειλας. οὔ μην ἔλαττον διὰ τοῦτο ἡδέως ἐδεξάμην τὸ παρὰ σοῦ πινάκιον ἀποσταλέν. ἔχει γὰρ καὶ τὰ διαγράμματα τῶν πρόσθεν βέλτιον, καὶ κατεμούσωσας αὐτὸ, προσθεὶς τοὺς ἰάμβους, οὐ μάχην ἀείδοντας τὴν Βουπάλιον, κατὰ τὸν Κυρυναῖον ποιητὴν, ἀλλ' οἵους ἡ καλὴ Σαπφὼ βούλεται τοῖς ὕμνοις ἁρμόττειν. καὶ τὸ μὲν δῶρον τοιοῦτόν ἐστιν, ὁποῖον ἴσως σοί τε ἔπρεπε δοῦναι, ἐμοί τε ἥδιστον δέξασθαι. Περὶ δὲ τὴν διοίκησιν τῶν πραγμάτων, ὅτι δραστηρίως ἅμα καὶ πρᾴως ἅπαντα περαίνειν προθυμῇ, συνηδόμεθα.

D

γρ. μάχη δόντας.

γρ. νόμοις

Voss. παράγειν

μίξαι

μίξαι γὰρ πρᾳότητα καὶ σωφροσύνην ἀνδρείᾳ καὶ ῥώμῃ, καὶ τῇ μὲν" χρῆσθαι πρὸς τὰς ἐπιεικεστάτας, τῇ δὲ ἐπὶ τῶν πονηρῶν ἀπαραιτήτως πρὸς ἐπανόρθωσιν, ἃ μικρᾶς ἐστι φύσεως, ἀλλ' ἀρετῆς ἔργον, ὡς ἐμαυτὸν πείθω. Τέλος ἐυχόμεθά σε τῶν σκοπῶν ἐχόμενον, ἅμα πρὸς ἓν τὸ καλὸν αὐτὰς συναρμόσαι. τοῦτο γὰρ ἁπάσαις προκεῖσθαι ταῖς ἀρεταῖς τέλος, οὐκ εἰκῇ τῶν παλαιῶν ἐπίστευον οἱ λογιώτατοι. Ἐρρωμένος καὶ εὐδαιμονῶν διατελοίης ἐπὶ μήκιστον, ἀδελφὲ ποθεινότατε καὶ φιλικώτατε.

Voss. χρήσασθαι

est. Etenim lenitatem ac moderationem cum fortitudine & robore ita temperare, ut illa erga bonos viros utare, hanc ad pravos severe corrigendos adhibeas, non mediocris ingenii ac virtutis rem esse arbitror. Hos fines tibi propositos esse, & ad honestatem unicam referri cupio. Extremum siquidem virtutum omnium istud esse, non sine caussa veterum sapientissimi crediderunt. Vale, & quam longissime beatus vive, frater suavissime & charissime.

Ἰουλιανὸς Ἀετίῳ Ἐπισκόπῳ.

λα.

Οἷς μὲν ἅπασι τοῖς ὁπωσοῦν ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Κωνσταντίου πεφυγαδευμένοις ἕνεκεν τῆς τῶν Γαλιλαίων ἀπονοίας, ἀνῆκα τὴν φυγήν· σὲ δὲ οὐκ ἀνίημι μόνον, ἀλλὰ καὶ παλαιᾶς γνώσεώς τε καὶ συνηθείας μεμνημένος, ἀφικέσθαι προτρέπω μέχρις ἡμῶν. χρήσῃ δὲ ὀχήματι δημοσίῳ μέχρι τοῦ στρατοπέδου τοῦ ἐμοῦ, καὶ ἑνὶ παρίππῳ.

Julianus Aetio Episcopo.

XXXI.

Cæteris omnibus, qui a Constantio vita defuncto ejecti patria fuerant, propter amentiam Galilæorum, exilium condonavi: te autem non solum ea pœna libero, verum etiam memor pristinæ *consuetudinis* atque amicitiæ nostræ, hortor ut ad nos venias. Uteris autem vehiculo publico usque ad nostram cohortem, & uno parhippo.

Ἰουλιανὸς Λουκιανῷ σοφιστῇ.

λβ.

Γράφω, καὶ ἀντιτυχεῖν ἀξιῶ τῶν ἴσων. εἰ δὲ ἀδικῶ συνεχῶς ἐπιστέλλων, ἀνταδικηθῆναί δέομαι τῶν ὁμοίων παθῶν.

Voss. Καὶ γράφω,

Julianus Luciano Sophistæ.

XXXII.

Scribo, & litteras vicissim expecto. Quod si tam crebris litteris tibi injuriam facio, tu mihi vicissim parem injuriam reponito.

Ἰουλιανὸς Δοσιθέῳ.

λγ.

Μικρόν μοι ἐπῆλθε δακρῦσαι· καί τοιγε ἐχρῆν" ἐφ' ἡμῖν τοὔνομα

Baroc. εὐφημεῖν

Julianus Dositheo.

XXXIII.

Vix potui lacrymas continere; & merito, cum apud nos tuum nomen

men appellari audiviſſem. Commovebat enim mihi memoriam nobilis illius & omnibus modis admirandi patris noſtri: quem ſi imitari voles, & ipſe felix eris, & vitam tuam, ſicut ille, amabilem efficies; ſin ignavus fueris, tum mihi dolorem affe-res, tum te tibi detrimento fuiſſe in perpe-tuum dolebis.

A τὸ σὸν φθεγγόμενον. ἀνεμνήσθην γὰρ τῦ γενναίυ, καὶ πάντα θαυμασίυ πατρὸς ἡμῶν· ὃν εἰ μὲν ζηλώσεις, καὶ αὐτός τε εὐδαίμων ἔσῃ, καὶ τῷ βίῳ δώσεις, ὥσπερ ἐκεῖνος, ἐφ' ὅτῳ φιλοτιμήσεται. ῥαθυμήσας δὲ, λυπήσεις ἐμὲ, σαυτῷ δὲ" ὅτι μηδὲν ὄφελος, μέμψῃ. Baroc. ὅτε

JULIANUS JAMBLICHO Philoſopho.

Ἰβλιανὸς Ἰαμβλίχῳ Φιλοσόφῳ.

B

XXXIV.

λδ.

ULyſſi ſatis fuit ad filii de ipſo opinionem coercendum dicere:

Non ſum de ſuperis: quid me immortalibus æquas?

Οὐδυσεῖ μὲν ἐξήρκει τῦ παιδὸς τὴν ἐφ' αὐτῷ Φαντασίαν ἀνασέλλοντι, λέγειν,

Οὔτίς τοι θεός εἰμι· τί μ' ἀθανάτοισιν ἐΐσκεις; Odyſſ. II. v. 187.

At ego ne hominem quidem eſſe me dicere auſim, ut eſt in proverbio, quamdiu abſum ab Jamblicho: veruntamen ejus ſtudioſum cupidumque eſſe me concedam, ſicut ille pater Telemachi. Quamvis enim indignum me aliquis fortaſſe dixerit, attamen non propterea me a tui amore abſtrahet. Nam & multos egregiarum ſtatuarum amatores fuiſſe audio, qui non ſolum artificis laudi nihil obfuerint, verum etiam ſuo erga illas amore veram vivamque voluptatem operi addiderint. Quod autem me veteribus illis ſapientibus ludens adſcribis, tantum me ab iis abeſſe ſentio, quantum *te ipſum eorum eſſe conſortem, certus ſum.* Tu vero non ſolum Pindarum, aut Democritum, aut Orpheum illum antiquiſſimum, ſed omnes omnino Græciæ philoſophos, qui in eo genere floruiſſe memorantur, tanquam in lyræ variis e ſonis concentu ad perfectam muſicam conjunxiſti. Atque

Ἐγὼ δὲ οὐδ'" ἂν ἄνθρωπον εἶναι φαίην ἄν, ὡς ὁ λόγος, ἕως ἂν Ἰαμβλίχῳ μὴ συνῶ. ἀλλ' ἐρασὴς μὲν" εἶναι ὁμολογῶ, καθάπερ ἐκεῖνος τῦ Τηλεμάχυ" πατήρ. κἂν γὰρ ἀνάξιον με λέγῃ τις, οὐδὲ ὅτω τῦ ποθεῖν ἀφαιρήσεται. ἐπεὶ καὶ ἀγαλμάτων καλῶν ἀκούω πολλὺς ἐρασὰς γενέσθαι, μὴ μόνον τῦ δημιυργῦ τὴν τέχνην μὴ βλάπτοντας, ἀλλὰ καὶ τῷ περὶ αὐτὰ πάθει τὴν ἔμψυχον ἡδονὴν τῷ ἔργῳ προσιθέντας. Τῶν γε μὴν παλαιῶν καὶ σοφῶν ἀνδρῶν, οἷς ἡμᾶς ἐγκρίνειν ἐθέλεις παίζων, τοσῦτον ἀπέχειν φαίην, ὁπόσον αὐτῷ σοι τῶν αὐτῶν μελεῖναι πιστεύω. Καίτοι σύγε Πίνδαρον μόνον, οὐδὲ Δημόκριτον, ἢ Ὀρφέα τὸν παλαιότατον, ἀλλὰ καὶ ξύμπαν ὁμῦ τὸ Ἑλληνικὸν, ὁπόσον εἰς ἄκρον Φιλοσοφίας ἐλθεῖν μνημονεύεται, καθάπερ ἐν λύρας ποικίλων φθόγγων ἐναρμονίῳ συσάσει, πρὸς τὸ ἐντελὲς τῆς μουσικῆς κέρας ἔχεις· καὶ ὥσπερ" Αργον τὸν

C

D

ἂν εἶναι ὅλως, ἕως ἂν Voſſ. εἶναι σὸς deeſt πατὴρ in Baroc.

τὸν Φύλακα τῆς Ἱδς οἱ μῦθοι πρόνοιαν ἔχοντα τῶν Διὸς παιδικῶν, ἀκοιμήτοις πάντοθεν ὀφθαλμῶν βολαῖς περιφράττουσιν. ἕτω καὶ σε γνήσιον ἀρετῆς Φύλακα, " καθαροῖς παιδεύσεως ὀφθαλμοῖς ὁ λόγος φωτίζει. Πρωτέα μὲν δὴ τὸν Αἰγύπτιόν φασι ποικίλαις μορφαῖς ἑαυτὸν ἐξαλλάττειν, ὥσπερ δεδιότα, μὴ λάθῃ τοῖς δεομένοις, ὡς ἦν σοφὸς, ἐνφήνας. ἐγὼ δὲ εἴπερ ἦν ὄντως σοφὸς Πρωτεὺς, καὶ οἷος πολλὰ τῶν ὄντων γινώσκειν, ὡς Ὅμηρος λέγει, τῆς μὲν [ὧν ἤδει] φύσεως αὐτὸν ἐπαινῶ, τῆς γνώμης δὲ οὐκ ἄγαμαι, διότι μὴ φιλανθρώπου τινὸς, ἀλλὰ ἀπαλεῶνος ἔργον ἐποίει κρύπτων ἑαυτὸν, ἵνα μὴ χρήσιμος ἀνθρώποις ᾖ. Σὲ δὲ, ὦ γενναῖε, τίς οὐκ ἂν ἀληθῶς θαυμάσειεν, ὡς οὐδέν τι τοῦ Πρωτέως τοῦ σοφοῦ μείων εἶ, καὶ μὴ μᾶλλον εἰς ἀρετὴν ἄκραν τελεσθεὶς, ὧν ἔχεις καλῶν, οὐ φθονεῖς ἀνθρώποις ἀλλ' ὥσπερ ἡλίου καθαρὸν δίκην, " ἀκτῖνάς σου ἀκραφνεῖς ἐπὶ πάντας ἄγεις, οὐ μόνον τοῖς παροῦσι τὰ εἰκότα ξυνών· ἀλλὰ καὶ ἀπόντας, ἐφ' ὅσον ἔξεστι, τοῖς παρὰ σαυτοῦ σεμνύνων. Νικᾷς δ' ἂν ἕτω καὶ τὸν Ὀρφέα τὸν καλὸν, οἷς πράττεις· εἴγε ὁ μὲν τὴν οἰκείαν μουσικὴν εἰς τὰς τῶν θηρίων " ἀγωγὰς κατανάλισκε· σὺ δὲ ὥσπερ ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ κοινοῦ τῶν ἀνθρώπων γένους " ταχθεὶς, Ἀσκληπιοῦ χεῖρα παντα χοῦ ζηλῶν ἅπαντα ἐπέρχῃ λογίῳ τε καὶ σωτηρίῳ νεύματι. ὥστε μοί γε δοκεῖ καὶ Ὁμήρου, εἰ ἀνεβίου, πολλῷ δικαιότερον ἂν ἐπί σοι [ἐκεῖνο τὸ ἔπος] αἰνίξασθαι τό.

Εἷς δ' ἔτι τις ζωὸς κατερύκεται εὐρέϊ κόσμῳ.

Τῷ γὰρ ὄντι τοῦ παλαιοῦ κόμματος, ἡμῖν οἱονεὶ σπινθήρ τις ἱερὸς ἀληθοῦς καὶ γονίμου παιδεύσεως, ὑπό σοι μόνῳ ζωπυρεῖται. καὶ " εἴη γε Ζεῦ σῶ-

Baroc. μυρίοις

γρ. ἀκοάς

γρ. τεχθείς

Odyss. Δ. v. 498.

Voss. εἴγε

A ut Argum illum, qui Io delicias Jovis custodiebat, pervigilibus oculis undique Poëtæ obsepiunt: sic te, virtutis verum & germanum custodem, puris doctrinæ luminibus illustrat eloquentia. Ajunt, Proteum illum Ægyptium se in varias formas commutasse; quasi veritum, ne imprudens hominibus requirentibus sapientem se esse demonstraret. Ego vero, si-
B quidem sapiens fuit reipsa Proteus, & is qui multas res cognosceret, (sicut vult Homerus) de scientia eum laudo, de ingenio non laudo: non enim viri boni & liberalis, sed impostoris improbi officio fungebatur, cum eo se occultaret, ne hominibus prodesset. At te, vir clarissime, quis non jure admiretur, tum
C qnod Proteo sapientiæ laude non cedis, tum multo magis quod *consummatam virtutem adeptus, ea, quibus abundas, bona* nemini invides, sed instar nitidi solis, tuos illustres radios in omnes emittis; non modo præsentes docendo, sed etiam absentes, quoad licet, scriptis tuis ornando. In quo sane Orpheum illum nobilem superas. Ille siquidem musicam suam in belluis demulcendis consumebat: tu tanquam ad salutem humani generis in hoc mundo collocatus,
D omnibus locis Æsculapii manum imitaris, voceque ista facunda & salutari omnes orbis partes perlustras. Quocirca mihi videtur Homerus, si reviviscceret, multo justius illud de te usurpare posse:

Unus adhuc vivus lato versatur in orbe.

Nam *ei qui est antiqui moris*, nobis, *inquam*, tanquam scintilla quædam sacra veræ atque uberis doctrinæ, a te uno *denuo accenditur*. Atque utinam (o servator

Improbat Hertel p. 24

Rejicit Hertel p. 26.

vator Jupiter, & ſancte Mercurii, contingat Jamblichum optimum, id eſt, commune orbis terrarum commodum, longiſſima vita frui. Certe cum veteres pro Homero, Platone, Socrate, & ſi quis alius in orbem hunc incidit, juſta vota feliciter atque ex animi ſententia fecerint, vitamque illorum hoc modo produxerint; non erit incommodum, hominem noſtra ætate viris illis & vita & oratione parem, ſimilibus votis ad ſummam ſenectutem cum omnium felicitate transmittere.

τερ, καὶ Ἑρμῆ ἅγιε, τὸ κοινὸν ἀπάσης τῆς οἰκουμένης ὄφελος, Ἰάμβλιχον τὸν καλὸν ἐπὶ μήκιστον χρόνον τηρεῖσθαι. Πάντως που καὶ ἐφ' Ὁμήρῳ, καὶ Πλάτωνι, καὶ εἴ τις ἄλλος ἄξιος τοῦ χορεῦσαι τούτου, δικαίας εὐχῆς ἐπίτευγμα τοῖς πρότερον εὐτυχηθὲν, ὅτῳτοὺς ἐκείνων καιροὺς ἐπὶ μεῖζον ἤυξησεν· ὡδὲ δὴ κωλύσῃ καὶ ἐφ' ἡμῶν ἄνδρα καὶ λόγῳ τὸν βίῳ τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων ἀντάξιον, ὑφ' ὁμοίαις εὐχαῖς εἰς τὸ ἀκρότατον [γῆρας] ἐπ' εὐδαιμονίᾳ τῶν ὅλων παραπεμφθῆναι.

τοῦ interponit, γῆρας tollit Horrn. p. 29.

Epiſtola ſine titulo, pro Argivis.

Ἀνεπίγραφος, ὑπὲρ Ἀργείων.

γρ. Ἰαμβλιανὸς Ἀργείοις.

XXXV.

λε.

MUlta ſunt, quæ de Argivorum civitate dici poſſunt, ſi quis velit eorum res veteres & novas prædicare. Nam rerum ad Trojam geſtarum gloria, ſicut Athenienſibns & Lacedæmoniis poſtea, ſic illis maxima ex parte tribuenda eſt. Etſi enim ambo illa communiter ab univerſa Græcia geſta ſunt; attamen ut laborum & moleſtiarum, ſic laudum præcipua pars eſſe debet imperatorum. Verum iſta ſunt vetera. Deinceps vero Heraclidarum reverſio, honos ereptus natu maximo, inde in Macedoniam colonia, & a Lacedæmoniis vicinis liberæ civitatis perpetua defenſio conſervatioque, non exiguæ neque vulgaris virtutis fuit. Quin etiam ſimilia Macedonum in Perſas facinora, civitati huic attribui poſſe videntur: hæc ſiquidem ultimorum avorum Philippi & Alexandri patria erat. Poſteris autem temporibus paruit

ΥΠὲρ τῆς Ἀργείων πόλεως πολλὰ μὲν ἄν τις εἰπεῖν ἔχοι, σεμνύνειν αὐτῆς ἐθέλων παλαιὰ καὶ νέα πράγματα. Τοῦ τε γὰρ Τρωϊκοῦ, καθάπερ ὕστερον Ἀθηναίοις καὶ Λακεδαιμονίοις, "ὅτῳ προσήκει τὸ πλέον ἐκείνοις ἔργου. δοκεῖ μὲν γὰρ ἀμφω κοινῇ πραχθῆναι παρὰ τῆς Ἑλλάδος· ἄξιον δὲ ὥσπερ τῶν ἔργων καὶ τῆς Φρονπίδος, ὅτως καὶ τῶν ἐπαίνων τοὺς ἡγεμόνας τὸ πλέον μετέχειν. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἀρχαῖά πως εἶναι δοκεῖ· τὰ δὲ ἐπὶ τούτοις, ἡ Ἡρακλειδῶν κάθοδος, καὶ ὡς τῷ πρεσβυτάτῳ γέρας ἐξῃρέθη· ἥ τε εἰς Μακεδονίαν ἐκεῖθεν ἀποικία· καὶ τὸ Λακεδαιμονίοις ὅτω πλησίον παροικοῦντας, ἀδάλωτον ἀεὶ καὶ ἐλεύθερον φυλάξαι τὴν πόλιν, οὐ μικρᾶς οὐδὲ τυχούσης ἀνδρείας ἦν. ἀλλὰ δὴ καὶ τὰ τοιαῦτα περὶ τοὺς Πέρσας ὑπὸ τῶν Μακεδόνων γενόμενα, ταύτῃ προσήκειν τῇ πόλει δικαίως ἄν τις ὑπολάβοι. Φιλίππου τε γὰρ καὶ Ἀλεξάνδρου τῶν πάνυ προγόνων πατρὶς ἦν αὕτη. Ῥωμαίοις δὲ

Voſſ. τοῦτο

δὲ ὕστερον οὐχ ἁλοῦσα μᾶλλον, ἢ κατὰ ξυμμαχίαν ὑπήκουσε· καὶ ὥσπερ οἶμαι, μετεῖχε καὶ αὐτὴ, καθάπερ αἱ λοιπαὶ, τῆς ἐλευθερίας, καὶ τῶν ἄλλων δικαίων, ὅσα νέμουσι ταῖς περὶ τὴν Ἑλλάδα πόλεσιν οἱ κρατοῦντες ἀεί. Κορίνθιοι δὲ νῦν αὐτὴν προσγενομένην αὐτοῖς· οὕτω γὰρ εἰπεῖν εὐπρεπέστερον· ἀπὸ τῆς βασιλευούσης πόλεως, εἰς κακίαν ἐπαρθέντες συντελεῖν ἀυτοῖς ἀναγκάζουσι· καὶ ταύτης ἦρξαν, ὥς φασι, τῆς καινοτομίας, ἕβδομος οὗτος ἐνιαυτὸς, οὔτε τὴν Δελφῶν, οὔτε τὴν Ἠλείων ἀτέλειαν, ἧς ἠξιώθησαν, ἐπὶ τῷ διατιθέναι τοὺς παρὰ σφίσιν ἱεροὺς ἀγῶνας, αἰδεσθέντες. Τεττάρων γὰρ ὄντων, ὡς ἴσμεν, τῶν μεγίστων καὶ λαμπροτάτων ἀγώνων περὶ τὴν Ἑλλάδα, Ἠλεῖοι μὲν Ὀλύμπια, Δελφοὶ δὲ Πύθια, καὶ τὰ ἐν Ἰσθμῷ Κορίνθιοι, Ἀργεῖοι δὲ τὴν τῶν Νεμέων συγκροτοῦσι πανήγυριν. Πῶς οὖν εὔλογον ἐκείνοις μὲν ὑπάρχειν τὴν ἀτέλειαν τὴν πάλαι δοθεῖσαν· τοὺς δὲ ἐπὶ ὁμοίοις δαπανήμασιν ἀφεθέντας πάλαι, τυχὸν δὲ οὐδὲ τὴν ἀρχὴν ὑπαχθέντας νῦν ἀφῃρῆσθαι τὴν προνομίαν, ἧς ἠξιώθησαν; πρὸς δὲ τούτοις Ἠλεῖοι μὲν καὶ Δελφοὶ, διὰ τῆς πολυθρυλλήτου πενταετηρίδος, ἅπαξ ἐπιτελεῖν εἰώθασι· διττὰ δέ ἐστι Νέμεα παρὰ τοῖς Ἀργείοις, καθάπερ Ἴσθμια παρὰ Κορινθίοις. ἐν μέντοι τούτῳ τῷ χρόνῳ καὶ δύο πρόκεινται παρὰ τοῖς Ἀργείοις ἀγῶνες ἕτεροι οἵδε, ὥστε εἶναι τέσσαρας πάντας ἐνιαυτοῖς τέσσαρσι. Πῶς οὖν εἰκὸς ἐκείνοις μὲν ἀπράγμονας εἶναι λειτουργοῦντας ἅπαξ, τούτους δὲ ὑπάγεσθαι καὶ πρὸς ἑτέρων συντέλειαν, ἐπὶ τετραπλασίοις τοῖς οἴκοι λειτουργήμασιν· ἄλλως τε οὐδὲ πρὸς Ἑλληνικὴν, οὐδὲ παλαιὰν πανήγυριν; Οὐδὲ γὰρ ἐς χορήγησιν ἀγώνων γυμνικῶν ἢ μουσικῶν οἱ Κορίνθιοι τῶν πολλῶν δέονται χρημάτων· ἐπὶ δὲ τὰ κυνηγέσια τὰ πολλά-

Voss. αὐτοὺς

A Romanis, non tam victa, quam in societatem fœdusque adhibita: atque, ut opinor, & libertatis & juris omnis particeps fuit, quo reliquæ Græciæ civitates utuntur, concessu ac munere Imperatorum. Atque hæc cum ita sint, tamen eam civitatem Corinthii, quæ adjuncta est eis, (sic enim dicere est honestius) ab urbe regnante, elati atque audaces ad scelus, B *tributariam* sibi esse cogunt, & hujus incepti septimo jam anno sunt auctores; neque Delphorum atque Eleorum tributum, sibi ad sacros ludos celebrandos condonatum, verentur. Cum enim sint quatuor (ut scimus) maxima & clarissima certamina in Græcia; Elei Olympia, Delphi Pythia, Corinthii Isthmia, Argivi Nemea conficiunt & curant. Quæ igitur æquitas est, manere illis immunitatem C olim concessam, hos autem ob similes sumtus olim immunes, immo fortassis ne initio quidem obnoxios, privari nunc privilegio eo quod obtinuerant? Præterea Elei & Delphi propter nobiles illos *Quinquennales agones* semel duntaxat pecunias conferre solent: at duplicia *interea* sunt Nemea apud Argivos, sicut & Isthmia apud Corinthios. Quin & D hoc tempore duo præterea certamina hæc Argivis sunt adjecta, ut quaterni omnino ludi annis quaternis fiant. Quamobrem quo tandem jure illi semel exhibito certamine liberantur; hi, domi quaternis ludis editis, tamen aliis præterea tribuere coguntur, præsertim cum neque veteres sint, neque in Græcia solennes? Non enim ad gymnicos musicosve ludos magna pecunia Corinthiis opus est, sed ad venationes, quæ sæpe in theatris

tris exhibentur, urſas & pantheras emunt: quæ quidem ipſi facile ferunt propter opum, & ſumtuum magnitudinem: & multis quidem civitatibus, ut par eſt, pecunias conferentibus, ipſi *oblectationem ſui illius inſtituti redimunt.* At Argivi, & a pecuniis inopes, & externo ſpectaculo, & apud exteros homines ſervire coacti, nonne injuſtas & iniquas res, ac civitatis veteri potentia & gloria indignas patientur? Ac cum hi ſint illis vicini, eoque nomine cariores eſſe debuiſſent, ſi modo locum haberet illud, Ne bos quidem perierit, niſi ob ſcelus vicini: tamen Argivi videntur, non de bove uno ſolliciti, Corinthios accuſare; ſed de multis & magnis ſumtibus, quibus præter jus & æquum obſtringuntur. Quanquam hoc etiam in Corinthios addi poteſt: utrum malint jura veteris Græciæ ſequi, an ea quæ *deinceps* a principe civitate acceperunt. Nam ſi in ſanctis veterum legibus ſtare volunt, non magis decet Argivos Corinthiis, quam Argivis Corinthios conferre: ſin autem recentes leges amplectuntur, & quoniam in Romanam coloniam redacti ſint, idcirco civitatem iſtam ſibi attribui contendunt, modeſte ab iis deprecabimur, ne altiores ſpiritus gerant ſuis patribus, neque præclara inſtituta, quæ ab illis relicta ſunt Græciæ, in perniciem propinquorum civium evertant ac mutent, recenti *ſcilicet eam in rem* judicio confiſi: *& ex ejus, qui Argivorum cauſſam agebat, imperitia cupiditatis ſuæ lucrum facientes.* Nam ſi

A κις ἐν τοῖς θεάτροις ἐπιτελέμενα, ἄρκτους καὶ παρδάλεις ὠνῦνται. ἅπερ αὐτοὶ μὲν εἰκότως φέρουσι διὰ τ πλῆθος, καὶ τῶν ἀναλωμάτων τὸ μέγεθος, ἄλλως τε καὶ πολλῶν πόλεων, ὡς εἰκὸς, αὐτοῖς εἰς τᾶρ συναιρομένων [ὠνῦνται τὴν τέρψιν τᾶ φρονήματος] Ἀργεῖοι δὲ χρημάτων τε ἔχοντες ἐνδεέστερον, καὶ ξενικῇ θέᾳ, καὶ παρ' ἄλλοις ἐπιδουλεύειν ἀναγκαζόμενοι, πῶς οὐκ ἄδικα μὲν καὶ παράνομα, τ δὲ περὶ τὴν πόλιν ἀρχαίας δυνάμεώς τε καὶ δόξης ἀνάξια πεῖσονται; ὄντες γὰρ αὐτοῖς καὶ αὐτοὶ γείτονες, ὃς προσῆκον ἦν ἀγαπᾶσθαι μᾶλλον, εἴπερ ὀρθῶς εἶχε τὸ, ὀδ' ἂν βᾶς ἀπόλοιτο, εἰ μὴ διὰ πακίαν γειτόνων· Ἀργεῖοι δὲ οἰκασιν οὐχ ὑπὲρ ἑνὸς πολυπραγμονέμενοι βοϊδίᾳ, ταῦτα τὰς Κορινθίας αἰτιᾶσθαι, ἀλλ' ὑπὲρ πολλῶν καὶ μεγάλων ἀναλωμάτων, οἷς ὀ δικαίως εἰσὶν ὑπεύθυνοι. Καίτοι πρὸς τὰς Κορινθίας εἰκότως ἄν τις καὶ τᾶρ προθείη· πότερον αὐτοῖς δοκεῖ καλῶς ἔχειν τοῖς τ παλαιᾶς Ἑλλάδος ἕπεσθαι νομίμοις, ἢ μᾶλλον οἷς ἔναγχος δοκοῦσι παρὰ τ βασιλευούσης προσειληφέναι πόλεως. Εἰ μὲν γὰρ τὴν τῶν παλαιῶν νομίμων ἀγαπῶσι σεμνότητα, οὐκ Ἀργείοις μᾶλλον εἰς Κόρινθον, ἢ Κορινθίοις εἰς Ἄργος συντελεῖν προσήκει· εἰ δὲ τοῖς νῦν ὑπάρξασι, τὴν πόλιν, ἐπειδὴ τὴν Ῥωμαϊκὴν ἀποικίαν ἐδέξαντο, ἰσχυριζόμενοι πλέον ἔχειν ἀξιοῦσι, παραιτησόμεθα μετρίως αὐτοὺς μὴ τ παλαιῶν φρονεῖν μείζονα, μηδὲ ὅσα καλῶς ἐκεῖνοι κρίναντες, ταῖς περὶ τὴν Ἑλλάδα διεφύλαξαν πόλεσιν ἔθιμα, ταῦτα καταλύειν καὶ καινοτομεῖν ἐπὶ βλάβῃ καὶ λύμῃ τῶν ἀσυγγενῶν, ἄλλως τε καὶ νεωτέρᾳ χρωμένους τῇ ψήφῳ, καὶ τὴν ἀπραγμοσύνην " ὑπὲρ τ Ἀργείων πόλεως τὴν δίκην εἰσελθεῖν, ἔρμαιον ἔχοντας τ πλεονεξίας. εἰ γὰρ

ἀτὰρ Hoeschel. p. 47

Improbat Hoeschel. p. 48

f. τᾶ λαχόντος

ἂν ἐφῆκεν ἔξω τ Ἑλλάδ Ⓖ ἀπάγων τὴν δίκην, οἱ Κορίνθιοι ἔλαττόν τε ἰσχύειν ἔμελλον, καὶ τὸ δίκαιον ἐξεταζόμενον καλῶς φάνεσθαι πρὸς τ πολλῶν καὶ γενναίων τούτων συνηγόρων· ὑφ' ὧν εἰκός ἐστι τὸν δικαστὴν, προτιθεμένου καὶ περὶ τ κατὰ τὴν πόλιν ἀξιώματ Ⓖ δυσωπούμενον, ταύτην τὴν ψῆφον ἐξενεγκεῖν. Ἀλλὰ τὰ μὲν ὑπὲρ τ πόλεως δίκαια καὶ τῶν ῥητόρων, εἰ μόνον ἀκοῦσαι ἐθέλοις, καὶ λέγειν αὐτοῖς ἐπιτραπείη, τὴν δίκην ἀπ' ἀρχῆς πεύσῃ, καὶ τὸ παρασὰν ἐκ τῶν λεγομένων ὀρθῶς πεισθήσεται. Ὅτι δὲ χρὴ κ τοῖς πρεσβείαν ταύτην προσάγουσι δι' ἡμῶν πεισθεῖναι, μικρὰ προσθεῖναι χρὴ περὶ αὐτῶν. Διογένης μέντοι κ Λαμπρίας φιλοσοφοῦσι μὲν εἰπέρ τις ἄλλος τῶν καθ' ἡμᾶς· τ πολιτείας δὲ τὰ μὲν ἔννομα κ περδαλέα διαπεφεύγασι τῇ πατρίδι δὲ ἐπαρκεῖν ἀεὶ καὶ κατὰ δυνάμιν προθυμούμενοι, ὅταν ἡ πόλις ἐν χρείᾳ μεγάλῃ γένηται, τότε ῥητορεύουσι, κ πολιτεύονται, κ πρεσβεύουσι, κ δαπανῶσιν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων προθύμως, ἔργοις ἀπολογούμενοι τὰ φιλοσοφίας ὀνείδη, καὶ τὸ δοκεῖν ἀχρήστους εἶναι ταῖς πόλεσι τοὺς μετιόντας φιλοσοφίαν, ψευδ Ⓖ ἐλέγχοντες. Χρῆται γὰρ αὐτοῖς ἥτε πατρὶς εἰς ταῦτα, κ πειρῶνται βοηθεῖν αἰτίᾳ τ δικαίᾳ δι' ἡμῶν, ἡμεῖς δ' ἄυθις διά σε. τοῦτ γ κ μόνον λείπεται τοῖς ἀδικουμένοις εἰς τὸ σωθῆναι, τὸ τυχεῖν δικαστ κρίνειν τε ἐθέλοντος κ δυναμένου καλῶς. ὁπότερον γὰρ ἂν ἀπῇ τούτων, ἐξαπατηθέντος ἢ καταπροδόντ Ⓖ αὐτ, τὸ δίκαιον οἴχεσθαι πάντως ἀνάγκη. Ἀλλ' ἐπειδὴ νῦν ἡμῖν τὰ μὲν τῶν δικαστῶν ὑπάρχει κατ' εὐχάς, λέγειν δ' ἐξ ἑνὶ μὴ τότε ἐφέντας, ἀξιοῦσι τοῦτο πρῶτον αὐτοῖς ἀνεθῆναι· καὶ μὴ τὴν ἀπραγμοσύνην αὐτ τότε συνειπόντος τῇ πόλει, κ τὴν δίκην ἐπιτροπεύσαντος, αἰτίαν αὐτῷ γενέσθαι εἰς τ ἔπειτα ἀγῶνα βλάβης τοσαύτης. Ἀτοπον

A quis cauſſam hanc extra Græciam evocaſſet, minus certe virium Corinthii habuiſſent, & juris æquitas a multis & egregiis iſtis patronis diligenter exquiſita, magis apparuiſſet: a quibus & judicem propoſita civitatis dignitate veritum, veriſimile eſt talem ſententiam tuliſſe. Verum de civitatis jure, & oratoribus, ſi audire voles, ipſisque dicendi poteſtas fiat, cauſſam a principio audies, & B de tota ſumma recte ex eorum oratione ſtatuetur. Quod vero iis, qui legati huc venerunt, credere oporteat, pauca addenda ſunt. Diogenes & Lamprias, ſi quis alius hoc tempore, philoſophantur. Atqui hi reipublicæ munera & quæſtus aſpernantur: attamen ſi patria eorum operam deſideret, ei pro viribus ſerviunt: tum cauſſas agunt, rempublicam adminiſtrant, legationes ſuſcipiunt, & pe- C cunias liberaliter impendunt; denique re ac factis philoſophiæ crimina refutant, &, quod vulgo creditur, philoſophos patriæ inutiles eſſe, falſum demonſtrant. Utitur enim illis ad res iſtas patria, & juſtitiæ cauſſam defendere conantur noſtro auxilio uſi, nos vero tuo. Hoc enim reliquum eſt iis, qui afficiuntur injuria, quo ſe tueantur ac ſervent, judicem eum nancilci, qui recte judicare & velit, & D poſſit: utrumvis defuerit iſtorum, ut judex fallatur, aut prævaricetur, æquitatem perire eſt neceſſe. Verum quando judex eſt, qualem optamus, dicendi autem poteſtas non eſt *iis, qui tum non appellaverunt*, *hoc primum ſibi concedi poſtulant*; neque illius inertiam, qui tum civitatis cauſſam agebat, tantæ fraudi ſibi in poſterum eſſe. Neque vero abſurdum

absurdum debet videri; quod judicium revocetur: utile est enim populo commoda & opportunitates paululum negligere, ut in posterum pacem atque otium redimat. Cum enim exiguis regionibus ejus vita terminetur, jucundum est exiguo saltem tempore tranquille & quiete vivere: horribile autem & periculosum, in ipso fori conspectu caussam perire, & ad posteros non definitam transmitti; ut melius esse videatur, boni quocunque modo dimidium obtinere, quam de toto dimicantes perire. At urbes istas immortales, nisi quis integre judicabit, omnemque controversiam dirimet, sempiternas inimicitias gerere necesse est. Grave autem odium esse solet, quod temporis longinquitas confirmavit. Dixi, ut ajunt Rhetores: nunc de caussa, ut æquum erit, statuito.

A πον δὲ ȣ̓ χρὴ νομίζειν, τὸ, τὴν δίκην ἄυθις ἀνάδικον ποιεῖν. τοῖς μὲν γὰρ ἰδιώταις συμφέρει τὸ κρεῖττον καὶ λυσιτελέστερον ὀλίγον παριδεῖν, τὴν εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον ἀσφάλειαν ὠνȣμένοις. ὄντος γὰρ αὐτοῖς ὀλίγȣ βίȣ, ἡδὺ μὲν καὶ τὸ μετ' ὀλίγον ἡσυχίαν ἀπολαῦσαι· φοβερὸν δὲ καὶ πρὸ τῶν δικαστηρίων ἀπολέσθαι κρινόμενον, καὶ παραπέμψαι τὴν δίκην ἀτελῆ. ὥστε
B κινδυνεύειν κρεῖσσον εἶναι τὸ καλὸν ὁπωσȣ̃ν προσλαβεῖν ἥμισυ, ἢ περὶ τȣ̃ παντὸς ἀγωνιζόμενον ἀποθανεῖν. Τὰς πόλεις δὲ ἀθανάτȣς ȣ̓σας, εἰ μή τις δικαίως κρίνας, τῆς πρὸς ἀλλήλας φιλονεικίας ἀπαλλάξῃ, ἀθάνατον ἔχειν τὴν δύσνοιαν πάντως ἀναγκαῖον. καὶ τὸ μῖσος δὲ ἰσχυρὸν τῷ χρόνῳ κρατυνόμενον. Εἴρηται, φασὶν οἱ Ῥήτορες, ὅγ' ἐμὸς λόγος· κρίνοις δ' ἂν αὐτὸς τὰ δέοντα.

C

Julianus Imperator Porphyrio Salutem.

XXXVI.

Georgii magna sane & copiosa bibliotheca fuit, & Philosophorum & Historicorum omni genere referta: sed de Galilæorum maxime doctrina permulti & varii commentarii extabant. Quare totam eam bibliothecam perquire, & Antiochiam mitte. Scito autem te quoque gravissimas pœnas esse daturum, nisi omnem diligentiam in quærendo adhibueris; & quos suspicio erit quacunque ratione libros aliquos intervertisse, tum argumentis omnibus, tum jurejurando multiplici, tum magis servorum quæstione, nisi queas convincere, saltem vi cogas eos in medium proferre.

Ἰȣλιανὸς αὐτοκράτωρ Πορφυρίῳ χαίρειν.

λϛ.

Πολλή τις ἦν πάνυ καὶ μεγάλη βιβλιοθήκη Γεωργίȣ, παντοδαπῶν μὲν φιλοσόφων. πολλῶν δὲ ὑπομνηματογράφων [ȣ̓κ ἐλάχιστα δ' ἐν αὐτοῖς, καὶ τὰ τῶν Γαλιλαίων] πολ-
D λὰ καὶ παντοδαπὰ βιβλία, Πᾶσαν ȣ̓ν ἀθρόως ταύτην τὴν βιβλιοθήκην ἀναζητήσας, φρόντισον εἰς Ἀντιοχείαν ἀποστεῖλαι, γινώσκων ὅτι μεγίστῃ δὴ καὶ αὐτὸς περιβληθήσῃ ζημίᾳ, εἰ μὴ μετὰ πάσης ἐπιμελείας ἀνιχνεύσειας, καὶ τȣ̀ς ὁπωσȣ̃ν ὑπόνοιαν ἔχοντας ὑφῃρῆσθαι τῶν βιβλίων, πᾶσι μὲν ἐλέγχοις, παντοδαποῖς δὲ ὅρκοις, πλείονι δὲ τῶν οἰκετῶν βασάνῳ, πείθειν εἰ μὴ δύναιο, καταναγκάσειας εἰς μέσον πάντα προκομίσαι.

οὐκ ἐλάχιστα δ' ἐν αὐτοῖς καὶ τὰ τῶν Γαλιλαίων. Hoyka p. 52.

A

Baroc. Ιμερίῳ Επάρχῳ Αἰγύπτȣ ἐπὶ τῇ Γυναικὶ

Ἀμερίῳ.

λζ.

Οὐκ ἀδακρυτί σȣ τὴν ἐπιςολὴν ἀνέγνων, ἣν ἐπὶ τῷ τῆς συνοικȣ́σης θανάτῳ πεποίησαι, τȣ̃ πάθȣς τὴν ὑπερβολὴν ἀγγείλας. Πρὸς γὰρ τῷ καὶ καθ' ἑαυτὸ λύπης τὸ ξυμβὰν ἄξιον εἶναι, γυναῖκα νέαν, καὶ σώφρονα, καὶ θυμήρη τῷ γήμαντι, πρὸς δὲ καὶ παίδων ἱερῶν μητέρα, πρὸ ὥρας ἀναρπασθῆναι· καθάπερ δᾷδα ἡμμένην, εἶτα ἐν ὀλίγῳ καταβαλȣ̃σαν τὴν φλόγα, ἔτι καὶ τὸ τȣ̃ πάθȣς εἰς σὲ τεῖνον, ȣ̓χ ἧττόν μοι δοκεῖ λυπηρὸν εἶναι. Ἥκιςα γὰρ δὴ πάντων ἄξιος ἦν ὁ καλὸς ἡμῶν Ἀμέριος, ἀλγεινȣ̃ τινος εἰς πεῖραν ἐλθεῖν, ἀνὴρ καὶ λόγῳ χρηςὸς, καὶ ἡμῖν εἰς τὰ μάλιςα τῶν φίλων ὁ ποθεινότατος. Οὐ μὴν ἀλλ' εἰ μὲν ἕτερος ἦν, ᾧ γράφειν ἐπὶ τȣ́των ἐχρῆν, πάντως ἂν ἔδει μοι πλειόνων εἰς τȣ̃το λόγων, τό, τε συμβὰν ὡς ἀνθρώπινον, καὶ τὸ φέρειν ὡς ἀναγκαῖον, καὶ τὸ μηδὲν ἐκ τȣ̃ μᾶλλον ἀλγεῖν, ἔχειν πλέον εὑρεῖν, καὶ πάντα ὅσα ἐδόκει πρὸς τὴν τȣ̃ πάθȣς παραμυθίαν ἁρμόττειν, ὡς ἀγνοȣ̃ντα διδάσκοντι. Ἐπεὶ δὲ αἴσχιον ἡγȣ̃μαι πρὸς ἄνδρα τȣ̀ς ἄλλȣς νȣθετȣ̃ντα ποιεῖσθαι λόγȣς, οἷς χρὴ τȣ̀ς μὴ εἰδότας σωφρονεῖν [καὶ] παιδεύειν, φέρε σοι τὰ ἄλλα παρεὶς, ἀνδρὸς εἴπω σοφȣ̃ μῦθον, εἴτε δὴ λόγον ἀληθῆ, σοὶ μὲν ἴσως ȣ̓ ξένον, τοῖς πλείοσι δὲ, ὡς εἰκὸς, ἄγνωςον, ᾧ δὴ καὶ μόνῳ χρησάμενος ὥσπερ φαρμάκῳ νηπενθεῖ, λύσιν ἂν εὕροις τȣ̃ πάθȣς, ȣ̓κ ἐλάττω τῆς κύλικος, ἣν ἡ Λάκαινα τῷ Τηλεμάχῳ πρὸς τὸ ἴσον τῆς χρείας ὀρέξασθαι

Baroc. λαμπρῶς ἡμ.

Baroc. περὶ τȣ́των

Baroc. νȣθετεῖν εἰδότα.

Baroc. ὡς χρὴ.

Baroc. ὀρέξαι

AMERIO.

XXXVII.

Legi tuam epiſtolam non ſine lacrymis, in qua de uxoris tuæ obitu ſcribis, caſusque acerbitatem exponis. Nam cum res per ſe luctuoſa ſit, uxorem adoleſcentulam, & caſtam, & viro ſuo jucundam, prætereaque liberorum B præſtantium matrem, ante tempus ereptam eſſe, tanquam facem accenſam, & paulo poſt extinctam: tum vero ad te dolorem eum pertinere, per mihi moleſtum eſt. Etenim indigniſſimus erat omnium noſter Amerius, qui moleſtiam doloremque aliquem guſtaret, vir & oratione optimus, & nobiſcum conjunctiſſimus. Verumenimvero ſi ad C alium ſcriberem, omnino longiore mihi oratione opus eſſet, qua & humanum eſſe eum caſum docerem, & ferre neceſſarium, & in luctu graviore ſolatium majus non eſſe: denique omnia remedia quæ ad dolorem leniendum apta viderentur, tanquam eorum imperito, adhiberem. Nunc vero quoniam turpe videtur ad eum, qui cæteros docet, ea uti oratione, qua indoctos lenire ac D erudire conſuevimus: age, cæteris rebus omisſis, referam tibi fabulam, vel potius verum ſermonem ſapientis cujusdam viri, non quidem illum tibi fortaſſe inauditum, attamen multis, ut opinor, ignotum; quo vel unico, tanquam lætitiæ pharmaco uſus, ægritudinis remedium invenies, non minus quam illo poculo, quod Telemacho in re ſimili Lacæna dediſſe

disse creditur. Ajunt enim Democritum Abderiten, cum nullo modo posset Darium, cui paulo ante uxor pulcherrima e vita excesserat, consolari, se illi mortuam resuscitaturum dixisse, si vellet res ad hoc negotium necessarias suppeditare: cumque Rex eum juberet, nulla sumtus ratione habita, quidquid opus esset, accipere, promissaque præstare: tum paulisper cunctatum dixisse, cætera quidem sibi abunde suppetere, unum deesse, neque id quemadmodum haberi posset se intelligere; Darium tamen, quod totius Asiæ Rex esset, facile fortasse consecuturum. Hic cum rogaret ille, quid tandem tam magnum esset, quod soli regi fas esset scire? tum Democritum respondisse ajunt: Si tumulo uxoris inscriberet nomina trium, quas nemo luxisset, sic demum illam ab inferis esse redituram: fore enim ut ejus mortis consuetudine erubesceret. Tum Darius cum hæreret, neminemque reperiret, cui triste aliquid non accidisset; Democritus pro sua consuetudine ridens: Et tu, inquit, ineptissime omnium, non vereris lugere; quasi unus tanti mali particeps, cum neminem eorum qui unquam fuerunt, sine privato aliquo dolore vixisse reperias? Verum ista quidem Darium audire conveniebat, hominem barbarum & indoctum, voluptati ac dolori obsequentem; at te & Græcum, & veræ doctrinæ studiosum, a teipso habere decet, ut tibi imperes. Etenim turpe fuerit rationi, non posse impetrare, quod imperatura est dies.

A πιστεύεται. Φασὶ καὶ Δημόκριτον τὸν Ἀβδηρίτην, ἐπειδὴ Δαρείῳ γυναικὸς καλῆς ἀλγοῦντι θάνατον οὐκ εἶχεν ὅ, τι ἂν εἰπὼν εἰς παραμυθίαν ἀρκέσειεν, ὑποσχέσθαί οἱ τὴν ἀπελθοῦσαν εἰς φῶς ἀνάξειν, ἢν ἐθελήσῃ τῶν εἰς τὴν χρείαν ἡκόντων ὑποστῆναι τὴν χορηγίαν. κελεύσαντος δ' ἐκείνου μὴ φείσασθαι, ὅ, τι δ' ἂν ἐξῇ λαβόντα τὴν ὑπόσχεσιν ἐμπεδῶσαι, μικρὸν ἐπισχόντα χρόνον εἰ- Baroc. μηδενὸς
B πεῖν, ὅ τι τὰ μὲν ἄλλα αὐτῷ πρὸς τὴν τοῦ ἔργου πρᾶξιν συμποριστείη, μόνου δὲ ἑνὸς προσδέοιτο, ὃ δὴ αὐτὸν μὲν οὐκ ἔχειν ὅπως ἂν λάβοι· Δαρεῖον δὲ ὡς βασιλέα ὅλης τῆς Ἀσίας, οὐ χαλεπῶς ἂν ἴσως εὑρεῖν. ἐρομένου δ' ἐκείνου, τί ἂν εἴη τοσοῦτον, ὃ μόνῳ βασιλεῖ γνωσθῆναι συγχωρεῖται; ὑπολαβόντα φασὶ τὸν Δημόκριτον, εἰ τριῶν ἀπενθήτων ὀνόματα τῷ τάφῳ τῆς γυναικὸς ἐπιγράψειεν, εὐθὺς αὐτὴν ἀνα-
C βιώσεσθαι, τῷ τῆς τελευτῆς νόμῳ δυσωπουμένην. Ἀπορήσαντος δὲ τοῦ Δαρείου, καὶ μηδένα ἄνδρα δυνηθέντος εὑρεῖν, ὅτῳ μὴ καὶ παθεῖν λυπηρόν τι συνηνέχθη, γελάσαντα συνήθως τὸν Δημόκριτον εἰπεῖν· ἔτι, Baroc. τί οὖν
ὦ πάντων ἀτοπώτατε θρηνεῖς ἀνέδην, ὡς μόνος ἀλγεινῷ τοσούτῳ συμπλακεὶς, ὁ μηδὲ ἕνα τῶν πώποτε γεγονότων ἄμοιρον οἰκείου πάθους ἔχων εὑρεῖν; Ἀλλὰ ταῦτα μὲν
D ἀκούειν ἐδεῖτο Δαρεῖος, ἀνὴρ βάρβαρος καὶ ἀπαίδευτος, ἔκδοτος ἡδονῇ καὶ πάθει· σὲ δὲ, ἄνδρα Ἕλληνα καὶ παιδείαν ἀληθῆ πρεσβεύοντα, καὶ παρὰ σαυτοῦ τὸ εἰκὸς ἔχειν ἄρχειν· ἐπεὶ καὶ ἄλλως αἰσχύνη τοῦ λογισμοῦ γένοιτ' ἄν, εἰ μὴ ταυτὸν δύναιτο τῷ χρόνῳ.

A

Μαξίμῳ Φιλοσόφῳ.

λη.

Παντα ἀθρόα ἔπεισί μοι, ϗ ἀποκλείϛ τὴν φωνὴν ἄλλο ἄλλῳ προελθεῖν ϗ συγχωρῆν τῶν ἐμῶν διανοημάτων. εἴτε ψυχρὸν τῶν παθῶν, εἴτε ὅπως φίλον κατονομάζειν τὰ τοιαῦτα. ἀλλ' ἀποδῶμεν αὐτοῖς, ἣν ὁ χρόνϕ ἀπέδωκε τάξιν, εὐχαριϛήσαντες τοῖς πάνλα ἀγαθοῖς θεοῖς, οἳ τέως μὲν γράφειν ἐμοὶ συνεχώρησαν, ἴσως δὲ ἡμῖν καὶ ἀλλήλοις ἰδεῖν συγχωρήσουσιν. Ὡς πρῶτον Αὐτοκράτωρ ἄκων ἐγενόμην· ὡς ἴσασιν οἱ θεοὶ, καὶ τᾶϛ αὐτοῖς καταφανὲς, ὃν ἐνεδέχετο τρόπον, ἐποίησα· ϛραλεύσας ἐπὶ τὰς Βαρβάρους, ἐκείνης μοι γενομένης τριμήνου ϛρατιᾶς, ἐπανιὼν εἰς τὰς Γαλλικὰς, ἐπεσκόπουν, ϗ τῶν ἐκεῖθεν ἡκόντων ἀνεπυνθανόμην, μή τις φιλόσοφϕ, μή τις σχολασικὸς, ἢ τριβώνιον, ἢ χλανίδιον φορῶν καλῆρεν. Ἐπεὶ δὲ περὶ τ Βικενλίωνα· πολίχνιον δὲ νῦν ἐϛιν ἀνειλημμένη, πάλαι δὲ μεγάλη τε ἦν, ϗ πολυτελέϛιν ἱεροῖς ἐκεκόσμητο, τείχει καρτερῷ, καὶ προσέτι τῇ Φύϛει τᾶ χωρίου, περιθεῖ γὰρ αὐτὸ ὁ Δάνυβις ποταμὸς, ἥδε ὥσπερ ἐν θαλάττῃ πετρώδης ἄκρα ἀνέϛηκεν, ἄβατϕ ὀλίγου δέω φάναι καὶ αὐτοῖς ὄρνισι, πλὴν ὅσα ὁ ποταμὸς αὐλὴν περιῤῥέων, ὥσπέρ τινας αἰγιαλὸς ἔχει προκειμένους. ταύτης πλησίον τ πόλεως ἀπήντησε Κυνικός τις ἀνὴρ, ἔχων τρίβωνα ϗ βαλληρίαν. Τᾶτον πόῤῥωθεν θεασάμενϕ, ὠδὲν ἄλλο ὑπέλαβον ἢ σέ. πλησίον δὲ ἤδη προϊὼν, παρά σου πάντως ἥκειν αὐτὸν ἐνόμιζον. Οὗτϕ δ' ἀνὴρ φίλϕ μὲν, ἧττον δὲ τ προσδοκωμένης ἐλπίδϕ. ἓν μὲν δὴ τοιᾶτον ὄναρ ἐγένετό μοι. μετὰ τᾶτ δέ ὤμην σε πολυπρα-

B

C

D

Maximo Philoſopho.

XXXVIII.

OMnes uno tempore cogitationes meæ ſeſe mihi offerunt, vocemque intercludunt, dum nulla aliam præire patitur: ſive eſt ineptus & frigidus quidam affectus, ſive aliud quodcunque voles nominare. Sed demus iis locum, quem tempus tribuit; Diisque optimis gratias agamus, qui adhuc facultatem ſcribendi nobis conceſſere, ac viſendi mutuo fortaſſis etiam concedent. Cum primum Imperator invitus creatus ſum, (cujus rei conſcii ſunt Dii, & quantum in me ſitum fuit, ipſis declaravi) bellum gerens in Barbaros, & trimeſtri ſpatio in ea militia conſumto, ad Gallos revertens, circumſpiciebam, & percontabar de omnibus qui illinc venirent; num quis philoſophus, num quis ſcholaſticus, aut pallio penulave indutus, eo appuliſſet. Cum autem Veſontionem appropinquarem (eſt autem oppidulum nunc refectum, magnum tamen olim, & magnificis templis ornatum, mœnibus firmiſſimis, & loci natura munitum, propterea quod cingitur *Dubi:* eſtque, ut in mari, rupes excelſa, propemodum ipſis avibus inacceſſa, niſi qua flumen ambiens tanquam littora quædam habet projecta) cum, inquam, prope abeſſem ab hac urbe, vir quidam Cynicus cum pera & baculo mihi occurrit. Eum ego cum eminus aſpexiſſem, teipſum eſſe putavi: cum acceſſi propius, a te omnino illum venire ſuſpicatus ſum. Eſt autem mihi quidem ille amicus, multum tamen infra expectationem meam. Ergo hoc unum nobis commodum attulit. Poſtea exiſtimabam

mabam te de rebus meis ſollicitum, nusquam e Græcia pedem extuliſſe. Teſtis eſt Jupiter, teſtis magnus Sol, teſtis Minerva, teſtes Dii Deæque omnes, quanto in timore tua cauſſa fuerim, cum ad Illyrios a Gallis venirem. Et quidem ſciſcitabar Deos, non ego ipſe, (neque enim præſens ſpectare audireve potuiſſem, quis tum ſtatus eſſe poſſet rerum tuarum) ſed aliis negotium committebam. At Dii manifeſte oſtendebant, perturbationes aliquas tibi fore; nihil tamen terribile, aut opportunum ſceleratis conſiliis denunciabant. Sed vides me multas & magnas res præterire. Illud maxime te audire convenit, & quemadmodum uno tempore præſens auxilium Deorum ſenſimus, nemine occiſo, aut ſpoliatio, ſed iis tantum cuſtodiæ traditis, qui in ſcelere ipſo deprehenſi erant. Atque hæc quidem fortaſſe melius erat dicere, quam ſcribere: puto tamen abs te libentiſſimo animo auditum iri. Deos publice & palam colimus, & totus meus exercitus pietatem amat. Nos aperte boves immolamus. Diis gratias egimus multis hecatombis. Me jubent Dii pure & caſte, quoad potero, vivere. Ego vero iis pareo, & quidem libenti animo. Magnos fructus laborum pollicentur, niſi ſegniter agamus. Venit ad nos Evagrius.

A γμονήσαντα τὰ κατ' ἐμὲ, τῆς Ἑλλάδος ἐκτὸς οὐδαμῶς εὑρεθῆναι. Ἴσω Ζεὺς, ἴσω μέγας Ἥλιος, ἴσω Ἀθηνᾶς κράτος, καὶ πάντες θεοὶ καὶ πᾶσαι, πῶς κατιὼν ἐπὶ τοὺς Ἰλλυριοὺς ἀπὸ τῶν Κελτῶν, ἔτρεμον ὑπέρ σου. καὶ ἐπυνθανόμην τῶν θεῶν, αὐτὸς μὲν οὐ τολμῶν· οὐ γὰρ ὑπέμενον οὔτε ἰδεῖν τοιοῦτον, οὔτε ἀκοῦσαι οὐδὲν, οἷον ἄν τις ὑπέλαβε δύνασθαι

B τηνικαῦτα περί σε γίνεσθαι· ἐπέτρεπον δὲ ἄλλοις. Οἱ θεοὶ δὲ ταραχὰς μέν τινας ἔσεσθαι περί σε περιφανῶς ἐδήλουν, οὐθὲν μέν τοι δεινόν, οὐδὲ εἰς ἔργον τῶν ἀθέσμων βουλευμάτων. Ἀλλ' ὁρᾷς ὅτι μεγάλα καὶ πολλὰ παρέδραμον. μάλιστά σε πυθέσθαι ἄξιον, πῶς μὲν ἀθρόως τῆς ἐπιφανείας ᾐσθόμεθα τῶν θεῶν· τίνα δὲ τρόπον τὸ τοσοῦτον τῶν ἐπιβούλων πλῆθος διαπεφεύγαμεν, κτείναντες οὐδένα, χρήματα οὐδενὸς ἀφε-

C λόμενοι, φυλαξάμενοι δὲ μόνον οὓς ἐλαμβάνομεν ἐπ' αὐτοφώρῳ. Ταῦτα μὲν οὖν ἴσως οὐ γράφειν, ἀλλὰ φράζειν χρή· οἶμαι δέ σε καὶ μάλα ἡδέως πεύσεσθαι. θρησκεύομεν τοὺς θεοὺς ἀναφανδόν· καὶ τὸ πλῆθος τοῦ συγκατελθόντος μοι στρατοπέδου θεοσεβές ἐστιν. ἡμεῖς φανερῶς βουθυτοῦμεν. ἀπεδώκαμεν τοῖς θεοῖς χαριστήρια, ἑκατόμβας πολλάς. ἐμὲ κελεύουσιν οἱ θεοί τὰ πάντα ἁγνεύειν

D εἰς δύναμιν. καὶ πείθομαί γε καὶ προθύμως αὐτοῖς. μεγάλους καρποὺς τῶν πόνων ἀποδώσειν φασὶν, ἢν μὴ ῥαθυμῶμεν. ἦλθε πρὸς ἡμᾶς Εὐάγριος.

γὰρ inserit Hornel p. 15.

EIDEM.

XXXIX.

Dum tecum eſt hoſpes, colito; dimitte volentem,

Τῷ αὐτῷ.

λθ.

Χρὴ ξεῖνον παρεόντα φιλεῖν, ἐθέλοντα δὲ πέμπειν,

Ὅμηρος

Odyſſ. o. v. 74. Ὅμηρος ὁ σοφὸς ἐνομοθέτησεν. ἡμῖν δὲ ὑπάρχει πρὸς ἀλλήλους ξενικῆς φιλίας ἀμείνων, ἥτε διὰ τῆς ἐνδεχομένης παιδείας, καὶ τὸ περὶ τὰς θεὰς εὐσεβείας. Ὥστε οὐκ ἂν μέ τις ἐγράψατο δικαίως τὸν Ὁμήρου παραβαίνοντα νόμον, εἰ καὶ ἐπὶ πλεῖόν σε μένειν παρ' ἡμῖν ἀξιώσαμι. ἀλλά σοι τὸ σωμάτιον ἰδὼν ἐπιμελείας πλείονος δεόμενον, ἐπέτρεψα βαδίζειν εἰς τὴν πατρίδα, καὶ ῥᾳσώνης ἐπεμελήθην τῆς πορείας. ὀχήματι γὰρ ἔξεσί σοι δημοσίῳ χρήσασθαι. πορεύοιεν δέ σε σὺν Ἀσκληπιῷ πάντες οἱ θεοὶ, καὶ πάλιν ἡμῖν συντυχεῖν δοῖεν.

A sic lex Homeri præcipit. At nobis amicitia eſt longe major, quam illa hoſpitii, nempe hæc, quam doctrina, quæcunque eſt, ac religio conciliat. Quare nemo me jure accuſaſſet, quaſi Homericam legem violarem, ſi te apud nos diutius manere voluiſſem. Sed cum viderem corpuſculum tuum curationis ac ſolatii majoris indigere, permiſi tibi ut B ires in patriam, & de commoditate itineris providi: uſum ſiquidem publici vehiculi tibi conceſſi. Æſculapius & Dii omnes te deducant, atque iterum ad nos adducant.

Ἰαμβλίχῳ.

μ.

Ἀθάνομαί σε τῆς ἐν τῇ μέμψει γλυκύτητος, καὶ ὡς ἑκάτερον ἐξ ἴσου πράττεις, καὶ οἷς γράφεις τιμῶν, καὶ οἷς ἐγκαλεῖς παιδεύων. Ἐγὼ δὲ εἴ μέν τι συνήδειν ἐμαυτῷ τὸ πρός σε γιγνόμενον, καὶ καλὰ μικρὸν ἐλλείψαντι, πάντως ἢ τὰς προφάσεις εὐλόγως εἰπὼν, πειρῴην, ὡς ἐνῆν, τὴν μέμψιν ἐκκλίνειν, ἢ συγγνώμην ἁμαρτὼν αἰτεῖν οὐκ ἠρνούμην. ἐπεὶ μηδὲ ἄλλως ἀσύγγνωστον οἶδά σε πρὸς τοὺς σούς, εἴ τι τῶν πρός σε φιλικῶν ἐξήμαρτον ἄκοντες. Νῦν δέ· οὐ γὰρ ἦν ὅτε παροφθῆναι θέμις, ὅτε ἡμᾶς ἀμελεῖν, ἵνα τύχοιμεν ὧν ἀεὶ ζητοῦντες ποθοῦμεν· φέρε σοι καθάπερ ἐν ὅρῳ γραφῆς ἀπολογήσομαι, καὶ δείξω μηδὲν ἐμαυτὸν ὧν ἐχρῆν, εἰς σὲ παριδεῖν, ἀλλὰ μηδὲ μελλῆσαι τολμήσαντα. Ἦλθον ἐκ Παννονίας ἤδη τρίτον ἔτος τουτί, μόλις ἀφ' ὧν

JAMBLICHO.

XL.

C SEntio tuam in reprehendendo dulcedinem, & quemadmodum utrumque pariter efficias, ut & nos ſcribendo ornes, & reprehendendo erudias. Ego vero ſi mihi eſſem conſcius, vel tantillum officio erga te meo defuiſſe, certe aliqua ptobabili ratione crimen conarer effugere, quantum poſſem, aut delicti veniam petere non recuſarem: præſertim cum te ſciam non eſſe tuis implacabilem, ſi quid per imprudentiam in ami- D citia offenderint. Nunc autem (neque enim cunctationem aut inertiam res ferebat, ſi modo aſſequi aliquando volumus, quæ ſemper optavimus) conſtitui tibi, tanquam coram judice res eſſet, cauſſam dicere, nihilque a me ſecus quam oporteret, vel negligentia vel tarditate commiſſum eſſe, probare. E Pannonia veni tertio ab hinc anno, vix ex illis periculis

riculis & laboribus, quos tu minime ignoras, ereptus. Cum autem fretum Chalcedonium trajeciſſem, & ad urbem Nicomedis appropinquaſſem, tibi primo quaſi patrio Deo prima pro ſalute mea vota perſolvi, cum ad te ſignum adventus mei, quaſi donarium aliquod ſacrum, ſalutationem miſi. Litteras autem ferebat unus e regiis ſatellitibus, nomine Julianus, Bacchyli filius, genere Apameus; cui propterea libentius epiſtolam tradidi, quod & iſtuc ire, & te optime noſſe ajebat. Poſtea vero mihi abs te, tanquam ab Apolline, ſacra epiſtola allata eſt, qua te libenter de meo adventu cognoviſſe declarabas. Fuit vero mihi tanquam lætum omen, & initium bene ſperandi, ſapiens ille Jamblichus, & Jamblichi litteræ. Quid hic commemorem, quantopere lætatus fuerim, aut quemadmodum legendis tuis litteris affectus? Si enim de hac re litteras noſtras accepiſti, (quas tabellario cuidam ex iis, qui ad nos iſtinc veniunt, dedimus ad te perferendas) certe quantam ex iis voluptatem ceperim, e noſtris verbis intelligis. Iterum autem cum domum rediret educator meorum liberorum, alteras ad te litteras miſi; quibus & tibi de prioribus tuis litteris gratias agebam, & ſimul in poſterum mutuas a te litteras flagitabam. Poſtea venit ad nos legatus clarus vir Sopater: utque hominem agnovi, continuo exſilui, eumque complexus, flevi præ gaudio, quod nihil niſi te ac tuas litteras augurarer. Quas ut accepi, oſculatus ſum, & ad oculos admovi, mordicusque tenui, quaſi veritus ne inter legendum imago vultus tui ex oculis meis

A οἶσθα κινδύνων καὶ πόνων σωθείς. ὑπερβὰς δὲ τὸν Χαλκηδόνιον πορθμὸν, καὶ ἐπισὰς τῇ Νικομήδους πόλει, σοὶ πρώτῳ καθάπερ πατρίῳ Θεῷ τὰ πρωτόλεια τῶν ἐμαυτοῦ σώτρων ἀπέδωκα, σύμβολον τῆς ἀφίξεως τῆς ἐμῆς, οἷον ἀντ' ἀναθήματος ἱερὸν τὴν εἰς σὲ πρόρρησιν ἐκπέμπων. ᾗ ἦν ὁ
B κομίζων τὰ γράμματα τῶν βασιλείων ὑπασπιστῶν εἷς, Ἰουλιανὸς ὄνομα, Βακχύλου παῖς, Ἀπαμεὺς τὸ γένος, ᾧ διὰ τοῦτο μᾶλλον τὴν ἐπιστολὴν ἐνεχείριζον, ὅτι καὶ πρὸς ὑμᾶς ἤξειν, καί σε ἀκριβῶς εἰδέναι καθυπίσχνείτο. Μετὰ ταῦτά μοι καθάπερ ἐξ Ἀπόλλωνος ἱερὸν ἐφοίτα παρά σου γράμμα, τὴν ἄφιξιν τὴν
C ἡμετέραν ἀσμένως ἀκηκοέναι δοκοῦντος. ἦν τε τοῦτο ἐμοὶ δεξιὸν οἰώνισμα, καὶ χρηστῶν ἐλπίδων ἀρχή, Ἰάμβλιχος ὁ σοφὸς, καὶ τὰ Ἰαμβλίχου γράμματα, τί με δεῖ λέγειν ὅπως ἡὐφράνθην, ἢ ἃ περὶ τὴν ἐπιστολὴν ἔπαθον σημαίνειν; Εἰ γὰρ ἐδέξω τὰ παρ' ἡμῶν ἕνεκα τούτου γραφέντα· ἦν ὅ δι' ἡμεροδρόμου τῶν ἐκεῖθεν ἡκόντων ὡς σὲ πεμφθέντα· πάντως ὁπόσην ἐπ' αὐτοῖς ἡδονὴν ἔσχον,
D ἀφ' ὧν ἐδήλου γινώσκεις. Πάλιν ἐπανιόντος οἰκαδε τοῦ τροφέως τῶν ἐμαυτοῦ παιδίων, ἑτέρων ἦρχον πρός σε γραμμάτων, ὁμοῦ καὶ τὴν ἐπὶ τοῖς φθάνουσι χάριν ὁμολογῶν, καὶ πρὸς τὸ ἑξῆς ἐν ἴσῳ παρά σου τὴν ἀντίδοσιν αἰτῶν. Μετὰ ταῦτα ἐπρέσβευσεν ὡς ἡμᾶς ὁ καλὸς Σώπατρος· ἐγὼ δὲ ὡς ἔγνων, εὐθὺς ἀναπηδήσας ἧξα, καὶ περιπλακεὶς ἐδάκρυον ὑφ' ἡδονῆς, οὐδὲν ἄλλο ἢ σε καὶ τὰ παρά σου πρὸς ἡμᾶς ὀνειροπολῶν γράμματα. ὡς δὲ ἔλαβον, ἐφίλουν, καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς προσῆγον, ᾗ ἀπριξ εἰχόμην, ὥσπερ δεδιὼς μὴ λάθῃ με ἀποπλὰν ἐν τῇ τῶν

γραμμάτων ἀναγνώσει τὸ τῆς σῆς εἰκόνος ἴνδαλμα. καὶ δὴ καὶ ἀντέγραφον εὐθὺς, οὐ πρός σε μόνον, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν ἱερὸν Σώπατρον τὸν ἐκείνου παῖδα, καθάπερ θρυπτόμενος, ὅτι τὸν κοινὸν ἑταῖρον ἐκ τῆς Ἀπαμείας οἷον ἐνέχυρον τῆς ὑμετέρας ἀπουσίας ἀντειληφότες εἴημεν. Ἐξ ἐκείνου ταύτην ἤδη πρός σε γεγραφὼς, αὐτὸς, οὐδεμίαν ἄλλην, ἢ τὴν ἐν ᾗ μέμφεσθαι δοκεῖς, ἐπιστολὴν ἐδεξάμην. Εἰ μὲν δὴ διὰ τοῦτο ἐγκαλεῖς, ἵνα τῷ τῆς αἰτίας σχήματι πλείονας ἡμῖν ἀφορμὰς τοῦ γράφειν προξενῇς, δέχομαι τὴν μέμψιν ἄσμενος πάντων, καὶ ἐν οἷς λαμβάνω, τὸ πᾶν τῆς χάριτος εἰς ἐμαυτὸν οἰκειοῦμαι. εἰ δὲ ὡς ἀληθῶς ἐλλείψαντά τι τοῦ πρός σε καθήκοντος αἰτιᾷ, τίς ἂν ἐμοῦ γένοιτ' ἂν ἀθλιώτερος, διὰ γραμματοφόρων ἀδικίαν ἢ ῥαθυμίαν, πάντων ἥκιστα τούτου τυγχάνοντος; καί τοι ἐγὼ μὲν κἂν μὴ πλεονάκις γράφω, δίκαιός εἰμι συγγνώμης παρά σου τυγχάνειν. οὐ τῆς ἀσχολίας, ἣν ἐν χερσὶν ἔχω, φαίην ἄν. μὴ γὰρ οὕτω πράξαιμι κακῶς, ὡς μὴ καὶ ἀσχολίας ἁπάσης, καθά φησι Πίνδαρος, τὸ κατά σε κρεῖττον ἡγεῖσθαι· ἀλλ' ὅτι πρὸς ἄνδρα τηλικοῦτον, οὗ καὶ μνησθῆναι φόβος, ὁ καὶ γράφειν κατοκνῶν, τοῦ πλέον ἢ προσήκει θαῤῥοῦντός ἐστι σωφρονέστερος. Ὥσπερ γὰρ οἱ ταῖς ἡλίου μαρμαρυγαῖς ἀντιβλέπειν συνεχῶς τολμῶντες, ἂν μὴ θεῖοί τινες ὦσι, καὶ τῶν ἀκτίνων αὐτοῦ καθάπερ οἱ τῶν ἀετῶν γνήσιοι καθορῶσιν, οὔτε ἃ μὴ θέμις ὀφθῆναι, θεωρεῖν ἔχουσι, καὶ ὅσῳπερ μᾶλλον φιλονεικοῦσι, τοσούτῳ πλέον ὅτι μὴ δύνωνται τυχεῖν, ἐμφαίνουσιν. οὕτω καὶ ὁ πρός σε γράφειν τολμῶν, ὅσῳπερ ἂν ἐθέλῃ θαῤῥεῖν, τοσούτῳ μᾶλλον, ὅτι χρὴ δεδιέναι, καθαρῶς δείκνυσι. Σοί γε μὴν, ὦ γενναῖε, παν-

A sensim evolaret. Et quidem statim rescripsi, non ad te solum, sed etiam ad illius filium Sopatrum clarissimum; quasi ludens, quod communem amicum ex Apamea tanquam obsidem pro vobis absentibus accepissemus. Ex eo tempore cum hanc ad te scripserim, nullam abs te epistolam accepi, præter istam qua me videris accusare. Ac si ob id nos B accusas, ut hac specie accusationis maiorem nobis occasionem scribendi præbeas, accipio libenti animo totam accusationem tuam, atque ex his ipsis litteris, quas abs te accipio, omnem gratiam & suavitatem decerpo. Sin autem omnino peccatum aliquod meum erga te accusas; quis me miserior, qui per tabellariorum injuriam, aut negligentiam, tibi satisfacere officio non possum? Quanquam ego certe, licet non per- C sæpe scriberem, attamen jure possem a te veniam obtinere: non propter negotium, quod in manibus habeo, (absit enim ut adeo sim miser, ut te meis rebus omnibus, sicut Pindarus ait, non anteponam) sed quod ad te, tantum virum, cujus vel meminisse sine timore non licet, qui scribere etiam cunctatur, sapientior est meo judicio, quam is qui nimis audet. Nam sicut qui in D solem assidue suspicere audent, nisi diviniore quadam natura præditi sint, ejusque radios tanquam aquilarum veri fœtus intueantur, neque ea, quæ nefas est videre, possunt cernere, & quo magis contendunt, eo magis se id assequi non posse ostendunt: sic qui ad te audet scribere, quo plus audere nititur, eo magis timendum esse liquido demonstrat. Tibi vero, vir *generose*, qui ad *Gentilitatem*

tem totam ſervandam; ut ita dicam, conſtitutus es, conſentaneum erat & ad nos crebras litteras mittere, & noſtram deſidiam inertiamque, quantum poſſes, coërcere. Nam quemadmodum Sol (ut iterum ex eodem Deo ad te ſimilitudinem mea ducat oratio) ut, inquam, Sol cum purus totus ac lucidus radiis collucet, non diſpiciens an quod lumini occurrit ſit conſentaneum, ſuum munus perficit: ſic te oportebat liberaliter bona tua, tanquam lucem, in *univerſos Gentiles* effundere, neque eo deſiſtere, quod aliquis metu aut verecundia erga te impeditus, reſpondere tibi ſcribendo non audeat. Neque enim Æſculapius mercedis ſpe homines curat, ſed humanitatem ſuam, tanquam diſciplinam aliquam, in omnes homines explicat. Idem te facere oportuit, cum ſis animorum ſtudioſorum medicus; & omnibus in rebus virtutis præceptum ſervare; ut bonus ſagittarius, qui tametſi adverſarium non habeat, tamen ſemper manum exercet, ut opportuno tempore ea utatur. Nam neque ſcopus utrique noſtrum idem eſt, ut nos videlicet tuis eruditis ſcriptis fruamur, & tu noſtra legas. Sed nos quamvis millies ſcribamus, ſimiliter ut Homerici pueri ludimus, qui juxta littora, quicquid e luto finxerunt, arena obrui ſinunt: cum interim tua, licet parva, epiſtola cuivis fertili fluvio anteponenda ſit. Ac ſane epiſtolam unam Jamblichi malim, quam *omne* Lydium aurum poſſidere. Quod ſi amatorum tuorum ulla tibi cura eſt, (eſt autem aliqua, niſi fallor) ne nos quaſi pullos negligas, qui cibo tuo magnopere egemus: ſed ſcribe aſſidue, neque tuis bonis paſcere nos deſine. Quod ſi forte officio defue-

τὸς, ὡς εἰπεῖν, τῷ Ἑλληνικῷ σωτῆρι καθεςῶτι, πρέπον ἦν ἀφθόνως τε ἡμῖν γράφειν, καὶ τὸν παρ' ἡμῖν ὄκνον, ἐφ' ὅσον ἐξῆν, καλασέλλειν. ὥσπερ γὰρ ὁ Ἥλιος· ἵνα δὴ πάλιν ἐκ τοῦ θεοῦ πρός σε τὴν εἰκόνα λάβῃ ὁ λόγος· ὁ δ' ἦν Ἥλιος, ὥσπερ ὅταν ἀκτῖσι καθαρθεὶς ὅλος λάμπῃ, δὲ ἀποκρίνῃ τῷ πρὸς τὴν ἄγλην ἐλθόντος, ὃ μὴ τὸ οἰκεῖον, ἐργάζεται. ἅτω δὴ καί σε χρῆν ἀφθόνως τῶν παρά σε καλῶν, οἷον φωτὸς, τὸ Ἑλληνικὸν ἐπαρδεύοντα, μὴ ἀποκνεῖν, εἴ τις ἢ αἰδοῦς ἢ δέος ἕνεκα τοῦ πρός σε, τὴν ἀντίδοσιν δυσωπεῖται. Οὐδὲ γὰρ ὁ Ἀσκληπιὸς ἐπ' ἀμοιβῆς ἐλπίδι τοὺς ἀνθρώπους ἰᾶται, ἀλλὰ τὸ οἰκεῖον αὐτοῦ φιλανθρώπευμα [καθάπερ] μάθημα, πᾶσιν πηροῖ. ὃ δὴ καί σε χρῆν ὡσπερεὶ ψυχῶν ἐλλογίμων ἰατρὸν ὄντα ποιεῖν, καὶ τὸ τῆς ἀρετῆς παράγγελμα διὰ πάντων σώζειν. οἷον ἀγαθὸν τοξότην, ὃς κἂν μὴ τὸν ἀντίπαλον ἔχῃ, πάντως ἐς τὸ καίριον ἀεὶ τὴν χεῖρα γυμνάζῃ. ἐπεὶ μηδὲ ὁ σκοπὸς ἑκατέροις ὁ αὐτὸς, ἡμῖν τε τῶν παρά σε δεξιῶν τυχεῖν, καί σε τοῖς παρ' ἡμῶν δεδομένοις ἐντυχεῖν. Ἀλλ' ἡμεῖς κἂν μυριάκις γράφωμεν, ἴσα τοῖς Ὁμηρικοῖς παισὶ παίζομεν, οἱ παρὰ τὰς θῖνας, ὅτι ἂν ἐκ πηλοῦ πλάσωσιν, ἀφιᾶσιν ἀγιαλῷ κλύζεσθαι. παρά σε δὲ καὶ μικρὸν γράμμα παντὸς ἐσι γονίμου ῥεύματος κρεῖττον. Καὶ δεξαίμην ἂν ἔγωγε Ἰαμβλίχου μᾶλλον ἐπιςολὴν μίαν, ἢ τὸν ἐκ Λυδίας χρυσὸν κεκτῆσθαι. Εἰ δὲ μέλει τί σοι τῶν ἐρασῶν τῶν σῶν· μέλει δὲ, εἰ μὴ σφάλλομαι· μὴ περίδῃς ὥσπερ νεοττοὺς ἡμᾶς ἀεὶ τῶν παρά σε τροφῶν ἐν χρείᾳ τυγχάνοντας· ἀλλὰ γράφε συνεχῶς, καὶ τοῖς παρὰ σαυτοῦ καλοῖς ἐσιᾶν μὴ καλόκνει. κἂν ἐλ-

Delet Horkel p. 31.

 λίπωμεν,

λίπωμεν, αὐτὸς ἑκατέρου τὴν χρείαν οἰκείου, καὶ ὧν δίδως, καὶ ὧν ἀνθ' ἡμῶν τὸ ἴσον πρεσβεύεις. Πρέπει δὲ Ἑρμοῦ λογίου μαθητὴν, εἰ δὲ βούλει τρόφιμον ὄντα σε, ἐκείνου ῥάβδον οὐκ ἐν τῷ καθεύδειν ποιεῖν, ἀλλ' ἐν τῷ κινεῖν καὶ διεγείρειν μᾶλλον ἐθέλειν μιμεῖσθαι.

A rimus, ipse utrumque munus præstato, tum ad nos, tum pro nobis vicissim scribendo. Etenim Mercurii facundi discipulum, aut etiam alumnum, qualis tu es, virga uti decet; non ad somnum inducendum, sed ad movendum & excitandum; atque hac ex parte maxime illum imitari.

B

Τῷ αὐτῷ.

μα.

Ἐχρῆν μὲν ἡμᾶς, τῷ γράμματι πειθομένους τῷ Δελφικῷ, γινώσκειν ἑαυτοὺς, καὶ μὴ τολμᾷν ἀνδρὸς ἀκοαῖς τοσούτου καταθαρσεῖν· ὦ καὶ ὀφθέντι μόνον ἀντιβλέψαι δυσχερὲς, ἦ που τὴν πάνσοφον ἁρμονίαν κινοῦντι πρὸς τὸ ἴσον ἐλθεῖν. Ἐπεὶ καὶ C Πανὶ μέλος λιγυρὸν ἠχοῦντι, πᾶς ὅστις ἐκστάιη, κἂν Ἀριστᾶος ᾖ, καὶ Ἀπόλλωνι πρὸς κιθάραν ψάλλοντι, πᾶς ὅστις ἠρεμεῖ, κἂν τὴν Ὀρφέως μουσικὴν εἰδείη. τὸ γὰρ ἧττον τῷ κρείττονι, καθόσον ἧττόν ἐστιν, εἴκοι ἂν δικαίως, εἰ μέλλοι τό, τε οἰκεῖον, καὶ τὸ μὴ, τί ἐστι γινώσκειν. Ὅστις δ' ἐνθέσμῳ μουσικῇ θνητοῦ ἐναρμόσαι μέλος ἤλπισεν, οὐκ ἔμαθέ που τὸ Μαρσύου τοῦ Φρυγὸς πάθος· οὐδὲ τὸν ὁμώνυμον ἐκείνῳ ποταμὸν, ὃς μανέντος αὐλητοῦ τιμωρίαν D ῥεῖ. ἀλλ' οὐδὲ τὴν Θαμύριδος τοῦ Θρᾳκὸς τελευτὴν ἤκουσεν, ὃς ταῖς Μούσαις οὐκ εὐτυχῶς ἀντεφθέγξατο. Τί γὰρ δεῖ τὰς Σειρῆνας λέγειν, ὧν ἔτι τὸ πτερὸν ἐπὶ τοῦ μετώπου φέρουσιν αἱ νικήσασαι; Ἀλλ' ἐκείνων μὲν ἕκαστος ἀμούσου τόλμης ἀρκοῦσαν ἔτι, καὶ νῦν ἐκτίνει, τῇ μνήμῃ δίκην· ἡμᾶς δὲ ἔδει μὲν, ὡς ἔφην, εἴσω τῶν οἰκείων ὅρων ἑστάναι, καὶ τῆς ὑπό σου μουσικῆς

Baroc. ἀκοῆς

Baroc. ἄριστος

Baroc. ἠρεμοίη

Voss. ἐνθέῳ

Baroc. θνητὸν ἀνταρμόσαι

Baroc. Θαμύρου

Eidem.

XLI.

Oportebat sane, juxta Delphicum oraculum, nos ipsos nosse, neque tanti viri auribus obstrepere: quem vel aspicientem respicere difficile est, nedum concentum omnis sapientiæ moventi velle par referre. Nam & Pani dulce carmen canenti quilibet concesserit, quamvis sit Aristæus: & Apolline ad citharam canente, unusquisque tacet. Quod enim minus est, hoc ipso quod est minus, cedere debet majori, si modo vult & sua ipsius bona, & aliena meliora cognoscere. Quisquis autem cum divina musica humanam vult componere, nunquam Marsyæ Phrygis casum didicit, neque nominis ejusdem fluvium, qui tibicinis insani supplicio manat: immo neque Thamyræ Thracis mortem audivit, qui infeliciter cum Musis de cantu certavit. Quid enim Sirenas memorem, quarum eæ quæ cantu vicerunt, alam in fronte adhuc gestant? Verumenimvero illi stultæ audadaciæ pœnas satis magnas nunc etiam posteritati persolvunt. Nos autem, sicut ante dixi, oportebet sane nostris finibus contentos esse, & tua musica satiatos quiescere,

quiescere; ut qui Apollinis oracula e A sacris adytis cum silentio excipiunt. Verum, quando tu nobis ad canendum præis, & tanquam Mercurii virga, *tua oratione* nos moves atque excitas dormientes; ecce ipsi quoque, sicut qui Baccho thyasum pulsanti cum choreis *lymphati* occurrunt, sic ad plectrum tuum respondemus: perinde ut qui præsultorem ad numeri provocationem sequuntur. Accipies igitur primum, B quando ita vis, orationes, quas nuper Imperatoris jussu in nobilem illam freti conjunctionem elaboravi. Parvum certe munusculum, si cum tuo conferatur, omninoque æs pro auro reddimus: sed tamen quo possumus munere nostrum Mercurium prosequimur. Theseus quidem certe mensam Hecales, licet tenuem, non est aspernatus: sed necessitati obsecutus, exiguo con- C tentus fuit. Pan ille Nomius non erubuit, cum pueri bubulci fistulam suis labris admovit. Quare tu quoque librum nostrum amico animo accipe, neque te pœniteat exiguo carmini magnam aurem præbere: sed si quid erit boni, & liber felix est, & ejus auctor, ut cui Minerva ipsa testimonium laudis dederit; sin extremam manum, quo perficiatur, desi- D derat, ne sit tibi grave, quod deest, addere. Sic olim sagittario invocanti Deus affuit, & telum una direxit: sic citharœdo Orthium canenti, cum nervus deficeret, Apollo ipse cicadæ specie respondit.

ἐμφορυμένους ἠρεμεῖν, ὥσπερ οἱ τὴν Ἀπόλλωνος μαντείαν ἐξ ἀδύτων ἱερῶν προσιοῦσαν ἡσυχῇ δέχονται. Ἐπεὶ δ' αὐτὸς ἡμῖν τὸ μέλος τὸ ἐνδόσιμον μνησεύεις, καὶ οἷον Ἑρμοῦ ῥάβδῳ τῷ παρὰ σαυτοῦ λόγῳ κινεῖς καὶ διεγείρεις καθεύδοντας, φέρε σοι, καθάπερ οἱ τῷ Διονύσῳ τὸν "θύασον κρούσαντι πρὸς Baroc. θύρσον κρούσαντες
τὴν χορείαν ἄνετοι φέρονται· ὅτῳ καὶ ἡμεῖς ὑπὸ τῷ σῷ πλήκτρῳ τὸ ἁρμὸς ἀντηχήσομεν. ὥσπερ οἱ τῷ χοροσάτῃ πρὸς τὸ ἀνάκλημα τοῦ ῥυθμοῦ συνομαρτοῦντες. Καὶ πρῶτόν σοι τῶν λόγων, ὃς βασιλεῖ κελεύσαντι, πρὸς τὴν ἀοίδιμον τοῦ πορθμοῦ ζεῦξιν ἔναγχος ἐξειργασάμεθα, ἐπειδὴ τοῦτό ἐστι "δοκοῦν ἀπαρξώμεθα, μι- Baroc.
κρὰ μὲν ἀντὶ μεγάλων τῶν [παρά σε] δοκοῦν Reiskius Harmod. p. 25.
καὶ τῷ "ὄντι "χαλκὸν χρυσοῦ ἀντιδι- Baroc.
δόντες· οἷς δὲ ἔχομεν ξενίοις "τ' Ἑρμῆν χαλκὰ χρυσᾶ
τὸν ἡμέτερον ἑστιῶντες. Πάντως δὲ τ' Ἑκάλης ὁ Θησεὺς τοῦ δείπνου τὸ λιτὸν ἀπηξίωσεν. ἀλλ' ἤδη καὶ μικροῖς ἐς τὸ ἀναγκαῖον ἀρκεῖσθαι. ὁ Πὰν δὲ ὁ Νόμιος τοῦ παιδὸς τοῦ βουκόλου τὴν σύριγγα προσαρμόσαι τοῖς χείλεσιν οὐκ ἠτίμασεν. Πρὸς σοῦ δὴ καὶ Emendavit Hom. p. 23
αὐλὸς "τ' λόγον εὐμενεῖ νεύματι, καὶ μὴ Verbo προσίεσθαι nihil
ἀποκνήσῃς ὀλίγῳ μέλει μεγάλην ἀ- Iuliano est usitatius.
κοὴν ἐνδοῦναι· ἀλλ' ἐὰν μὲν ἔχῃ τι δεξιὸν, αὐτός τε ὁ λόγος εὐτυχεῖ, καὶ ὁ ποιητὴς αὐτοῦ τῆς παρὰ τ' Ἀθηνᾶς ψήφου τὴν μαρτυρίαν προσλαβών. εἰ δ' ἔτι χειρὸς ἐνδεὲς εἰς τὸ τοῦ ὅλου πλήρωμα προσδεῖται, μὴ ἀπαξιώσῃς αὐτὸς τὸ ἐνδέον προσθεῖναι. "Ηδη ποτὲ καὶ ἀνδρὶ τοξότῃ κληθεὶς ὁ Θεὸς παρέσχε, καὶ συνεφήψατο τοῦ βέλους, καὶ κιθαρῳδῷ τὸν "Ὀρθιον ᾄδοντι, πρὸς τὸ ἐλλεῖπον τ' χορδῆς, ὑπὸ τῶν τέττιγι τὸ ἴσον ὁ Πύθιος ἀντεφθέγξατο.

μϐ. XLII.

Παιδείαν ὀρθὴν εἶναι νομίζομεν, ὃ τὴν ἐν τοῖς ῥήμασιν, ὃδὲ τῇ γλώττῃ πολυτελῆ εὐρυθμίαν· ἀλλὰ διάθεσιν ὑγιῆ νοῦν ἐχούσης διανοίας, καὶ ἀληθεῖς δόξας ὑπέρ τε ἀγαθῶν τε καὶ κακῶν, καλῶν τε καὶ αἰσχρῶν. Ὅσις ἂν ἕτερα μὲν φρονεῖ, διδάσκῃ δὲ ἕτερα τοὺς πλησιάζοντας, αὐτὸς ἀπολελεῖφθαι δοκεῖ τοσούτῳ παιδείας, ὅσῳ καὶ τοῦ χρηστὸς ἀνὴρ εἶναι. Καὶ εἰ μὲν ἐπὶ σμικροῖς εἴη τὸ διάφορον τῆς γνώμης πρὸς τὴν γλῶτταν, κακὸς μὲν εἰς τόδε, ὅμως τῷ τοσῷ γίνεται. εἰ δὲ ἐν τοῖς μεγίστοις ἄλλο μὲν φρονοίη τις, ἐπ' ἐναντίον δὲ ὧν φρονεῖ διδάσκῃ, πῶς ὃ τοῦτ' ἐκεῖνο καπήλων ἐστὶν, ἤ τι χρηστῶν, ἀλλὰ πανπονήρων βίῳ ἀνθρώπων; οἳ μάλιστα παιδεύουσιν, ἃ μάλιστα φαῦλα νομίζουσιν, ἐξαπατῶντες καὶ δελεάζοντες τοῖς ἐπαίνοις, εἰς ὃς μεταθέναι τὰ σφέτερα ἐθέλουσιν, οἶμαι, κακά. Πάντας μὲν ἂν χρῆν τοὺς καὶ ὁτιοῦν διδάσκειν ἐπαγγελλομένους, εἶναί τ' τρόπον ἐπιεικεῖς, καὶ μὴ μαχόμενα τοῖς δημοσίᾳ μεταχαράττοντας, τὰ ἐν τῇ ψυχῇ φέρειν δοξάσματα· πολὺ δὲ πλέον ἁπάντων οἶμαι δεῖν εἶναι τοιούτους ὅσοι ἐπὶ λόγοις τοῖς νέοις συγγίνονται, τῶν παλαιῶν ἐξηγηταὶ γενόμενοι συγγραμμάτων, εἴτε ῥήτορες, εἴτε γραμματικοὶ, καὶ ἔτι πλέον οἱ σοφισταί. βούλονται γὰρ πρὸς τοῖς ἄλλοις ὀ λέξεων μόνον, ἠθῶν δὲ εἶναι διδάσκαλοι. καὶ τὸ καλὰ σφᾶς εἶναί φασι τὴν πολιτικὴν φιλοσοφίαν. Εἰ μὲν οὖν ἀληθὲς ἢ μὴ, τοῦτ' ἀφείσθω νῦν. ἐπαινῶν δὲ αὐτοὺς ὅτως ἐπαγγελμάτων καλῶν ὀρεγομένους, ἐπαινέσαιμ' ἂν ἔτι πλέον, εἰ μὴ ψεύδοιντο, μηδ' ἐξελέγχοιεν αὐτοὺς, ἕτερα μὲν φρονοῦντες, διδάσκοντες δὲ τοὺς πλησιάζοντας ἕτερα. Τί οὖν; Ὁμήρῳ μέν τοι, καὶ Ἡ-

Doctrinam rectam esse arbitramur; non verborum linguæve magnificum & exquisitum sonum, sed mentis bene constitutæ sanam affectionem, & veras certasque de bonis & malis, honestis & turpibus, sententias. Quare quisquis aliud sentit, aliud suos discipulos docet, is tantum videtur a scientia, quantum a probitate abesse. Ac si de parva re sit linguæ animique dissensio, in hoc ipso etiam est improbus, tametsi modum non excedat sceleris magnitudo: sin vero in maximis rebus aliud sentit, contraque ac sentit docet, nonne hæc cauponum, non dico bonorum, sed nequissimorum, vita est? quippe cum id maxime doceant, quod maxime malum existimant, fallentes atque inescantes eos laudibus, quibuscum sua, ut arbitror, mala commutare volunt. Quamobrem omnes, qui quidvis docere profitentur, bonis moribus esse debent, neque opiniones novas & a sensu populari abhorrentes afferre; sed inprimis tales esse debent, qui adolescentes in veterum scriptis instituunt, sive sint Rhetores, sive Grammatici, & præcipue Sophistæ, qui non solum verborum, sed etiam morum magistros se esse volunt, & ad se philosophiam de administrandis rebuspublicis pertinere contendunt. Hoc verum sit, necne, in præsentia omitto: laudo eos, quod doctrinam tam præstantem expetant; plus certe laudaturus, si non mentirentur, neque seipsi refellerent, dum aliud sentiunt, aliud discipulis tradunt. Quid? Homerus, Hesiodus,

siodus, Demosthenes, Herodotus, Thucydides, Isocrates, Lysias, Deos habent doctrinæ suæ duces & auctores. Nonne eorum alii Mercurio, alii Musis, sacros se esse arbitrabantur? Quare absurdum est, qui horum libros exponunt, Deos vituperare, quos illi coluerunt. Neque tamen, quia id absurdum puto, idcirco eos discipulorum caussa sententiam mutare jubeo: verum do optionem, ut ne doceant quæ non bona esse censent; sin docere malunt, doceant re ipsa primum & persuadeant discipulis, neque Homerum, neque Hesiodum, neque quemquam eorum, quos interpretati sunt, quosque impietatis, amentiæ, & erroris erga Deos condemnarunt, talem esse. Nam alioqui cum ex illorum scriptis alantur, mercedemque capiant; avarissimos plane & sordidissimos se fatentur, si paucis drachmis id facere sustineant. Atque hactenus quidem multa erant, quæ eos templorum aditu prohiberent: & timor undique impendens excusabat, quo minus verissimæ de Diis sententiæ explicarentur. Nunc autem cum Deorum munere atque concessu libertate potiamur, absurdum mihi videtur ea homines docere, quæ non bona esse arbitrentur. Quod si in iis quæ docent, & quorum quasi interpretes sedent, sapientiam esse ullam arbitrantur, studeant primum illorum in Deos pietatem imitari. Sin in Deos sanctissimos putant ab illis auctoribus peccatum esse, eant in Galilæorum Ecclesias, ibique Matthæum & Lucam interpretentur: quibus vos obtemperantes, a sacris abstinere jubetis. Cupio ego & aures, & linguam vestram (sicut vos loqueremini) renasci in iis rebus, quarum utinam & ego sim semper particeps, & omnes qui me diligunt. Doctoribus quidem

A σιόδῳ, καὶ Δημοσθένῃ μέντοι καὶ Ἡροδότῳ, καὶ Θουκυδίδῃ, καὶ Ἰσοκράτῃ, καὶ Λυσίᾳ θεοὶ πάσης ἡγοῦνται παιδείας. οὐχ οἱ μὲν Ἑρμῆ σοφᾶς ἱερεῖς, οἱ δὲ Μουσῶν ἐνόμιζον; ἄτοπον μὲν οἶμαι τοὺς ἐξηγουμένους τὰ τούτων, ἀτιμάζειν τοὺς ὑπ' αὐτῶν τιμηθέντας θεούς. Οὔμην ἐπειδὴ τοῦτ' ἄτοπον οἶμαι, φημὶ δεῖν αὐτοὺς μεταθεμένους τοῖς νέοις· συνδίδωμι δὲ αἵρεσιν, μὴ
B διδάσκειν ἃ μὴ νομίζουσι σπουδαῖα· βουλομένους δὲ, διδάσκειν ἔργῳ πρῶτον, καὶ πείθειν τοὺς μαθητὰς, ὡς ὅτε Ὁμήρου, ὅτε Ἡσιόδου, ὅτε τούτων τινὲς, οὓς ἐξηγοῦνται καὶ παλαιογνώστες εἰσὶν ἀσέβειαν, ἄνοιάν τε, καὶ πλάνην εἰς τοὺς θεοὺς, τοιοῦτός ἐστιν. ἐπεὶ δ' ἐκεῖνοι ἐξ ὧν γεγράφασι πατροφονίαι μισθαρνοῦντες, εἶναι ὁμολογοῦσιν αἰσχροκερδέσταλοι, καὶ δραχμῶν ὀλίγων ἕνεκα πάντως ὑπομένειν. Ἕως μὲν οὖν τότε πολλὰ ἦν τὰ
C αἴτια τοῦ μὴ φοιτᾶν εἰς τὰ ἱερὰ, καὶ ὁ πανταχόθεν ἐπιρρεόμενος φόβος ἐδίδου συγγνώμην ἀποκρύπτεσθαι τὰς ἀληθεστάτας ὑπὲρ τῶν θεῶν δόξας. Ἐπειδὴ δὲ ἡμῖν οἱ θεοὶ τὴν ἐλευθερίαν ἔδοσαν, ἄτοπον εἶναί μοι φαίνεται διδάσκειν ἐκεῖνα τοὺς ἀνθρώπους, ὅσα μὴ νομίζουσιν εὖ ἔχειν. ἀλλ' εἰ μὲν οἴονται σοφὰ ὧν εἰσιν ἐξηγηταὶ, καὶ ὧν ὥσπερ προφῆται πάθηνται, ζηλοῦτωσαν αὐτῶν πρῶτον
D τὴν εἰς τοὺς θεοὺς εὐσέβειαν· εἰ δὲ εἰς τοὺς τιμιωτάτους ὑπολαμβάνουσι πεπλανῆσθαι, βαδιζόντων εἰς τὰς τῶν Γαλιλαίων ἐκκλησίας, ἐξηγησόμενοι Ματθαῖον καὶ Λουκᾶν· οἷς πειθόμενοι, ἱερείων ὑμεῖς ἀπέχεσθαι νομοθετεῖτε. Βούλομαι ὑμῶν ἐγὼ καὶ τὰς ἀκοὰς, ὡς ἂν ὑμεῖς εἴποιτε, καὶ τὴν γλῶτταν ἐξαναγεννηθῆναι τούτων, ὧν ἔμοιγε εἴη μελέτην ἀεὶ, καὶ ὅσις ἐμοὶ φίλα νοεῖ τε κἀπράττῃ· τοῖς μὲν καθηγεμόσι καὶ διδασκάλοις ὅτῳοὶ

κοινὸς

κοινὸς κεῖται νόμος. ὁ βυλόμενος γὰρ τῶν νέων φοιτᾷν, οὐκ ἀποκέκλεισται. οὐδὲ γὰρ οὐδὲ ἔυλογον ἀγνοοῦντας ἔτι τοὺς παῖδας ἐφ' ὅ, τι τρέπωνται, τῆς βελτίσης ἀποκλείειν ὁδοῦ, φόβῳ δὲ καὶ ἄκοντας ἄξειν ἐπὶ τὰ πάτρια. Καί τοι δίκαιον ἦν, ὥσπερ τοὺς φρενιτίζοντας, οὕτω καὶ τούτους ἀκοντας ἰᾶσθαι. πλὴν ἀλλὰ συγγνώμην ὑπάρχειν ἅπασι τῆς τοιαύτης νόσου. καὶ γὰρ, οἶμαι, διδάσκειν, ἀλλ' οὐχὶ κολάζειν χρὴ τοὺς ἀνοήτους.

A & præceptoribus communis hæc lex ſtatuatur. Adoleſcentes enim qui ire volent, minime prohibentur. Iniquum ſiquidem fuerit, pueros adhuc ignaros quo ſe vertant, ab optima via rejicere, ac metu coactos ad patria inſtituta deducere. Quanquam autem verum erat iſtos tanquam impotentes & inſanos, etiam B invitos ac repugnantes, curare: attamen liceat omnibus per nos iſto morbo detineri. Docere enim amentes, non punire, oportet.

Ἐκηβόλῳ.

μγ.

HECEBOLO.

XLIII.

Ἐγὼ μὲν κέκρικα τοῖς Γαλιλαίοις ἅπασιν οὕτω πρᾴως καὶ φιλανθρώπως, ὥστε μηδένα μηδαμοῦ βίαν ὑπομένειν, μηδὲ εἰς ἱερὸν ἕλκεσθαι, μηδ' εἰς ἄλλό τι τοιοῦτον ἐπηρεάζεσθαι παρὰ τὴν οἰκείαν προθεσιν. Οἱ δὲ τῆς Ἀρειανικῆς ἐκκλησίας ὑπὸ τοῦ πλούτου τρυφῶντες, ἐπεχείρησαν τοῖς ἀπὸ τοῦ Οὐαλεντίνου, καὶ τετολμήκασι τοσαῦτα καὶα τὴν Ἔδεσσαν, ὅσα οὐδέποτε ἐν εὐνομουμένῃ πόλει γένοιτ' ἄν. Οὐκοῦν ἐπειδὴ αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ θαυμασιωτάτου νόμου προείρηται, ἵν' εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν εὐοδώτερον πορευθῶσι, πρὸς τοῦτο συναγωνιζόμενοι τοῖς ἀνθρώποις, αὐτῶν τὰ χρήματα τῆς Ἐδεσσηνῶν ἐκκλησίας ἅπαντα ἐκελεύσαμεν ἀναληφθῆναι, δοθησόμενα τοῖς στρατιώταις, καὶ τὰ κτήματα τοῖς ἡμετέροις προσεθῆναι πριβάτοις· ἵνα πενόμενοι σωφρονῶσι, καὶ μὴ στερηθῶσιν, ἧς ἔτι ἐλπίζουσιν, οὐρανίου βασιλείας. Τοῖς

C Quidem de Galilæis omnibus adeo clementer & humaniter ſtatui, ut nemini vis inferatur, neque in templum trahatur, nequa alia de re ulla præter voluntatem ſuam contumelia afficiatur. At qui ſunt de Eccleſia Arianorum, luxuriantes opibus, in Valentinianos invaſerunt, eaque apud Edeſſam perpetraverunt, quæ nunquam in civitate bene inſtituta accidiſſent. Quare quod ipſis D a lege admirabili imperatum eſt, quo facilius in regnum cælorum veniant, nos ad id hominibus opem tulimus, eorumque pecunias omnes ab Edeſſenorum Eccleſia tolli juſſimus, ut militi dividantur, & facultates, ut noſtris privatis attribuantur: quo illi pauperes facti ſapiant, neque regno cæleſti, quod nunc etiam ſperant, priventur. Iis autem qui Edeſ-

ſam

ſam incolunt, edicimus, ut ſeditione pugnaque omni abſtineant; ne, ſi noſtram humanitatem commoverint, vos ipſi pro communi omnium intemperie ac inſolentia pœnas luatis, gladio, exilio, igne mulctati.

A οἰκοῦσι δὲ τὴν Ἔδεσσαν προαγορεύομεν ἀπέχεσθαι πάσης στάσεως καὶ φιλονεικίας, ἵνα μὴ τὴν ἡμετέραν φιλανθρωπίαν κινήσαντες, καθ' ὑμῶν αὐτῶν ὑπὲρ τῆς τῶν κοινῶν ἀταξίας δίκην τίσητε, ξίφει, καὶ φυγῇ, καὶ πυρὶ ζημιωθέντες.

LIBANIO. B Λιβανίῳ.

Baroc. πρίσκῳ

XLIV.

NUper cum e graviſſimo atque acerrimo morbo, Numinis providentia, recreatus eſſem, veſtras accepi litteras, quo die primum balneum intravi. Quas cum veſperi legiſſem, dici non poteſt, quam ſim confirmatus perſpecta tua ſincera puraque benevolentia: qua utinam dignus eſſem, ne dedecori ſim amicitiæ tuæ. Igitur ſtatim litteras veſtras legi, quamvis id facere non admodum poſſem: quas autem Antonius ad Alexandrum mittebat, in poſterum diem reſervavi. Inde ad te ſeptimo die hæc ſcripſi, cum mihi, Dei providentia, valetudo e ſententia procederet. Vale, mihi optatiſſime & cariſſime frater, *a Deo, qui omnia reſpicit; videam te, meum bonum; & propria manu, ita per ſalutem tuam ac meam, per omnia reſpicientem Deum, ut ſentio, ſcripſi. O optime, quando te videbo & complectar? nunc enim & nomen tuum, ſicut infelices in amore ſolent, diligo.*

μδ.

ΑΡτι μοι παυσαμένῳ τῆς χαλεπῆς πάνυ καὶ ταχείας νόσου, τῇ τοῦ πάντα ἐφορῶντος προνοίᾳ, γράμματα εἰς χεῖρας ἦλθεν ὑμέτερα, καθ' ἣν ἡμέραν πρῶτον ἐλουσάμην. δείλης ἤδη ταῦτα ἀναγνοὺς, οὐκ ἂν εἴποις ῥᾳδίως ὅπως ἐῤῥωννύμην, C αἰσθανόμενος τῆς σῆς ἀκραιφνοῦς καὶ καθαρᾶς εὐνοίας. ἧς εἴθε γενοίμην ἄξιος, ὡς ἂν μὴ καταισχύναιμι τὴν σὴν φιλίαν. Τὰς μὲν οὖν ὑμετέρας ἐπιστολὰς εὐθὺς ἀνέγνων, καίπερ οὐ σφόδρα τοῦτο ποιεῖν δυνάμενος. τὰς δὲ τοῦ Ἀντωνίου πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον, εἰς τὴν ὑστεραίαν ἐταμιευσάμην. Ἐκεῖθεν ἑβδόμῃ σοι ταῦτα ἔγραφον ἡμέρᾳ, κατὰ λόγον μοι τῆς ῥώσεως προχωρούσης διὰ τὴν D τοῦ Θεοῦ προμήθειαν. σώζοιό μοι, ποθεινότατε καὶ φιλικώτατε ἀδελφὲ [ὑπὸ τοῦ τὰ πάντα ἐφορῶντος θεοῦ· ἴδοιμί σε ἐμὸν ἀγαθόν· καὶ ἰδίᾳ χειρὶ· νὴ τὴν σωτηρίαν καὶ τὴν ἐμήν· νὴ τὸν πάντα ἐφορῶντα θεὸν· ὡς φρονῶ, γέγραφα. ἀγαθώτατε πότε σε ἴδω, καὶ περιλάβωμαι; νῦν γάρ σου καὶ τοὔνομα, καθάπερ οἱ δυσέρωτες, φιλῶ.]

hæc adduntur in Baroc. Mſſ.

A

Baroc. Αρχιητρῷ

Ζήνωνι.

με.

Πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα σοι μαρτυρεῖ, καὶ τῆς ἰατρικῆς τέχνης εἰς τὰ πρῶτα ἀνήκειν, καὶ ἤθους, καὶ ἐπιεικείας, καὶ βίου σωφροσύνης συμφώνως πρὸς τὴν τέχνην ἔχειν. νῦν δὲ προσῆλθε τὸ κεφάλαιον τῆς μαρτυρίας· τὴν τῶν Ἀλεξανδρέων B πόλιν ἀπὼν ἐπιστρέφεις εἰς σεαυτὸν· τοσοῦτον αὐτῇ κέντρον, ὥσπερ μέλιττα, καταλέλοιπας. εἰκότως· καλῶς γὰρ εἰρῆσθαι καὶ Ὁμήρῳ δοκεῖ,

Baroc. σώφρονος

Iliad. Λ. v. 514.

Εἷς ἰητρὸς ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων.

Σὺ δὲ οὐκ ἰατρὸς ἁπλῶς, ἀλλὰ καὶ διδάσκαλος τοῖς βουλομένοις τῆς τέχνης· ὥστε σχεδὸν ὃ πρὸς τοὺς πολλούς εἰσιν οἱ ἰατροὶ, τοῦτο ἐκείνοις σύ. Λύει C δέ σοι τὴν φυγὴν καὶ ἡ πρόφασις αὐτὴ, καὶ μάλα λαμπρῶς. εἰ γὰρ διὰ Γεωργίας μετέστης τῆς Ἀλεξανδρείας, οὐ δικαίως μετέστης, καὶ δικαιότατα ἂν ὀπίσω κατέλθοις. Κάτιθι τοίνυν ἐπίτιμος, καὶ τὸ πρότερον ἔχων ἀξίωμα· καὶ ἡμῖν κοινὴ πρὸς ἀμφοτέρους χάρις ἀντικείσθω, Ἀλεξανδρεῦσι μὲν Ζήνωνα, σοὶ δ' ἀποδοῦσα τὴν Ἀλεξάνδρειαν.

D

ZENONI.

XLV.

CUm multæ aliæ res testificantur te ad summum medicæ artis gradum pervenisse, eique parem morum ac vitæ temperantiam adjunxisse: tum vero hoc tempore maximum omnium testimonium accessit, quod Alexandriam absens universam in te convertis: tantum ei tuo decessu aculeum tanquam apis reliquisti. Nec sane immerito: præclare enim Homerus,

Vir medicus par est multorum millibus unus.

Tu vero non tantum medicus es, verum etiam magister omnibus, qui ejus artis studio ducuntur: ut propemodum quod medici sunt populo, hoc ipse sis medicis. Hæc autem caussa te liberat exsilio, & quidem magnifice. Nam si propter Georgianam factionem Alexandria excessisti, non jure excessisti: justissime autem reverti potes. Redi igitur cum honore & dignitate pristina: nobis autem gratia sit apud utrumque, & quia Zenonem Alexandrinis, & quia Zenoni Alexandriam restituimus.

μς.

Baroc. δοθέντων

Οὐ κτησείδιον μικρὸν ἀγρῶν τεττάρων δοκούντων λαβὼν παρὰ τῆς τήθης ἐν τῇ Βιθυνίᾳ, τῇ σῇ διαθέσει δῶρον δίδωμι. ἔλαττον μὲν ἢ ὥστε ἄνδρα εἰς περιουσίαν ἐννοῆσαί τι μέγα

ὀνῆσαι Homel p. 38

XLVI.

ACceperam ab avia mea prædium in Bithynia non parvum, cum in eo prædia quatuor esse videantur; idque tuo in me amori dono. Munus est profecto levius, quam ut eo quispiam possit vel de

de opum abundantia gloriari, vel beatum se prædicare: munus tamen non omnino injucundum, si tibi cuncta ejus bona sigillatim recensem. Nec sane absurdum sit, tecum, qui elegantiæ atque amœnitatis plenus es, jocari. Abest a mari stadia non amplius viginti, neque mercator aut nauta loquax & petulans loco illi obstrepit. Sed tamen non propterea Nerei gratiam amittit: habet enim perpetuo piscem recentem & palpitantem; & si domo in tumulum terræ aliquem prodieris, videbis mare Propontidum, atque insulas & urbem nobilissimi Regis nomine appellatam: neque interim in algulis & musco, aut rebus aliis injucundis, quæ in littus atque arenas ejiciuntur, & fere non nominantur, versabere; sed in smilace, & thymo, & herbis fragrantibus. Cum vero magna attentione in librum incubueris, & oculos multa lectione defatigatos reficere voles, gratissimus erit maris & navium adspectus. Mihi quidem adolescentulo *locus* hic videbatur gratissimus, quia fontes habet non contemnendos, & balneum non invenustum, præterea hortum & arbores: cumque vir jam essem, eadem loci illius cupiditate tenebar. Itaque persæpe illuc veni, neque mihi præter rem fuit loci congressus. Est etiam illic agriculturæ meæ monumentum exiguum, parva quædam vinea, quæ vinum fert suave & odoriferum, neque temporis diuturnitate vitii quicquam assumit: denique Bacchum & Gratias videbis. Jam uva & cum in vite adhuc pendet, & cum in torculario premitur, odorem edit rosarum: mustum vero in doliis, jam nectaris

A καὶ ἀποφῆναι ὄλβιον. "ἔχον δὲ ὡς ἁπαντάπασιν ἀτερπῆ τὴν δόσιν, εἰ σοι τὰ καθ' ἕκασα περὶ αὐτῆ διέλθοιμι. παίζειν δὲ ἁδὲν κωλύῃ πρός σε χαρίτων γέμοντα καὶ εὐμουσίας. Ἀπώκισαι μὲν ἡ θαλάσσης σαδίους ἀπὸ πλέον εἴκοσι, καὶ ὅτε ἔμπορος, ὅτε ναύτης ἐνοχλεῖ λάλος, καὶ ὑβρισὴς τῷ χωρίῳ. ἔμην ἀφῆρηται τὰς παρὰ Νηρέως χάριτας παντελῶς· ἔχῃ δὲ ἰχθὺν πρόσφατον ἀεὶ καὶ ἀσπαίροντα, καὶ ἐπί τινος ἀπὸ τῶν δωμάτων προελθὼν γηλόφου, ὄψῃ τὴν θάλατταν τὴν προποντίδα, καὶ τὰς νήσους, τήν τε ἐπώνυμον πόλιν τῆ γενναίου βασιλέως· ἁ Φυκίοις ἐφεσὼς καὶ βρύοις, ἁδὲ διενοχλέμενος ὑπὸ τῶ ἐκβαλλομένων εἰς τὰς αἰγιαλὰς, καὶ εἰς τὰς ψάμμους ἀτερπῶν πάνυ, καὶ ἁδὲ "ὀνομαζομένων ἐπὶ μικρόν· ἀλλ' ἐπὶ σμίλακος, καὶ θύμου, καὶ πόας εὐώδους. Ἡσυχία δὲ πολλῆ καλα- C κλινομένῳ εἰς τὸ βιβλίον ἀφορῶντι, εἶτα διαναπαύονθι τὴν ὄψιν, ἥδιον ἐπιδεῖν εἰς τὰς ναῦς καὶ τὴν θάλατταν. τῶτ ἐμοὶ μειρακίῳ κομιδῆ νέῳ πεδίον ἐδόκῃ Φίλταλον· ἔχῃ γὰρ καὶ πηγὰς ἁ Φαύλας, καὶ λατρεὸν ἁκ ἀναφρόδιτον, καὶ κῆπον, καὶ δένδρα· ἀνὴρ δ' ὢν ἤδη, τὴν παλαιὰν ἐκείνην ἐπόθων δίαιταν, καὶ ἦλθον πολλάκις, καὶ γέγονεν ἡμῖν ὀκ ἔξω "λόγε ἡ σύνοδος. "Εσι δ' ἐνταῦθα καὶ D γεωργίας ἐμῆς μικρὸν ὑπόμνημα, φυταλιὰ βραχεῖα, φέρουσα οἶνον εὐώδη καὶ ἡδύν, ὀκ ἀναμένοντά τι παρὰ τῶ χρόνε προσλαβεῖν· τὸν Διόνυσον ὄψῃ, καὶ τὰς χάριτας. ὁ βότρυς δὲ ἐπὶ τῆς ἀμπέλε, καὶ ἐπὶ τῆς ληνῶ θλιβόμενος, ἀπόζῃ τῶν ῥόδων. τὸ γλεῦκος δὲ ἐν τοῖς πίθοις ἤδη τῶ νέκταρός ἐσιν ἀπορρώξ

Βατοπ. ἔχον δὲ ἁδὲ

Mss. Reg. ὀνομάζον ἐπιπλείων λυμάτων

Mss. Reg. λόγων

Ὁμήρῳ πιστεύοντι. Τί δῆτα ὁ πολὺ A γέγονεν, ὃδ' ἐπὶ πλέθρα πάνυ πολλὰ τοιούτων ἀμπέλων; τυχὸν δὲ ὃδε ἐγὼ γεωργὸς γέγονα πρόθυμος· ἀλλὰ ἐπεὶ ἐμοὶ νηφάλιός τε Διονύσου κρατὴρ, καὶ ἐπὶ πολὺ τῶν νυμφῶν δέ ἐστιν, ὅσον εἰς ἐμαυτὸν καὶ τοὺς φίλους· ὀλίγον δέ ἐστι τὸ χρῆμα τῶν ἀνδρῶν· παρεσκευάσμην. Νῦν δέ σοι δῶρον ἄν, Φίλη κεφαλή, δίδωμι. μικρὸν μὲν ὅπερ ἐστί· χαρίεν δὲ Φίλῳ παρὰ Φίλου, οἴκοθεν οἴκαδε, καλά τ' σοφὸν ποιητὴν Πίνδαρον. Τὴν ἐπιστολὴν ἐπισύρων πρὸς λύχνον γέγραφα. ὥστε εἴ τι ἡμάρτηται, μὴ πικρῶς ἐξέταζε, μήδ' ὡς ῥήτωρ ῥήτορα.

est liquor, si Homero credimus. Quæres fortasse, quamobrem, cum tales essent vites, non tamen multo plura jugera eodem genere conseverim? Quoniam, inquam, neque ipse fortasse valde diligens agricola fui: deinde cum sobrius sit mihi dilutusque Bacchi calix, multumque illic esset Nympharum, tantum vini comparavi, quantum mihi & amicis (quorum exiguus solet esse numerus) satis B esse videretur. Nunc autem illud tibi, o carum caput, dono: exiguum certe, quicquid est; sed tamen gratum amico ab amico, domum domo, ut ait sapiens poëta Pindarus. Epistolam hanc raptim ad lucernam conscripsi. Quare si quid peccatum erit, ne severe neque ut rhetor in rhetorem inquiras.

Baroc. Θραξί

"μζ. C XLVII.

Βασιλεῖ μὲν πρὸς κέρδος ὁρῶντι χαλεπὸν ἂν ὑμῶν ἐφάνη τὸ αἴτημα, καὶ οὐκ ἂν ὠήθη δεῖν τὴν δημοσίαν εὐπορίαν βλάπτειν τῇ πρός τινας ἰδίᾳ χάριτι. Ἐπεὶ δὲ ἡμεῖς οὐχ ὅτι πλεῖστα παρὰ τῶν ὑπηκόων ἀθροίζειν πεποιήμεθα σκοπὸν, ἀλλ' ὅτι πλείστων ἀγαθῶν αὐτοῖς αἴτιοι γίγνεσθαι, τοῦτο καὶ ὑμῖν ἀπολύσαι τὰ ὀφλήματα. Ἀπολύσαι δὲ οὐχ ἁπλῶς ἅπαντα, ἀλλὰ μεριοθήσεται τὸ πρᾶ- D γμα, τὸ μὲν εἰς ὑμᾶς, τὸ δὲ εἰς τὴν τῶν στρατιωτῶν χρείαν· ἐξ ἧς οὐκ ἐλάχιστα καὶ αὐτοὶ δήπου φέρεσθε, τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ἀσφάλειαν. Τοιγαροῦν μέχρι μὲν τῆς τρίτης ἐπινεμήσεως ἀφίεμεν ὑμῖν πάντα, ὅσα ἐκ τοῦ φθάνοντος ἐλλείπει χρόνου· μετὰ ταῦτα δὲ εἰσοίσετε κατὰ τὸ ἔθος. Ὑμῖν τε γὰρ ἀφιέμενα χάρις ἱκανή· καὶ ἡμῖν τῶν κοινῶν οὐκ ἀμελητέον. Περὶ τούτου καὶ τοῖς

JMperatori ad lucrum spectanti difficilis vestra postulatio videretur, neque unquam paucorum gratia publicis vectigalibus detrimentum afferri is pateretur. Verum quia consilium est nostrum, non quamplurima e subditis colligere, sed quamplurimum eis prodesse: idcirco vobis debita condonamus. Neque tamen omnia, sed pars una vobis, altera militibus D cedet: quæ quidem & ipsa maxima ex parte vestra erit, cum præsertim pacis & securitatis vestræ caussa impendatur. Quare usque ad tertiam indictionem vobis remittimus quicquid e præterito tempore desideratur: deinceps autem solvetis, sicut consuetudo postulat. Nam & quæ vobis dedimus, satis multa sunt: neque nobis reipublicæ rationes sunt negligendæ. Hac de re ad præfectos scripsi, ut

ut beneficium vobis verbo datum re persolvatur. [*Valentes vos Dii per omne tempus seruent.*]

A ἐπάρχοις ἐπέσαλκα, ἵν' ἡ χάρις ὑμῖν εἰς ἔργον προχωρήσῃ. [ἐῤῥωμένους ὑμᾶς οἱ θεοὶ σώζοιεν τὸν ἅπαντα χρόνον.] *Baroc. addit. in Mss.*

XLVIII.

CUm omnibus de caussis mihi corpus est in mediocri statu valetudinis: tum vero animus recte se habet. Hoc proœmio melius nullum esse potest epistolæ ab amico ad amicum missæ. Quid est igitur in hoc proœmio? Petitio, ut opinor. Cujus tandem rei? Epistolarum mutuarum: quæ utinam sententiam habeant cum meis congruentem, nobisque de te læta ac prospera omnia renuntient.

μη.

ΠΑντων μὲν ἕνεκά μοι τὸ σῶμα διάκειται μετρίως. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὰ τῆς γνώμης ἐχεῖ καλῶς. Οἶμαι δ' ἔγὼ τούτου προοίμιον εἶναι μηδὲν κρεῖττον ἐπιστολῇ φίλῳ παρὰ φίλον πεμπομένῃ. Τίνος οὖν ἐστι τὸ προοίμιον; αἰτήσεως οἶμαι. τίς δὲ ἡ αἴτησις; ἐπιστολῶν ἀμοιβαίων· ἃς εἴηγε καὶ κατὰ διάνοιαν ὁμολογῆσαι ταῖς ἐμαῖς, αἴσια παρά σου ταῦτα πρὸς ἡμᾶς ἐξαγγελλούσας.

B

JULIANI IMPERATORIS EPISTOLA ad Arsacium Pontificem Galatiæ scripta.

XLIX.

QUod quidem nondum religio Gentilium ex nostra procedat sententia, impedimento sunt hi qui eam profitentur. Quæ autem a Diis nobis donata sunt, ea splendida sunt, magna sunt, excellentiora sunt, quam quæ omnino vel optari vel sperari poterant. Nam in tam exiguo temporis spatio (sit quidem Nemesis nostris verbis propitia) tantam ac talem rerum mutationem paulo ante ne optare quidem quisquam audebat. Sed quid est caussæ, cur in hisce, perinde ac si nihil amplius opus esset, conquiescamus, ac non potius convertamus oculos ad ea, quibus impia Christianorum religio creverit; id est, ad benignitatem in peregrinos, ad curam ab illis in mortuis sepeliendis positam, & ad sanctimoniam vitæ, quam simulant? Quorum singula a nobis vere exe-

C Ἀρσακίῳ ἀρχιερεῖ Γαλατίας ἐπιστολὴ Ἰουλιανοῦ βασιλέως.

μθ.

ΕΛληνισμός οὔπω πράττει κατὰ λόγον ἡμῶν, ἕνεκα τῶν μετιόντων αὐτόν. τὰ γὰρ θεῶν λαμπρὰ καὶ μεγάλα, κρείττονα πάσης μὲν εὐχῆς, πάσης δὲ ἐλπίδος. Ἵλεως δὲ ἔστω τοῖς λόγοις ἡμῶν Ἀδράστεια. Τίς γὰρ ἐν ὀλίγῳ τοσαύτην καὶ τηλικαύτην μεταβολὴν ὀλίγῳ πρότερον ἐτόλμα; τί οὖν ἡμεῖς οἰόμεθα ταῦτα ἀρκεῖν, οὐδὲ ἀποβλέπομεν ὃ μάλιστα τὴν ἀθεότητα συνηύξησεν, ἡ περὶ τοὺς ξένους φιλανθρωπία, καὶ ἡ περὶ τὰς ταφὰς τῶν νεκρῶν προμήθεια, καὶ ἡ πεπλασμένη σεμνότης κατὰ τὸν βίον; ὧν ἕκαστον οἴομαι χρῆναι

D

παρ' ἡμῶν ἀληθῶς ἐπιτηδεύεσθαι. καὶ οὐκ ἀπόχρη τὸ σεμνὸν εἶναι τοιοῦτον. ἀλλὰ πάντας ἁπλῶς οἳ περὶ τὴν Γαλατίαν εἰσὶν ἱερεῖς, ὃς ἢ δυσώπησον, ἢ πεῖσον εἶναι σπουδαίους, ἢ τῆς ἱερατικῆς λειτουργίας ἀπόσησον, εἰ μὴ προσέχοιντο μετὰ γυναικῶν, καὶ παίδων, καὶ θεραπόντων, τοῖς θεοῖς, ἀλλὰ ἀνέχοιντο τῶν οἰκείων, ἢ υἱέων, ἢ τῶν Γαλιλαίων γαμετῶν, ἀσεβούντων μὲν εἰς τοὺς θεούς, ἀθεότητα δὲ θεοσεβείας προτιμώντων. Ἔπειτα παραίνεσον ἱερέα, μήτε θεάτρῳ παραβάλλειν, μήτε ἐν καπηλείῳ πίνειν, ἢ τέχνης τινὸς καὶ ἐργασίας αἰσχρᾶς ἢ ἐπονειδίστου προΐσασθαι. καὶ τοὺς μὲν πειθομένους τίμα, τοὺς δὲ ἀπειθοῦντας ἔξωθει. Ξενοδοχεῖα καθ' ἑκάστην πόλιν κατάσησον πυκνά, ἵν' ἀπολαύσωσιν οἱ ξένοι τῆς παρ' ἡμῶν Φιλανθρωπίας, οὐ τῶν ἡμετέρων μόνον, ἀλλὰ καὶ ἄλλων ὅσοις ἂν δεηθῇ χρημάτων. Ὁθεν δὲ εὐπορήσεις, ἐπινενόηταί μοι τέως. ἑκάστῳ γὰρ ἐνιαυτῷ τρισμυρίους μοδίους, κατὰ πᾶσαν τὴν Γαλατίαν, ἐκέλευσα δοθῆναι σίτου τοῖς ἱερεῦσιν ὑπηρετουμένους, ἀναλίσκεσθαι Φημὶ χρῆναι. τὰ δὲ ἄλλα τοῖς ξένοις, καὶ τοῖς μεταιτοῦσιν ἐπινέμεσθαι παρ' ἡμῶν. αἰσχρὸν γὰρ εἰ τῶν μὲν Ἰουδαίων οὐδεὶς μεταιτεῖ· τρέφουσι δὲ οἱ δυσσεβεῖς Γαλιλαῖοι πρὸς τοὺς ἑαυτῶν καὶ τοὺς ἡμετέρους· οἱ δὲ ἡμέτεροι τοῦ παρ' ἡμῶν ἐπικουρίας ἐνδεεῖς φαίνονται. Δίδασκε δὲ καὶ συνεισφέρειν τοὺς Ἕλληνισὰς εἰς τὰς τοιαύτας λειτουργίας, καὶ τὰς Ἑλληνικὰς κώμας ἀπάρχεσθαι τοῖς

A quenda esse censeo. Neque satis est istud solum institutum sancte observari: sed velim omnes nostros sacerdotes omnino, qui Galatiam incolunt, vel minis impellas, vel ratione persuadeas, ut sint honesti: vel sacerdotali ministerio abdices, si non una cum uxoribus, liberis, & famulis, Diis colendis sedulo animos attendant: & ne patiantur servos, aut filios, aut conjuges Galilæorum, impie in Deos B se gerere, & impietatem pietati præponere. Deinde sacerdotem quemque hortare, ne accedat ad spectacula, neve in taberna bibat, neu artem aliquam aut opificium turpe infameve exerceat. Et qui tibi in his rebus morem gerunt, eis honorem tribuito; qui autem resistunt, expellito. Porro xenodochia multa in singulis civitatibus extruito, ut peregrini nostra benignitate fruantur: neque solum hi, qui nostram colunt religionem, C sed alii quoque, si qui pecuniarum indigeant. At ratio, qua res tibi ad hoc institutum necessariæ abunde suppetant, a me interim excogitata est. Nam triginta millia modiorum tritici in tota Galatia, & sexaginta millia sextariorum vini in singulos annos dari jussi: quorum quintam partem in pauperes, qui sacerdotibus inserviunt, insumendam esse mando; quod reliquum est, peregrinis & mendicantibus sublevandis distribuendum. Nam turpe profecto est, cum nemo ex Judæis mendicet, & impii Galilæi non suos modo, sed nostros quoque alant; ut nostri auxilio, quod a nobis ferri ipsis debeat, destituti videantur. Quare doceto gentiles in ejusmodi ministeria pecuniam conferre, & pagos gentilium ex fructibus Diis offerre primiti-

as,

as, & ejusmodi beneficentiæ officiis aſ-
ſvefacito, planumque illis facito hoc no-
ſtrum olim munus fuiſſe. Nam Home-
rus Eumæum ſic loquentem facit:

Hoſpes ſi noſtris ſuccederet advena tectis
Vilior, acceperem placide. Sunt dives, egensque,
A Jove: parvum hoc eſt, (fateor) ſed munus amicum.

Neque igitur permittamus, alios noſtrorum imitatione bonorum nobis laudem præripere, ut ipſi propter ſocordiam turpitudine & infamia afficiamur: immo potius, ne pietatem erga Deos penitus prodere videamur. Quod ſi te iſta ſedulo obire accepero, maxima ſane lætitia geſtiam. Præſides domi raro inviſas: ſed ſcribas ad eos litteras ſæpiſſime. Ingredientibus illis in urbem nemo ſacerdos obviam prodeat: niſi quando ad templa Deorum accedunt, ſolum intra veſtibula. Eos intrantes nullus miles præcedat: ſequatur autem, qui vult. Nam ſimul ut ingreditur limen delubri, privati perſonam induit: ſiquidem ipſe, ut noſti, his qui intus ſunt præes, propterea quod divina lex iſtud poſtulat. Et qui tibi parent, ſunt revera pii: qui autem præ arrogantia reſiſtunt, oſtentatores ſunt, & inanis gloriæ appetentes. Peſſinunti opem ferre paratus ſum, dummodo matrem Deorum ſibi propitiam reddant. At ſi eam contemnant, non modo culpæ affines erunt, verum etiam, quod dictu acerbius eſt, in graviſſimam apud nos offenſionem incurrent;

A θεοῖς τῶν καρπῶν. καὶ τὰς Ἑλληνικὰς ταῖς τοιαύταις εὐποιΐαις προέθιζε, διδάσκων αὐτὰς ὡς τοῦτο πάλαι ἦν ἡμέτερον ἔργον. Ὅμηρος γοῦν αὐτὸ πεποίηκεν Εὔμαιον λέγοντα·

Ξεῖν' ἔ μοι θέμις ἔσ', ὅτ' εἰ κακίων σέθεν ἔλθοι, Odyſſ. ξ. v. 56. &c.
Ξεῖνον ἀτιμῆσαι· πρὸς γὰρ Διός εἰσὶν ἅπαντες,
B Ξεῖνοί τε, πτωχοί τε. δόσις δ' ὀλίγη τε φίλη τε.

Μὴ δὲ τὰ παρ' ἡμῖν ἀγαθὰ παραζηλῶν ἄλλοις συγχωροῦντες, αὐτοὶ τῇ ῥαθυμίᾳ καταισχύνοιμεν, μᾶλλον δὲ καταπροδώμεθα τὴν εἰς τοὺς θεοὺς εὐλάβειαν. Εἰ ταῦτα πυθοίμην ἐγώ σε πράττοντα, μεσοῦς εὐ-
C φροσύνης ἔσομαι. Τοὺς ἡγεμόνας ὀλιγάκις ἐπὶ τὰς οἰκίας ὅρα· τὰ πλεῖσα δὲ αὐτοῖς ἐπίσελλε. εἰσιόντι δὲ εἰς τὴν πόλιν ὑπαντάτω μηδεὶς αὐτοῖς ἱερέων. ἀλλ' ὅταν εἰς τὰ ἱερὰ φοιτῶσι τῶν θεῶν, ἔσω τῶν προθύρων. Ἡγείσθω δὲ μηδεὶς αὐτῶν ἔσω στρατιώτης. ἑπέσθω δὲ ὁ βουλόμενος. ἅμα γὰρ εἰς τὸν ὁδὸν ἦλθε τοῦ τεμένους, καὶ γέγονεν ἰδιώτης. ἄρχεις γὰρ αὐτὸς, ὡς οἶσθα, τῶν ἔνδον· ἐπεὶ καὶ ὁ θεοῖς ταῦτα ἀπαιτῶν θεσμός. Καὶ οἱ μὲν πειθόμενοι καλὰ ἀλήθειαν εἰσὶ θεοσεβεῖς· οἱ δὲ ἀντεχόμενοι τοῦ τύφου, δοξοκόποι εἰσὶ καὶ κενόδοξοι. Τῇ Πεσσινοῦντι βοηθεῖν ἕτοιμός εἰμι, εἰ τὴν Μητέρα τῶν θεῶν ἵλεων καταστήσουσιν ἑαυτοῖς. ἀμελοῦντες δὲ αὐτῆς, οὐκ ἄμεμπτοι μόνον, ἀλλὰ πικρὸν εἰπεῖν μὴ καὶ τοῦ παρ' ἡμῶν ἀπολαύσωσι δυσμενείας,

" Οὐ

A

Vid. Odyſſ. K. v. 73. ſqq.

Οὐ γάρ μοι θέμις ἐστὶ νομιζέμεν, ἢ ἐλεαίρειν
Ἄνδρας, οἳ καὶ θεοῖσιν ἀπέχθωνθ' ἁθανάτοισιν.

Nam ſcelus infandum eſt dextram præſtare benignam
Illis, qui ſuperis indicunt bella beatis.

Πεῖθε τοίνυν αὐτὰς, εἰ τῆς παρ' ἐμοῦ κηδεμονίας ἀντέχονται, πανδημεὶ τῆς Μήτηρὸς τῶν θεῶν ἱκέτας γενέσθαι.

Perſuade igitur illis, ut ſi a me curam de ſe ſuſcipi cupiant, omnes una ſe Deorum matri ſupplices præbeant.

B

Ἰουλιανὸς Ἐκδικίῳ ἐπάρχῳ Αἰγύπτου.

ν'.

Ἡ μὲν παροιμία φησίν· ἐμοὶ σὺ διηγῇ τὸν ὄναρ. ἐγὼ δὲ ἔοικά σοι τὸ σὸν ὕπαρ ἀφηγεῖσθαι. Πολὺς φησὶν, ὁ Νεῖλος ἀρθεὶς μετέωρος τοῖς πήχεσιν, ἐπλήρωσε πᾶσαν τὴν Αἴγυπτον. εἰ δὲ καὶ τὸν ἀριθμὸν ἀκοῦσαι ποθεῖς, εἰς τὴν εἰκάδα καὶ δεκεμβρίου τρὶς πέντε. μηνύει δὲ ταῦτα Θεόφιλος ὁ στρατοπεδάρχης. Εἰ τοίνυν ἠγνόησας αὐτὸ, παρ' ἡμῶν ἀκούων, εὐφραίνου.

JULIANUS ECDICIO Præfecto Ægypti.

L.

MEum tu mihi ſomnium narras; ait proverbium. At ego verum tibi viſum tuum narraturus videor. Nilus, ut ferunt, multis in altum cubitis elatus in univerſam exundavit Ægyptum. Ac ſi cubitorum quoque numerum audire vis, A. D. XII. Cal. Oct. quindecim deprehenſi ſunt. Significavit hoc Theophilus caſtrorum præfectus. Quamobrem ſi id neſciſti hactenus, a nobis audiens gaudeto.

Ἰουλιανὸς Ἀλεξανδρεῦσιν.

να'.

Εἰ μέν τις τ' ἄλλων ἦν ὑμῶν οἰκιστὴς, οἳ τὸν ἑαυτῶν παραβάντες νόμον, ἀπέτισαν ὁποίας ἦν εἰκὸς δίκας, ἑλόμενοι μὲν ζῆν παρανόμως, εἰσαγαγόντες δὲ κήρυγμα, καὶ διδασκαλίαν νεαρὰν, λόγον εἶχεν ἤδ' ὡς Ἀθανάσιον ὑφ' ἡμῶν ἐπιζητεῖσθαι. Νυνὶ δὲ κτίστα μὲν ὄντα Ἀλεξάνδρα τῆς πόλεως· ὑπάρχοντα δὲ ὑμῖν πολιοῦχα θεὸν τὸν βασιλέως

χ. ἀπέσησαν

JULIANUS ALEXANDRINIS.

LI.

ETſi alius quiſpiam veſtræ conditor urbis eſſet ex iis, qui ſuas ipſi leges transgreſſi meritas pœnas eo ipſo perſolverunt, quod & nefariam vitam ſponte ſua delegerunt, & novum dogmatis doctrinæque genus invexerunt; ne tum quidem deſiderari a vobis æquum eſſet Athanaſium. Nunc cum & urbis veſtræ conditorem habeatis Alexandrum; & tutelaris vobis præſesque ſit Deus ille

rex

rex Sarapis, una cum aſſeſtrice puella, & totius Ægypti regina Iſide, * * * * minime ſanam civitatem imitantes. Verum male affecta pars audet civitatis nomen aſſumere. Equidem pudore, per Deos, haud mediocri teneor, Alexandrini, quod ullus apud vos Galilæum ſe eſſe fateri audeat. Hebræorum quondam verorum parentes Ægyptiis ſerviebant: at vos, Alexandrini modo, qui Ægyptum ſubegiſtis, (hanc enim conditor veſter ſibi ſubjecit) patriorum dogmatum contemtoribus ſervire ſponte contra antiqua jura ſuſtinetis: neque priſcæ illius felicitatis recordamini, quæ tum ſuppetebat, cum & communionem cum Diis Ægyptus habebat omnis, & in multa bonorum abundantia viveremus. At illi, qui novam hanc vobis religionem invehunt, cujus tandem auctores boni civitati fuerint veſtræ, dicite. Conditor vobis obtigit pius erga Deos vir Alexander Macedo; non iſtorum utique ſimilis, neque Hebræorum omnium, qui longe illis antecelluerunt. Iisdem porro Lagi quoque filius Ptolemæus præſtitit. Nam Alexander Romanos ipſos, ſi cum iis certaſſet, in diſcrimen adduxiſſet. Quid deinde poſt conditorem veſtrum Ptolemæi? Veſtram illi nempe civitatem, velut germanam filiam, a primis annis educantes, non Jeſu ſermonibus ad incrementum evexerunt: neque inviſorum Galilæorum doctrina tantam hanc, quæ beatam nunc illam facit, adminiſtrationem rerum copiamque pepererunt. Tertio, poſtquam nos Romani compotes illius urbis fuimus, quam Ptolemæis haud recte imperantibus eripuimus; Auguſtus ad eam veniens, & ad veſtros cives verba faciens:

A Σαράπιδος, ἅμα τῇ παρέδρῳ κόρῃ καὶ τῇ
βασιλίδι τ᾽ Αἰγύπτ᾽ πάσης Ἴσιδι, τὴν
ὑγιάνασαν ἀ ζηλῶντες πόλιν· ἀλλὰ τὸ
νοσῶν μέρος ἐπιφημίζειν ἑαυτῷ τολμᾷ
τὸ τ᾽ πόλεως ὄνομα. Λίαν αἰσχύνομαι
νὴ τὰς θεὰς, ἄνδρες Ἀλεξανδρεῖς, εἴ
τις ὅλως Ἀλεξανδρέων ὁμολογεῖ Γα-
λιλαῖ᾽ εἶναι. Τῶν ὡς ἀληθῶς Ἑ-
βραίων " οἱ πατέρες Αἰγυπτίοις ἐδού- πατέρες
λευον πάλαι· νυνὶ δὲ ὑμεῖς ἄνδρες
B Ἀλεξανδρεῖς Αἰγυπτίων κρατήσαν-
τες· ἐκράτησε γὰρ ὁ κτίσης ὑμῶν τῆς
Αἰγύπτ᾽· τοῖς καταλιγωρηκόσι τῶν
πατρίων δογμάτων δουλείαν ἑθελού-
σιον, ἄντικρυς τῶν παλαιῶν θεσμῶν
ὑφίσασθε. καὶ οὐκ εἰσέρχεται μνή-
μη τῆς παλαιᾶς ὑμᾶς ἐκείνης εὐδαι-
μονίας, ἡνίκα ἦν κοινωνία μὲν πρὸς
θεὸς Αἰγύπτῳ τῇ πάσῃ, πολλῶν δὲ
ἀπελαύομεν ἀγαθῶν. Ἀλλ᾽ οἱ νῦν εἰσ-
αγαγόντες ὑμῖν τὸ καινὸν τοῦτο κή-
C ρυγμα, τίν᾽ αἴτιοι γεγόνασιν ἀγα-
θοῦ τῇ πόλ; Φράσατέ μοι. Κτίσης
ὑμῖν ἦν ἀνὴρ θεοσεβὴς Ἀλέξανδρ᾽
ὁ Μακεδών, ὅτι μὰ Δία καλά τινα
τούτων ὤν· οὐδὲ καλὰ πάντας Ἑβραί-
ους μακρῷ γεγονότας αὐτῶν κρείττο-
νας. ἐκείνων μὲν γὰρ καὶ ὁ τοῦ Λάγου
Πτολεμαῖ᾽ ἦν ἀμείνων. Ἀλέξαν-
δρ᾽ δὲ καὶ Ῥωμαίοις ἐπὶ ἄμιλλαν
ἰὼν, ἀγῶνα παρεῖχεν. Τί οὖν μετὰ
τὸν κτίσην οἱ Πτολεμαῖοι; τὴν πόλιν
D ὑμῶν, ὥσπερ γνησίαν θυγατέρα,
παιδοτροφήσαντες, ὅτι τοῖς Ἰησοῦ
λόγοις ἠύξησαν αὐτήν· οὐδὲ τῇ τῶν
ἐχθίστων Γαλιλαίων διδασκαλίᾳ,
τὴν οἰκονομίαν αὐτῇ ταύτην, ὑφ᾽ ἧς
νῦν ἐστιν εὐδαίμων, ἐξειργάσαντο. Τρί-
τον, ἐπειδὴ Ῥωμαῖοι κύριοι γεγόνα-
μεν αὐτῆς, ἀφελόμενοι τοὺς Πτο-
λεμαίους οὐ καλῶς ἄρχοντας· ὁ Σε-
βαστὸς δὲ ἐπιδημήσας ὑμῶν τῇ πό-
λ, πρὸς τοὺς ὑμετέρους πολίτας

διαλεχθείς· ἄνδρες, εἶπεν, Ἀλε- A o cives, inquit, Alexandrini! urbi veſtræ
ξανδρεῖς, ἀφίημι τὴν πόλιν αἰτίας culpam omnem remitto, cum ob magni
πάσης, αἰδοῖ τοῦ μεγάλου θεοῦ Σαρά- Dei Sarapidis reverentiam, tum propter
πιδος, αὐτοῦ τε ἕνεκα τοῦ δήμου, καὶ populum ipſum, ac civitatis amplitudi-
τοῦ μεγέθους τῆς πόλεως. αἰτία δέ nem. Accedit meæ erga vos benevolen-
μοι τρίτη τῆς πρὸς ὑμᾶς εὐνοίας ἐστὶ tiæ tertia mihi cauſla, amicus meus Arius.
καὶ ὁ ἑταῖρος Ἄρειος. ἦν δὲ ὁ Ἄ- Erat autem Arius iſte civis veſter, & Au-
ρειος οὗτος πολίτης μὲν ὑμέτερος, guſti Cæſaris contubernalis, profeſſione
Καίσαρος δὲ τοῦ Σεβαστοῦ συμβιώτης, Philoſophus. Quæ privatim igitur in ci-
ἀνὴρ φιλόσοφος. Τὰ μὲν οὖν ἰδίᾳ B vitatem veſtram cœleſtium Deorum bene-
περὶ τὴν πόλιν ὑμῶν ὑπάρξαντα πα- ficio commoda redundarunt, ejusmodi fe-
ρὰ τῶν Ὀλυμπίων θεῶν, ὡς ἐν βρα- re, ut paucis eloquar, fuerunt. Nam id
χεῖ φράσαι, τοιαῦτα. Σιωπῶ δὲ διὰ genus pleraque, ne ſim longior, omitto.
τὸ μῆκος ταῦτα τὰ πολλά. τὰ δ' κοινῇ Quæ autem communiter quotidie, non
καθ' ἡμέραν οὐκ ἀνθρώποις ὀλίγοις, οὐ- in paucos homines, nec in unum aliquod
δὲ ἑνὶ γένει, οὐδὲ μιᾷ πόλει, παντὶ δὲ genus, unamque civitatem; ſed in mun-
ὅλῳ τῷ κόσμῳ παρὰ τῶν ἐπιφανῶν dum univerſum ab illuſtribus Diis bona
διδόμενα Ἡλίου καὶ θεῶν δεδομένα, πῶς ὑμεῖς οὐκ ἴστε; proficiſcuntur, qui tandem non agnoſci-
Μόνοι τοῦ ἐξ ἡλίου κατοιδόντος αὐγῆς ἀν- tis? An ſoli ſplendoris illius a Sole manan-
αισθήτως ἔχετε; μόνοι θέρους οὐκ tis ſenſum nullum habetis? ſoli æſtatem
ἴστε καὶ χειμῶνα παρ' αὐτοῦ γινόμενον; & hiemem ab illo fieri neſcitis? ſoli, vege-
μόνοι ζωογονούμενα καὶ φυόμενα παρ' αὐ- C tari ab eo producique penitus univerſa?
τοῦ τὰ πάντα; τὴν δὲ ἐξ αὐτοῦ, καὶ παρ' Jam illam, ab eodem ac per eundem, mo-
αὐτοῦ δημιουργὸν τῶν ὅλων σελήνην litricem omnium Lunam non videtis quan-
ὅσαν οὐκ αἰσθάνεσθε πόσων ἀγαθῶν tas commoditates afferat civitati? Atqui
αἰτία τῇ πόλει γίνεται; καὶ τούτων nullum iſtorum audetis adorare numinum.
μὲν τῶν θεῶν οὐδένα προσκυνεῖν Hunc vero, quem neque vos, neque pa-
τολμᾶτε· ὃν δὲ οὔτε ὑμεῖς, οὔτε οἱ πα- tres veſtri videre, Jeſum Deum eſſe Ver-
τέρες ὑμῶν ἑωράκασιν Ἰησοῦν οἴεσθε bum creditis oportere. Quem autem ex
χρῆναι θεὸν λόγον ὑπάρχειν. ὃν δὲ æterno genus omne videt atque intuetur
ἐξ αἰῶνος ἅπαν ὁρᾷ τὸ τῶν ἀνθρώ- hominum, & veneratur, ac venerando fe-
πων γένος, καὶ βλέπει, καὶ σέβεται, καὶ D liciter degit; magnum dico Solem illum;
σεβόμενον εὖ πράττει· τὸν μέγαν Ἥλι- vivum, & anima menteque præditum, ac
ον λέγω, τὸ ζῶν ἄγαλμα, καὶ ἔμ- beneficum ſimulacrum intelligibilis patris;
ψυχον, καὶ ἔννουν, καὶ ἀγαθοεργὸν τοῦ
Deeſt aliquid. νοητοῦ πατρός, εἴ τι μοι πείθεσθε ſi quid hortanti mihi creditis * * * &
παραινοῦντι, καὶ μικρὰ ὑμᾶς αὐτοὺς vos paululum ipſos ad veritatem reflecti-
ἐπαναγάγετε πρὸς τὴν ἀλήθειαν. te. Non enim a recto tramite aberrabi-
Οὐκ ἁμαρτήσεσθε παρὰ ὀρθῆς ὁδοῦ tis, ſi ei fidem habeatis, qui ad annum
πειθόμενοι τῷ πορευθέντι κἀκείνην usque viceſimum ætatis illa via progreſſus
τὴν ὁδὸν ἄχρις ἐτῶν εἴκοσι, καὶ τα- eſt; & hanc alteram modo duodecimum
ύτην ἰδοὺ σὺν θεοῖς πορευομένῳ δωδέ-

jam

jam insistit annum. Vos igitur, si monenti mihi obtemperare vultis, majorem lætitiam afferetis. Sin est ut in illa superstitione & callidorum hominum institutione perseverare malitis; at mutuam inter vos concordiam retinete; neque Athanasium desiderate. Sunt enim ex ejus discipulis utique complures, qui prurientibus auribus vestris abunde satisfaciant. Utinam enim Athanasio solo sacrilegæ ipsius scholæ circumscripta esset improbitas! Sed est in vobis ejusmodi non ignobilis multitudo. Ac ne id quidem est difficile factu. Nam quicunque tandem e populo delectus erit a vobis, quod ad scripturarum enarrationem pertinet, nihilo est eo, qui optatur a vobis, deterior. Sin, quod reliqua vos Athanasii solertia delectar, (veteratorem enim esse hominnm illum audio) idcirco mihi pro eo supplicastis: scitote hac ipsa de caussa urbe illum ejectum fuisse. Etenim parum commoda per sese res est, vir populo præsidens, ac multiplicium rerum novandarum cupidus. Quod si ne ille quidem vir est, sed contemtus homuncio: qualis iste est, qui de capite periclitari magnum esse aliquid existimat: hoc vero publicæ perturbationis initium est. Quamobrem ne quid simile apud vos contingat, cedere illum pridem civitate jussimus: nunc vero Ægypto etiam universa.

κατον ἔτ@. Εἰ μὲν ὃν Φίλον ὑμῖν πείθεσθαι, μειζόνως εὐφρανεῖτε. τῇ δεισιδαιμονίᾳ δὲ καὶ κατηχήσῃ τῶν πανύργων ἀνθρώπων ἐμμένειν εἴπερ ἐθέλοιτε· τὰ πρὸς ἀλλήλους ὁμονοεῖτε, καὶ τὸν Ἀθανάσιον μὴ ποθεῖτε. πολλοὶ πάντως εἰσὶ τῶν αὐτῷ μαθητῶν δυνάμενοι τὰς ἀκοὰς ὑμῶν κνησιώσας καὶ δεομένας ἀσεβῶν ῥημάτων ἱκανῶς παραμυθήσασθαι. Ἤφελε γὰρ Ἀθανασίῳ μόνῳ ἡ τοῦ δυσσεβοῦς αὐτοῦ διδασκαλείου κατακεκλεῖσθαι μοχθηρία. νῦν δέ ἐσι πλῆθ@ ὑμῶν οὐκ ἀγεννές· καὶ πρᾶγμά τε οὐδέν. Ὃν γὰρ ἂν ἕλησθε τοῦ πλήθους, ὅσα γε εἰς τὴν τῶν γραφῶν διδάσκαλίαν ἥκῃ, χείρων οὐδέν ἐσι τοῦ παρ' ὑμῶν ᾠθισμένου. εἰ δὲ τῆς ἄλλης ἐντρεχείας ἐρῶντες Ἀθανασίου· πανοῦργον γὰρ εἶναι τὸν ἄνδρα ᾠνυθάνομαι· ταύτας ἐποιήσασθε τὰς δεήσεις· ἴσε διὰ τοῦτον αὐτὸν ἀπελαλαμένου τῆς πόλεως. Ἀνεπιτήδειον γὰρ φύσῃ ᾠροστατεύων δήμου ᾠολυπράγμων ἀνήρ. εἰ δὲ μηδὲ ἀνήρ, ἀλλ' ἀνθρωπίσκ@ εὐτελής· καθάπερ ὅτ@ ὁ μέγας οἰόμεν@ ᾠερὶ τῆς κεφαλῆς κινδυνεύειν· τοῦτο δὲ δίδωσιν ἀταξίας ἀρχήν. Ὅθεν ὃν ἵνα μὴ γένηται τοιοῦτο πρὸς ὑμᾶς μηδὲν, ἀπελθεῖν αὐτῷ ᾠροηγορεύσαμεν τῆς πόλεως πάλαι· νυνὶ δὲ καὶ Αἰγύπτῳ πάσῃ.

Proponatur civibus nostris Alexandrinis.

Προτεθήτω τοῖς ἡμετέροις ᾠολίταις Ἀλεξανδρεῦσιν.

JULIANUS BOSTRENIS.

Ἰουλιανὸς Βοστρηνοῖς.

LII.

EQuidem Galilæorum præsules majorem mihi gratiam, quam ei,

νβ'.

Ὠμην ἐγὼ τοὺς τῶν Γαλιλαίων ᾠροστάτας ἕξειν μοι μείζονα χά-

ριν, ἢ τῷ φθάσαντι πρὸ ἐμοῦ τὴν ἀρχὴν ἐπιτροπεῦσαι. Συνέβη γὰρ ἐπὶ μὲν ἐκείνου τοὺς πολλοὺς αὐτῶν καὶ φυγαδευθῆναι, καὶ διωχθῆναι, καὶ δεσμευθῆναι· πολλὰ δὲ ἤδη καὶ σφαγῆναι πλήθη τῶν λεγομένων αἱρετικῶν· ὡς ἐν Σαμοσάτοις, καὶ Κυζίκῳ, καὶ Παφλαγονίᾳ, καὶ Βιθυνίᾳ, καὶ Γαλατίᾳ, καὶ πολλοῖς ἄλλοις ἔθνεσιν, ἄρδην ἀνατραπῆναι πορθηθείσας κώμας. Ἐπ' ἐμοῦ δὲ τοὐναντίον. οἵ τε γὰρ ἐξορισθέντες ἀφέθησαν· καὶ οἱ δημευθέντες ἀπολαμβάνειν τὰ σφέτερα ἅπαντα νόμῳ παρ' ἡμῶν ἔλαβον. Οἵ δ' εἰς τοσοῦτον λυσσομανίας ἥκουσι καὶ ἀπονοίας, ὥστε ὅτι μὴ τυραννεῖν ἔξεστιν αὐτοῖς, μηδὲ ἅ ποτε ἔπραττον μετ' ἀλλήλων, ἔπειτα καὶ ἡμᾶς τοὺς θεοσεβεῖς εἰργάζοντο, διατιθέναι, παροξυνόμενοι πάντα κινοῦσι λίθον, καὶ συνταράττειν τολμῶσι τὰ πλήθη, καὶ στασιάζειν· ἀσεβοῦντες μὲν εἰς τοὺς θεούς, ἀπειθοῦντες δὲ τοῖς ἡμετέροις προστάγμασι, καίπερ οὕτως οὖσι φιλανθρώποις. Οὐδένα γοῦν αὐτῶν ἄκοντα πρὸς βωμοὺς ἐῶμεν ἕλκεσθαι. διαῤῥήδην δὲ αὐτοῖς προσαγορεύομεν, εἴ τις ἑκὼν χερνίβων καὶ σπονδῶν ἡμῖν ἐθέλει κοινωνεῖν, καθάρσια προσφέρεσθαι πρῶτον, καὶ τοὺς ἀποτροπαίους ἱκετεύειν θεούς. Οὕτω πόῤῥῳ τυγχάνομεν τοῦ διά τινα τῶν δυσσεβῶν ἐθελῆσαί ποτε, ἢ διανοηθῆναι τῶν παρ' ἡμῖν εὐαγῶν μετασχεῖν θυσιῶν, πρὶν τὴν μὲν ψυχὴν ταῖς λιτανείαις πρὸς τοὺς θεοὺς, τὸ δὲ σῶμα τοῖς νομίμοις καθαρσίοις καθήρασθαι. Τὰ γοῦν πλήθη τὰ παρὰ τῶν λεγομένων Κληρικῶν ἐξηπατημένα πρόδηλον ὅτι ταύτης ἀφαιρεθείσης στασιάζει τῆς ἀδείας. Οἱ γὰρ εἰς τοῦτο τετυραννηκότες,

Voss. ἐμοὶ

Voss. τυγχάνοιμεν

A qui ante me imperio præfuit, habituros putabam. Nam imperante illo plerique ex iis relegati, ac fugati, vinctique sunt: tum eorum, quos hæreticos vocant, turbæ quamplurimæ jugulatæ sunt: adeo ut Samosatis, & in Cyzico, Paphlagonia, Bithynia, & Galatia, aliisque gentibus, integri pagi vastati sint ac funditus eversi. Me vero rerum potiente contra accidit. Nam & relegatis permissus est reditus: &
B quorum bona publicata fuerant, edicto nostro omnia sua recuperarunt. At illi eo furotis ac vecordiæ venerunt, ut, quia tyrannice grassari iis amplius non licet; nec ea, quæ in se primum invicem, tum in nos quoque pios numinum cultores moliebantur, perpetrate possunt: ob id iracundia perciti nullum non lapidem moveant, neque miscere tumultu populos & ad seditionem incitare vereantur. In quo & adversus Deos impii sunt, & adversus
C edicta nostra, quamlibet humanitatis plena, contumaces. Sane neminem istorum trahi ad aras nostras invitum patimur. Quin iis aperte denunciamus: si quis sponte lustrationum libationumque particeps esse nobiscum velit, adhibere piacula primum oportere, & averruncos exorare Deos. Tantum ab eo absumus, ut privatim sacrilegorum quempiam velimus unquam, aut vel levissime cogitemus, in sacrorum illorum, quæ penes nos sunt re-
D ligiosissima, communionem recipere, priusquam & animam supplicationibus ad Deos, & corpus legitimis purgationibus expiatum habeat. Vulgus igitur ab iis, qui Clerici vocantur, in errorem inductum illa ipsa, quam dixi, impunitate ac licentia ei detracta perspicue tumultus excitat. Nam qui ad id usque tempus tyrannidem

rannidem gesserunt, non hoc ipso contenti sunt, quod præteritorum criminum pœnas nullas luant: sed prioris dominationis cupidi, quoniam neque jus dicere amplius illis permittitur, neque testamenta scribere, aut alienas hæreditates intervertere, & ad sese omnia transferre; omnes, ut ita dicam, petulantiæ rudentes explicant, &, quod est in proverbio, ignem in ignem derivare, ac priora mala majoribus cumulare non dubitant, dum civitatum populos seditionibus invicem committunt. Quocirca populis omnibus præsenti edicto denunciare ac notum facere voluimus: ne cum Clericis una seditiones faciant, neque ab ipsis induci se sinant, ut vel lapides tollant, vel magistratibus non obtemperent; sed ut conventus quidem suos frequentent, quoad illis videbitur,& quas habent constitutas pro se preces obeant; sin iidem suapte caussa ad seditiones illos vocent, minime iis assentiantur, ne pœnis subjaceant. Hæc porro Bostrenorum civitati privatim denunciare volui, quod Episcopus Titus, & Clerici in libellis, quos obtulerunt, in populum, qui apud se est, crimen omne contulerunt: tanquam se frustra cives a seditione revocantibus, ii nihilominus ad turbas ac tumultus decurrerint. Sane verba ipsa, quæ in oblatis libellis inserere ausus est Episcopus, præsenti edicto subjeci: Cum tamen Christiani gentilibus haud inferiores numero essent; sed hortatu nostro continerentur, ne quis uspiam tumultuari vellet. Hæc enim de vobis verba sunt Episcopi. Videte quemadmodum modestiam vestram non ex animi vestri proposito venisse dicat: utpote qui inviti, ut ait ipse, cohortatione sua repressi a seditione

A οὐκ ἀγαπῶσιν, ὅτι μὴ τίνυσι δίκην ὑπὲρ ὧν ἔπραξαν κακῶς· ποθοῦντες δὲ τὴν προτέραν δυναστείαν, ὅτι μὴ δικάζειν ἔξεσιν αὐτοῖς, καὶ γράφειν διαθήκας, καὶ ἀλλοτρίας σφετερίζεσθαι κλήρους, καὶ τὸ πάντα ἑαυτοῖς προσνέμειν, πάντα κινοῦσιν ἀκοσμίας κάλων· καὶ, τὸ λεγόμενον, πῦρ ἐπὶ πῦρ ὀχετεύουσι· καὶ τοῖς πρωτέροις κακοῖς μείζονα ἐπιθεῖναι τολμῶσιν, εἰς διάστασιν ἄγοντες τὰ πλήθη. Ἔδοξεν ἔν μοι πᾶσι τοῖς δήμοις προσαγορεῦσαι διὰ τοῦδε διατάγματος, καὶ φανερὸν κατασῆσαι, μὴ συστασιάζειν τοῖς Κληρικοῖς, μηδὲ ἀναπείθεσθαι παρ' αὐτῶν λίθους αἴρειν, μήτε ἀπιθεῖν τοῖς ἄρχουσιν· ἀλλὰ συνιέναι μὲν ἕως ἂν ἐθέλωσιν, εὔχεσθαι δὲ ἃς νομίζουσιν εὐχὰς περὶ ἑαυτῶν. εἰ δὲ ἀναπείθοιεν ὑπὲρ ἑαυτῶν στασιάζειν, μηκέτι συνάδειν· ἵνα μὴ δίκην δῶσι. Ταῦτα δέ μοι παρέστη τῇ Βοστρηνῶν ἰδίᾳ προσαγορεῦσαι πόλει· διὰ τὸν ἐπίσκοπον Τίτον, καὶ τοὺς Κληρικοὺς ἐξ ὧν ἐπέδοσαν βιβλίων, τοῦ μετὰ σφῶν πλήθους κατηγορηκέναι τῶν μὲν παραινόντων τῷ πλήθει μὴ στασιάζειν, ὁρμωμένου δὲ τοῦ πλήθους πρὸς ἀταξίαν. Ἐν γοῦν τοῖς βιβλίοις καὶ αὐτὴν ἦν ἐτόλμησεν ἐγγράψαι τὴν φωνὴν, ὑπέταξά μοι τῷδε τῷ διασάγματι. καί τοι Χειστιανῶν ὄντων ἐφαμίλλων τῷ πλήθει τῶν Ἑλλήνων, κατεχομένων δὲ τῇ ἡμετέρᾳ παραινέσει μηδένα μηδαμοῦ ἀταλεῖν. ταῦτα γάρ ἐστιν ὑπὲρ ὑμῶν τοῦ Ἐπισκόπου τὰ ῥήματα· Ὁρᾶτε ὅπως τὴν ὑμετέραν εὐταξίαν οὐκ ἀπὸ τῆς ὑμετέρας εἶναί φησι γνώμης· οἵ γε ἄκοντες, ὥς γε εἶπε, κατέχεσθε διὰ τὰς αὐτοῦ παραινέσεις.

σεις. Ὡς ἔν κατήγορον ὑμῶν ἐκόντες ἀ πόλεως διώξαιτε· τὰ πλήθη δὲ ὁμονοεῖτε πρὸς ἀλλήλους. καὶ μηδεὶς ἐναντιώθω, μηδὲ ἀδικείτω· μήθ' οἱ πεπλανημένοι τοῖς ὀρθῶς καὶ δικαίως τοὺς θεοὺς θεραπεύουσι κατὰ τὰ ἐξ αἰῶνος ἡμῖν παραδεδομένα· μήθ' οἱ θεραπευταὶ τῶν θεῶν λυμαίνεσθε τοῖς οἰκίαις, ἢ διαρπάζετε τῶν ἀγνοίᾳ μᾶλλον ἢ γνώμῃ πεπλανημένων. λόγῳ δὲ πείθεσθαι χρὴ καὶ διδάσκεσθαι τοὺς ἀνθρώπους, ἀ πληγαῖς, ἀδὲ ὕβρεσιν, ἀδὲ αἰκισμῷ τοῦ σώματος. Αὖθίς τε καὶ πολλάκις παραινῶ τοῖς ἐπὶ τὴν ἀληθῆ θεοσέβειαν ὁρμωμένοις, μηδὲν ἀδικεῖν τῶν Γαλιλαίων τὰ πλήθη, μηδὲ ἐπιλίθεσθαι, μηδὲ ὑβρίζειν εἰς αὐτούς. ἐλεεῖν δὲ χρὴ μᾶλλον, ἢ μισεῖν τοὺς ἐπὶ τοῖς μεγίστοις πράττοντας κακῶς. Μέγιστον γὰρ τῶν καλῶν ὡς ἀληθῶς, ἡ θεοσέβεια· καὶ τἀναντίον τῶν κακῶν, ἡ δυσσέβεια. συμβαίνῃ δὲ τοὺς ἀπὸ θεῶν ἐπὶ τοὺς νεκροὺς καὶ τὰ λείψανα μεταστραμμένους, ταύτην ἀποτίσαι τὴν ζημίαν. ὡς τοῖς μὲν ἐνεχομένοις τινὶ συναλγοῦμεν· τοῖς δὲ ἀπολυομένοις καὶ ἀφιεμένοις ὑπὸ τῶν θεῶν συνηδόμεθα. Ἐδόθη τῇ τῶν καλανδῶν Αὐγούστου ἐν Ἀντιοχίᾳ.

γρ. ἀπολελυμένους

A temperetis. Quamobrem vos illum, tanquam accusatorem vestrum, e civitate sponte pellite: cives autem concordiam mutuo retinete: ita ut nemo adversetur, aut injuriam faciat alteri: neque vos qui in errore estis, aliis, qui Deos recte justeque venerantur iis ritibus, qui nobis ab omni æternitate traditi sunt: neque Deorum cultores illorum ædibus, qui ignorantia magis, quam animi consilio in error versantur, vim inferte, aut eas diripite. Quippe oratione persuaderi docerique satius est homines, quam verberibus, ac contumeliis, corporumque suppliciis. Ergo iterum ac sæpius eos admoneo, qui in veram religionem voluntate sua feruntur, ne qua injuria Galilæos afficiant, aut contumeliis vexent. Etenim misericordia potius illi, quam odio digni sunt, qui maximis in rebus calamitatem patiuntur. Est autem ut bonorum omnium revera maximum pietas, ac religio; sic contra maximum malorum, impietas. Cujusmodi sibi damnum inferunt qui a Diis immortalibus ad mortuos & eorum reliquias sese transferunt. Ac qui in malo aliquo versantur, eorum vicem dolemus: de iis vero, qui liberati, & a Diis exemti sunt, plurimum gratulamur. Datum Cal. Aug. Antiochiæ.

D

Ἰαμβλίχῳ Φιλοσόφῳ.

Jamblicho Philosopho.

νγ'.

LIII.

Ὦ Ζεῦ, πῶς ἔχει καλῶς, ἡμᾶς μὲν ἐν Θράκῃ διάγειν μέσῃ, καὶ τοῖς ἐνταῦθα σιροῖς ἐγχειμάζειν· παρὰ Ἰαμβλίχου δὲ τοῦ καλοῦ· καθάπερ ἐώου τινὸς ἔαρος· ἡμῖν τὰς ἐπιστολὰς

O Jupiter! qui tandem verum illud est, nos in Thracia media vivere, & in ejus cryptis hiemare: dum a præclaro interim Jamblicho, tanquam orientali quodam vere, hirundinum ad nos loco litteræ

litteræ mittuntur: adeo ut neque ad illum nobis hucusque venire, nec ad nos illi proficiſci licitum fuerit? Quis hæc, niſi Thrax, & Tereo dignus, æquo tandem animo patiatur?

Juppiter rex! age libera e Thracia Achivos.
Induc vero ſerenitatem: da oculis intueri

aliquando Mercurium noſtrum, atque & illius adyta ſalutare, & ſimulacra complecti: quemadmodum Ulyſſem feciſſe narrant, cum poſt diuturnos errores Ithacam reviſit. Quanquam Phæaces illo, cum adhuc dormiret, e navi mercis inſtar expoſito, diſceſſerunt. Nos ſomnum non videmus omnino, donec ingens orbis terrarum commodum fas ſit adſpicere. Tu vero jocari etiam voluiſti, cum diceres, me, & ſodalem meum Sopatrum, tranſportaſſe Orientem in Thraciam. Atqui, ſi quod res eſt fateri convenit, quamdiu abeſt Jamblichus, Cimmeriæ tenebræ nobis obverſari videntur. Porro tu duorum alterum poſtulas; ut vel ad te nos eamus, vel tu ad nos ipſe venias. Quorum alterum, ut ad te redeamus, ac bonis tuis perfruamur, optandum nobis eſt, atque utile; alterum voto omni præſtantius eſt. Sed quoniam facere illud non potes, neque rationibus tuis expedit; tu domi te quidem contine, ac bene vale, & quam habes quietem obtine: nos quicquid divinitus nobis acciderit, forti animo perferemus. Nam proborum virorum hoc

A ἀντὶ χελιδόνων πέμπεσθαι· καὶ μήτε ἡμῖν εἶναι μηδέπω παρ' αὐτὸν ἐλθεῖν· μήτ' αὐτῷ παρ' ἡμᾶς [ἥξειν ἐξεῖναι] Τίς ἂν ἑκὼν εἶναι ταῦτα δέξαιτο· ἐὰν μὴ Θρᾴξ τις ᾖ, καὶ Τηρέως ἀντάξιος;

Delet Horkel p. 28.

Ζεῦ ἄνα· ἀλλὰ σὺ ῥῦσαι ἀπὸ Θρῄκηθεν Ἀχαιούς·
Ποίησον δ' αἴθρην· δός δ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι

Homer. Iliad. p. v. 645.

B ποτὲ τὸν ἡμέτερον Ἑρμῆν· καὶ τά τε ἀνάκτορα αὐτοῦ προσειπεῖν, καὶ τοῖς ἕδεσιν ἐμφῦναι· καθάπερ τὸν Ὀδυσσέα φασὶν, ὅτε ἐκ τῆς ἄλλης τὴν Ἰθάκην εἶδεν. ἀλλ' ἐκεῖνον μὲν οἱ Φαίακες ἔτι καθεύδοντα, ὥσπερ τι φορτίον, ἐκθέμενοι, τῆς νεὼς ᾤχοντο. ἡμᾶς δὲ οὐδὲ ὕπνος αἱρεῖ, μέχρις ἂν εἰς τὸ μέγα τῆς οἰκουμένης ὄφελος ἰδεῖν ἐγγένηται. Καί τοι σὺ μὲν, C τὴν ἑῴαν ὅλην ἐμέ τε, καὶ τὸν ἑταῖρον Σώπατρον, εἰς τὴν Θρᾴκην μετενηνοχέναι, προσπαίζεις. Ἡμῖν δὲ, εἰ χρὴ τἀληθὲς εἰπεῖν, ἕως ἂν Ἰάμβλιχος μὴ παρῇ, Κιμμερίων ἀχλὺς συνοικεῖ. καὶ σὺ δυοῖν θάτερον αἰτεῖς· ἢ ἡμᾶς μὲν παρὰ σὲ ἥκειν· ἢ αὐτόν σε παρ' ἡμᾶς [ἀραμένους ἔχειν.] Ἡμῖν δὲ τὸ μὲν ἕτερον εὐκταῖόν τε ὁμοῦ, καὶ σύμφορον, αὐ- D τοὺς ἐπανελθεῖν ὡς σέ, καὶ τῶν παρὰ σοὶ καλῶν ἀπολαῦσαι· τὸ δὲ ἕτερον, εὐχῆς μὲν ἁπάσης κρεῖττον. Ἐπεὶ δὲ ἀδύνατόν σοί γε καὶ ἀξύμφορόν ἐστι· σὺ μὲν οἴκοι μένειν, καὶ χαίρειν, καὶ τὴν ἡσυχίαν, ἣν ἔχεις, σώζειν· ἡμῖν δὲ ὅ, τι ἂν θεὸς διδῷ, γενναίως οἴσομεν. Ἀνδρῶν γὰρ ἀγαθῶν εἶναί

εἶναί φασι τὸ μὲν ἔυελπι κεκτῆσθαι, καὶ τὰ δέοντα πράττειν· ἕπεσθαι δὲ τοῖς ἀναγκαίοις τὸ δαίμονος.

A dicitur, bona ſpe prædítum eſſe, atque officium ſuum facere: ad ea vero, quæ fatalis neceſſitas impoſuerit, accommodare ſeſe.

Γεωργίῳ Καθολικῷ.

νδ'.

Ἡμὲν ἠχὼ θεὸς ἔσω, κατὰ σὲ, κἠ λάλος· εἰ δὲ βάλοι, καὶ Πανὶ σύζυγος. ὐ γὰρ διόισομαι. κἂν γὰρ ἐθέλῃ με διδάσκειν ἡ Φύσις, ὅτι ἐσὶν ἠχὼ φωνῆς ἐς ἀέρος πλῆξιν ἀντίτυπος ἠχὴ, πρὸς τὔμπαλιν τ' ἀκοῆς ἀνταναklωμένη· ὅμως παλαιῶν ἀνδρῶν ἔτι καὶ νέων, ὐκ ἔλαττον ἢ τῷ σῷ πειθόμενος λόγῳ, θεὸν εἶναι τὴν ἠχὼ δυσωπῦμαι. Τί γὰν ἂν εἴη τὔτο πρὸς ἡμᾶς, εἰ πολλῷ τῷ μέτρῳ τοῖς πρὸς σὲ Φιλικοῖς τὴν ἠχὼ νικῶμεν; ἡ μὲν γὰρ ὐ πρὸς ἅπαντα, ὅ, τι ἂν ἀκύσῃ, μᾶλλον ἢ πρὸς τὰ ἔσχατα τῆς Φωνῆς ἀντιφθέγγεται· καθάπερ ἐρωμένη Φειδωλὸς ἄκροις ἀντιφιλῦσα τὸν ἐρασὴν τοῖς χείλεσιν. Ἡμεῖς δὲ καὶ τῶν πρὸς σὲ κατάρχομεν ἡδέως· καὶ ἄυθις εἰς τὴν παρὰ σὔ πρόσκλησιν, οἱονεὶ σφαίρας δίκην, τὸ ἴσον ἀντιπέμπομεν. Ὥσε ὐκ ἂν φθάνοις αὐτὸς ἔνοχος ὢν οἷς γράφεις· καὶ σαυτὸν, ἀφ' ὧν πλέον λαμβάνων, ἐλάχισον ἀντιδίδως, ὐχ ἡμᾶς, ἐν οἷς ἐπ' ἄμφω πλεονεκτεῖν σπεύδομεν, ἐς τὸ ὅμοιον τῆς εἰκόνος ἐγκρίνων. Πλὴν ἄν τε ἴσῳ τῷ μέτρῳ διδῷς ὅπερ ἂν λάβῃς· ἄν τε μή· ἡμῖν ὅ, τι ἂν ἐξῇ

GEORGIO CATHOLICO.

LIV.

B ESto vero, ita ut dicis, Dea quædam, & loquax Echo: ac Panos adeo, ſi placet, conjux. Non enim repugnem. Nam tametſi natura nos ipſos docere conetur, Echo nihil aliud eſſe, niſi vocis ex aëris percuſſione reſpondentem ac reſonantem imaginem, quæ aurium ex adverſo reciprocatur ac refringitur; tamen eandem illam Echo deam eſſe, non magis tuo, C quam veterum ac recentiorum omnium, ſermone ac ſententia, adducor ut credam. Sed quid noſtra illud intereſt, ſi in amore erga te longo a nobis Echo intervallo ſuperatur? Hæc enim, quicquid audierit, non ad omnia potius, quam ad vocis extrema reſpondet: ſic tanquam præparca quædam amicula, quæ amatorem ſuum ſummis tantummodo labris oſculatur. Nos vero cum libenter hoc tibi genere officii præimus; tum abs te ipſo provocati, velut in pilæ ludo, par viciſſim remittimus. D Quocirca nunquam effugies, quin tutemet in iis, quæ ſcribis, reus atque obnoxius tenearis: ac teipſum, quatenus plura idem accipis, & quam minimum reddis; non utique nos, qui in ambobus ſuperiores eſſe ſtudemus; in illius imaginis ſimilitudine reponas. Veruntamen ſive eadem menſura reddis quod acceperis, ſive non reddis; quicquid eſt, quod a te licet

cet accipere, mihi hoc gratissimum est, & in solidum sufficere persuasum habeo.

A παρὰ σοῦ λαβεῖν, ἡδὺ, καὶ πρὸς τὸ ὅλον ἀρκεῖν πιστεύεται.

EUMENIO & PHARIANO.

LV.

SI quis est, qui id vobis persuaserit, jucundius aliquid & utilius hominibus esse, quam in otio ac secure philosophari, falsus hic opinione vos fallit. Sin pristina in vobis adhuc alacritas perseverat; neque confestim, emicantis flammæ instar, extincta est; equidem felices vos esse judico. Quartus jam annus abiit, ac tertius fere præterea mensis, ex quo ab invicem sejuncti sumus. Quantum igitur toto illo interjecto tempore progressum habueritis, libenter nspexerim. Nam quod ad me attinet, mirum est si vel Græce loqui possim: tantam ex regionibus istis barbariem contraximus. At vos neque oratorium studium contemnite: neque rhetoricam aut poëtarum lectionem negligite; sed ita tamen, ut in disciplinas ipsas vehementius incumbatis. Itaque labor omnis vester in Aristotelicorum Platonicorumque dogmatum scientia versetur. Vestrum hoc opus sit: hoc crepido, fundamentum, ædificium, tectum: reliqua sint accessionis instar: quæ majore tamen a vobis studio, quam legitima opera ab nonnullis, elaborentur. Ego vero, per divinum jus fasque, vos tanquam fratres diligens, id vobis consilii dedi: utpote condiscipulis olim meis, & amicitia conjunctissimis. Quod si mihi hac in re parueritis, ego vos majori quodam amore complectar; sin minus responderitis, equidem res dolebo. Porro continuus dolor quem tandem exitum habeat, melioris ominis caussa, tacere malo.

Εὐμενίῳ καὶ Φαριανῷ.

νέ.

ΕΙ τις ὑμᾶς πέπεικεν, ὅτι τοῦ φιλοσοφεῖν ἐπὶ σχολῆς ἀπραγμόνως ἐστὶν ἥδιον, ἢ λυσιτελέστερόν τι τοῖς ἀνθρώποις, ἠπατημένος ἐξαπατᾷ. Εἰ δὲ μένει παρ' ὑμῖν ἡ πάλαι προθυμία, καὶ μὴ, καθάπερ φλὸξ λαμπρὰ, ταχέως ἀπέσβη· μακαρίους ἔγωγε ὑμᾶς ὑπολαμβάνω. Τέταρτος ἐνιαυτὸς ἤδη παρελήλυθε, καὶ μὴν οὑτοσὶ τρίτος ἐπ' αὐτῷ σχεδὸν, ἐξότε κεχωρίσμεθα ἡμεῖς ἀλλήλων. ἡδέως δ' ἂν ἐσκεψάμην, ἐν τούτῳ πόσον τι προεληλύθατε. Τὰ δὲ ἐμὰ, εἰ καὶ φθεγγοίμην Ἑλληνιστὶ, θαυμάζειν ἄξιον· οὕτως ἐσμὲν ἐκβεβαρβαρωμένοι διὰ τὰ χωρία. Μὴ καταφρονεῖτε τῶν λογιδίων· μηδὲ ἀμελεῖτε τῆς ῥητορικῆς· μηδὲ τοῦ ποιήμασιν ὁμιλεῖν. ἔστω δὲ τῶν μαθημάτων ἐπιμέλεια πλείων. ὁ δὲ πᾶς πόνος, τῶν Ἀριστοτέλους καὶ Πλάτωνος δογμάτων ἐπιστήμη. τοῦτο ἔργον ἔστω· τοῦτο κρηπίς, θεμέλιος, οἰκοδομία, στέγη· τἄλλα δὲ πάρεργα, μετὰ μείζονος σπουδῆς παρ' ὑμῶν ἐπιτελούμενα, ἢ παρά τισι τὰ ἀληθῶς ἔργα. Ἐγὼ, νὴ τὴν θείαν δίκην, ὑμᾶς ὡς ἀδελφοὺς φιλῶν, ταῦτα ὑμῖν συμβουλεύω. γεγόνατε γάρ μοι συμφοιτηταὶ, καὶ πάνυ φίλοι. εἰ μὲν οὖν πεισθείητε, πλέον στέρξω· ἀπειθοῦντας δὲ ὁρῶν λυπήσομαι. λύπη δὲ συνεχὴς εἰς ὅ ποτε τελευτᾷν εἴωθεν, εἰπεῖν παραιτοῦμαι οἰωνοῦ κρείττονος ἕνεκα.

A

Ἐκδικίῳ.

νζ.

Ἄξιόν ἐσιν, εἴπερ ἄλλε τινὸς, καὶ τῆς ἱερᾶς ἐπιμεληθῆναι μεσικῆς. ἐπιλεξάμενος ὧν ἐκ τε δήμε τῶν Ἀλεξανδρέων εὖ γεγονότας μειρακίσκες, ἀρτάβας ἑκάσῳ κέλευσον δύο τε μηνὸς χορηγεῖσθαι· ἔλαιόν τε ἐπ' αὐτῷ, καὶ σῖτον, καὶ οἶνον· ἐσθῆτα δὲ παρέξσιν οἱ τε ταμείε πρεσβῶτες. ὅτοι δὲ τέως ἐκ φωνῆς καλαλεγέσθωσαν. Εἰ δέ τινες δύναιντο καὶ τῆς ἐπισήμης αὐτῆς εἰς ἄκρον μετασχεῖν· ἴσωσαν ἀποκείμενα πάνυ μεγάλα τε πόνε τὰ ἆθλα κὴ παρ' ἡμῶν. Ὅτι γὰρ πρὸ ἡμῶν αὐτοὶ τὰς ψυχὰς ἀπὸ τῆς θείας μεσικῆς καθαρθέντες ὀνήσονται, πισευτέον τοῖς ἀποφαινομένοις ὀρθῶς ὑπὲρ τέτων. ὑπὲρ μὲν ὧν τῶν παίδων τοσαῦτα. Τὰς δὲ νῦν ἀκροωμένας τε μεσικὲ Διοσκόρε, ποίησον ἀντιλαβέσθαι τ' τέχνης προθυμότερον. ὡς ἡμῶν ἑτοίμων, ἐπὶ ὅπερ ἂν ἐθέλωσιν, αὐτοῖς συνάρασθαι.

B

C

ECDICIO.

LVI.

SI qua res est studio nostro curaque digna, ejusmodi esse sacra musica videtur. Tu igitur ex Alexandrinorum populo delectis bonæ indolis adolescentulis, menstruas in singulos artabas duas erogari præcipe: nec non oleum, frumentum, & vinum: vestem porro præbebunt ærarii præfecti. Atque illi quidem interim ex voce conscribantur. Quod si aliqui perfecte artem illam consequi potuerint, sciant haud mediocria sibi laborum illius præmia etiam a nobis esse constituta. Nam quod, citra nostra illa præmia, non mediocrem fructum divinæ ope musicæ ex animorum suorum purgatione percepturi sint, persuadent illi qui recte hac de re statuerunt. De pueris igitur ita præcipimus. Jam vero quod ad musici Dioscori discipulos attinet, fac ut artem illam studiosius addiscant. Nos enim ad illos, quacunque in re voluerint, juvandos parati sumus.

Ἐλπιδίῳ Φιλοσόφῳ

νς'.

D

Ἔστι καὶ μικρᾶ γράμματος ἡδονὴ μείζων, ὅταν ἡ τᾶ γράφοντος ἔυνοια, μὴ τῇ τῆς ἐπισολῆς σμικρότητι μᾶλλον, ἢ τῷ τῆς ψυχῆς μεγέθει σεβῆται. Εἰ δὲ δὴ νῦν βραχέα τὰ τῆς ψυχῆς προσρήσεως ὑφ' ἡμῶν γένηται, μὴ ἄτω τὸν ἐπ' αὐτοῖς πόθον τεκμηριώσῃ. ἀλλ' εἰδὼς ἐφ' ὅσον ὁ παρ' ἡμῶν ἔρως ἐπὶ σοὶ τέταται, τῇ μὲν τᾶ γράμματος βραχύτητι συγγνώμην νέμε· τοῖς ἴσοις δὲ

ELPIDIO PHILOSOPHO.

LVII.

AFfert & epistola parva voluptatem majorem, cum ejus, qui scripsit, benevolentia, non parvitate potius epistolæ, quam animi magnitudine, *confirmatur*. Quamobrem si hæc *animi* salutatio paulo a nobis brevior instituatur, noli de nostro in te studio conjecturam ex ea re facere. Immo vero cum meus amor in te quam vehemens sit, optime noris, litterarum brevitati sic ignoscas velim, ut sine ulla

cuncta-

cunctatione viciſſim reſcribas. Quicquid enim a te in nos profectum fuerit, id, etſi parvum eſt, boni ſpecimen ominis apud nos obtinet.

ἡμᾶς ἀμείβεσθαι μὴ καλόκηϛ. Πᾶν γὰρ ὅ, τι ἂν διδῷς, κἂν μικρὸν ᾖ, παντὸς ἀγαθῦ γνώρισμα παρ' ἡμῖν σώζῃ.

JULIANUS ALEXANDRINIS.

LVIII.

OBeliſcum apud vos eſſe audio lapideum juſtæ altitudinis; deſpici tamen, &, ut quid vile, jacere in littore. Eum Divus Conſtantius inſtructo navigio Conſtantinopolim, patriam meam, advehi præceperat. Sed quandoquidem ille, Diis ita volentibus, fatalem iſtinc ad plures migrationem migravit, exigit a me eadem civitas donarium: quum ipſa mihi ſit patria, adeoque majore mihi quam illi neceſſitudine conjuncta. Ille namque eam ut ſororem quidem, at ego ut matrem amo: in ejus enim ſolo primum ſteti in lucem editus, illic altus educatusque ſum: nec fieri ulla ratione poteſt, ut in illam ingratus unquam videar.

Ἰουλιανὸς Ἀλεξανδρεῦσιν.

νή.

OBελὸν εἶναι παρ' ὑμῖν ἀκέω λίθινον εἰς ὕψος ἱκανὸν, ἠρμένον ἐπὶ τῆς ἠϊόνος, ὥσπερ ἄλλό τι τῶν ἀτιμοτάτων ἐῤῥιμμένον. ἐπὶ τούτῳ ἐναυπήγησε σκάφος ὁ μακαρίτης Κωνσάντιος, ὡς μελάξων αὐτὸν εἰς τὴν ἐμὴν πατρίδα Κωνσαντίνου πόλιν. Ἐπεὶ δὲ ἐκείνῳ συνέβη, θεῶν ἐθελόντων, ἐνθένδε ἐκεῖσε πορευθῆναι τὴν εἱμαρμένην πορείαν, ἡ πόλις ἀπαιτεῖ παρ' ἐμοῦ τὸ ἀνάθημα· πατρίς ἐσά μοι, καὶ προσήκουσα πλέον ἢπερ ἐκείνῳ. Ὁ μὲν γὰρ αὐτὴν ὡς ἀδελφὴν, ἐγὼ δὲ ὡς μητέρα φιλῶ· καὶ γὰρ ἐγενόμην παρ' αὐτῇ, καὶ ἐτράφην ἐκεῖσε, καὶ ἃ δύναμαι περὶ αὐτὴν ἀγνωμονῆσαι.

DIONYSIO.

LIX.

* * * *

Quid igitur? neque enim ulla tunc adficiebaris injuria: etſi ita tibi fortaſſe videbatur, quod me tuis amicis adſimilem eſſe exiſtimas: quorum utrique tu te invocatum dediſti, maxime autem priori invocatum, alteri vero tantum annuenti tuam ſibi gratam fore operam, obedientiſſime paruiſti. Cæterum, an ego ſim Conſtanti an Magnentio ſimilis, res ipſa olim, quod ajunt, indicabit. Tu vero, ut eſt apud Comicum, teipſum laudas, velut Aſty-

Διονυσίῳ.

νθ.

* * *

Τί ἦν; ἃ γὰρ ἐλοιδορῆ τότε· καί τοι διανοούμενος ἴσως αὐτὸ, ἠ βλασφημίαν νομίζων, ὅτι με τοῖς σεαυτῆ φίλοις ὑπέλαβες εἶναι προσόμοιον. ὧν ἑκατέρῳ δέδωκας σεαυτὸν ἄκλητον, μᾶλλον δὲ τὸ μὲν ἄκλητον τῷ προτέρῳ, τῷ δευτέρῳ δὲ ἐνδειξαμένῳ μόνον, ὅτι σὲ συνεργὸν ἐθέλοι προσλαβεῖν, ὑπήκουσας. Ἀλλ' εἰ μὲν ἐγὼ προσόμοιός εἰμι Κώνσαντι καὶ Μαγνεντίῳ, τὸ πρᾶγμα αὐτὸ, φασὶ, δείξει. Σὺ δ' ὅτι καλὰ τὸν κωμικὸν, σαυτὴν ἐπαινεῖς, ὥσπερ Ἀσυ-

δάμας, γύναι· πρόδηλόν ἐστιν ἐξ ὧν ἐπέστειλας. ἡ γὰρ ἀφοβία, καὶ τὸ μέγα θράσος, καὶ τὸ, εἴθ' ἐμὲ γνοίης, οἷός εἰμι· καὶ πάντα ἁπλῶς τὰ τοιαῦτα, βαβαὶ, πηλίκα κτύπα καὶ κόμπα ῥημάτων εἰσίν· ἀλλὰ καὶ πρὸς τῶν Χαρίτων, καὶ τ' Ἀφροδίτης, εἰ καὶ τολμηρὸς ἔτω, καὶ γενναῖος * * *

τούτῳ Ηοικελ. Η ἢ τοῦτο νομίζεις ὑπὲρ τῶν παλαιῶν ἁμαρτημάτων ἀπολογεῖσθαι πρὸς ἅπαντας, καὶ τῆς πάλαι ποτὲ μαλακίας παραπέτασμα τὴν νῦν ἀνδρείαν εἶναί σοι. Τὸν μῦθον ἀκήκοας"· γαλῆ ποθ' ἀνδρὸς εὐπρεπῆς ἐραθεῖσα· τὰ δὲ ἄλλα ἐκ τῆς βιβλίου μάνθανε. Πολλὰ εἰπὼν οὐδένα ἂν πείσῃς ἀνθρώπων, ὡς σὺ γέγονας ὅπερ ἦν γέγονας, καὶ οἷον οἱ πολλοὶ πάλαι σε ἠπίσαντο. τὴν νῦν δὲ ἀμαθίαν, καὶ τὸ θράσος, ἡ φιλοσοφία, μὰ τοὺς θεούς, ἐνεποίησέ σοι· τοὐναντίον δὲ ἡ διπλῆ καλὰ Πλάτωνα ἄγνοια. κινδυνεύων γὰρ εἰδέναι μηδὲν, ὡς οὐδὲ ἡμεῖς, οἴῃ πάντων εἶναι σοφώτερος, οὐ τῶν νῦν ὄντων, ἀλλὰ καὶ τῶν γεγονότων, ἴσως δὲ καὶ ἐσομένων· ἔτω σοι πρὸς ὑπερβολὴν ἀμαθίας τὰ τῆς οἰήσεως ἐπέδωκε. ἀλλὰ σοὶ μὲν ἕνεκα, καὶ ταῦτα ἱκανῶς εἴρηταί σοι. Πλείω δεῖ ἴσως ἀπολογήσασθαι διά σε καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅτι προχείρως ἐπὶ κοινωνίαν σε παρεκάλεσα πραγμάτων. οὐ πρῶτος, οὐδὲ μόνος ἔπαθον, ὦ Διονύσιε. ἐξηπάτηκε καὶ Πλάτωνα ὁ σὸς ὁμώνυμος· καὶ τί δὴ χρὴ λέγειν ὑπὲρ τούτου, ὅπως καὶ τῶν Ἀσκληπιαδῶν ὁ κράτιστος Ἱπποκράτης· " ἔσφηλαν δέ μου τὴν γνώμην αἱ περὶ τὴν κεφαλὴν ῥαφαί; Εἶτ' ἐκεῖνοι μὲν ὑπὲρ ὧν ἤδεσαν ἐξηπάτησαν, καὶ τὸ τεχνικὸν ἐλάνθανε τὸν ἰατρὸν θεώρημα. θαυμαστέον δὲ, εἴπερ Ἰουλιανὸς ἀκούσας ἐξαίφνης ἀνδρίζεσθαι τὸν Νειλῶον ἢ Διονύσιον, ἐξεπλήγη; ἀκούεις ἐκεῖνον τὸν Ἠλεῖον Φαίδωνα,

add. τὸν Gabriis Baroc.

add. ἔφη Baroc.

A damas, mulier. Atque id ex iis quæ ſcripſiſti liquet: omnia enim illa, imperterrita mens, & ingens audacia; itemque illud, Utinam me noſſes qualis ſum; & cætera deinceps ejusmodi, papæ! ut perſonantia ſunt, & tumida, turgidaque. Sed Gratias teſtor & Venerem, ſi & audax ſic & generoſus * * * An id putas, quæcunque a te pridem ſunt peccata, facile apud omnes excuſari purgarique, & nupera fortitudine umbram mollitiei priſtinæ obduci? Fabulam audiviſti. Muſtela quondam amore capta viri formoſi: cætera e libro diſce. Quamvis multa dicas, nemini tamen perſuadebis unquam, te eum non fuiſſe qui fueris, & qualem te permulti jampridem norunt. Nunc autem inſcitiam tibi ac temeritatem, non philoſophia, nec id Dii velint, attulit, ſed potius duplex, ut ait Plato, ignorantia. Quum enim expertus ſcire potueris te nihil ſcire, quod & nos de nobis ipſi fatemur; autumas te ſapientiſſimum omnium qui ſunt, qui fuerunt, quique futuri ſunt poſthac: tantum in te ſtoliditatis de tua opinione exuberat. Sed hæc tibi quidem propter te dicta plus ſatis. Verum mihi pluribus fortean apud alios agendum eſt, quod tam ſimpliciter te ad rerum gerendarum ſocietatem vocavi. Nec primus ego, nec ſolus indigna ſum paſſus, Dionyſi. Decepit & Platonem cognominis tibi Dionyſius. Et quid hic moror? nonne & medicorum præſtantiſſimus Hippocrates dixit: opinionem meam ſuturæ capitis fefellerunt. At illi quidem in iis, quæ noſſe apprime debuerant, decepti ſunt, medicumque latuit artis ſuæ conſideratio: mirum vero, ſi & Julianus, audiens Nilotem aut Dionyſium deſubito virum extitiſſe, deceptus eſt? Audis Eleum illum Phædonem, & hiſtoriam

noſti

nosti. Sin secus, accuratius cogita: nec enim dicam. Putabat ille, neminem esse tam prave affectum, quem Philosophia non curaret; omnesque illius ope libidines, cupiditates, affectus, atque, ut uno semel verbo dicam, cuncta hujuscemodi, tolli facillime posse. Nam si bene & feliciter natis hoc solum sufficit, quod bene & feliciter sunt nati, quid mirum, si accedente Philosophia hæc etiam constent? Nec enim, opinor, sponte lubenterque turpi mendacio incumbet, qui suapte natura vera dicere consuevit. Sed tuam confidentiam audaciamque puta quatuor obolis, quod vulgo dicitur, dignam. Enimvero non magnum est facinus aliis obloqui, sed eum se præstare, quem nemo jure suggillet. Tu si is sis, fac nos, amabo te, ut videamus. Illud strenui prudentisque viri non est, cordatissime Dionysi, discedere principibus invisum infensumque. At tum demum bonus merito prædicaberis, quum tua consuetudine & familiaritate homines nobis reddideris sapientiores. Sed hoc tibi nunquam, neque aliis mille tui similibus, continget. Etenim saxa saxis si confligant, & lapides lapidibus si collidantur, nihil sibi invicem prosunt, sed mollior a duriore facile teritur. Nempe hæc non Laconice, aut concise: ego enim arbitror me tua caussa loquaciorem Attica cicada videri. Pro tuis autem in me contumeliis conviciisque faxo pœnas mihi luas, ut par erit, annuentibus Diis dominaque Adrastea. Quonam pacto, ais? & quidnam præcipue conabor, quum verbo & opere peccare sit proclive? Obstruam quantum in me erit, pervicaci & maledicæ tuæ linguæ ac futilitati rimas. Etsi nescius non sim, Veneris ipsus soleam Momi dicteria

καὶ τὴν ἱστορίαν ἐπίσασαι· εἰ δὲ ἀγνοεῖς, ἐπιμελέστερον πολυπραγμόνησον, ἐγὼ δὲ σὲ οὐκ ἐρῶ, τοῦτο. Ἐκεῖνο ἐνόμιζεν, ἀνίατον οὐδένα τῇ Φιλοσοφίᾳ· πάντας δὲ ἐκ πάντων ὑπ' αὐτῆς καθαίρεσθαι βίον, ἐπιτηδευμάτων, ἐπιθυμιῶν, πάντων τῶν ἁπαξαπλῶς τοιούτων. εἰ γὰρ τοῖς εὖ πεφυκόσι καὶ καλῶς τεθραμμένοις ἐπήρκει μόνον, οὐδὲν ἦν θαυμαστὸν τὸ κατ' αὐτήν. πέπεισμαι γὰρ ὅτι εἴ ποτ' ἂν ἑκὼν ψεύσαιτο, τὰ πάντα ἀληθίζεσθαι πεφυκώς. Ἀλλὰ τὴν παρρησίαν τὴν σὴν οἴει τεττάρων εἶναι ὀβολῶν, τὸ λεγόμενον, ἀξίαν. πλὴν οὐ μέγα ἔργον ἐστὶν ἐπιτιμᾶν ἄλλοις, αὐτὸν δὲ ἀνεπιτίμητον παρασχεῖν. εἰ δέ σοι ταύτης μέτεστι τῆς μερίδος, ἐπίδειξον ἡμῖν. Οὐ τούτων ἐστὶν, ὦ συνετώτατε Διονύσιε, σπουδαίου καὶ σώφρονος ἀνδρὸς, ἀπεχθόμενον ἀπελθεῖν τοῖς κρατοῦσιν. ἦθα δὲ ἂν βελτίων, εἰ τοὺς ἀνθρώπους ἐκ τῆς πρὸς ἑαυτὸν συνουσίας ἀπέφηνας ἡμῖν μετριωτέρους. Ἀλλὰ τοῦτο μὲν οὐ καλά σε, μὰ τοὺς θεούς, οὐδὲ καλὰ μυρίους ἄλλους, ὅσοι ζηλοῦσι τὸν σὸν τρόπον. πέτραι γὰρ πέτραις, καὶ λίθοι λίθοις προσαρατλόμενοι, οὐκ ὠφελοῦσι μὲν ἀλλήλους, ὁ δὲ ἰσχυρότερος συντρίβει τὸν ἧττονα εὐχερῶς. Ἆρα μὴ λακωνικῶς ταῦτα καὶ συντόμως. ἐγὼ μὲν, οἶμαι, λαλίστερος διά σε καὶ τῶν Ἀττικῶν ἀποτεφάνθαι τεττίγων. Ὑπὲρ δὲ ὧν εἰς ἐμὲ πεπαρῴνηκας, ἐπιθήσω σοὶ δίκην τὴν πρέπουσαν, ἐθελόντων θεῶν καὶ τῆς δεσποίνης Ἀδρασείας. Τίς ἂν ἡ δίκη; καὶ τί μάλιστα πειράσομαι, διά τε τῶν λόγων καὶ τῶν ἔργων ἐξαμαρτών; μὴ παρασχέσθαι σοῦ τῇ κακηγόρῳ γλώττῃ πολλὴν φλυαρίαν. Καί τοι με οὐ λέληθεν, ὅτι καὶ τὴν Ἀφροδίτης φασὶν ὑπὸ τοῦ Μώμου ἐσκῶφθαι τὸν σάνδαλον.

ἀλλ' ὁρᾷς ὅτι πολλὰ καὶ ὁ Μῶμος ἐρ-
ρήγνυτο, καὶ μόλις ἐλάμβανε τὸ σαν-
δάλιον. Εἴη δὲ καί σε περὶ ταῦτα τρι-
βόμενον καλαγηράσαι, καὶ τῷ Τιθωνῷ
βαρύτερόν τε, καὶ τῇ Κινύρᾳ πλου-
σιώτερον, καὶ τῷ Σαρδαναπάλῳ τρυ-
φερώτερον· ὅπως καὶ τὸ τῆς παροιμί-
ας ἐπὶ σοὶ πληρωθῇ, δὶς παῖδες οἱ γέ-
ροντες. Τὸ γὰρ φρῆδον, ἀδεὶς εἶπε
τῶν ἀρχαίων, ἐπὶ τῷ προφανῶς, ὥσ-
περ σὺ νῦν, ἐπὶ τὰς ἄλλας σοῦ τῆς ἐ-
πιστολῆς ἁμαρτίας. ἀδεὶς ἂν ἐξελθεῖν
ἐν μακρῷ πάνυ κύκλῳ δυνηθείη, καὶ
τὸ μαστροπὸν ἐκεῖνο καὶ βδελυρὸν ἦ-
θός, ὑφ' ὃ σεαυτὸν προαγωγεύεις.
Baros. Φῄς Οὐ γὰρ τοὺς ἐξ ἑτοίμου * * φη-
λοῖς ἥκοντας, * * ἀδὲ τοὺς ἐφελκυ-
σομένας ταῖς ἀρχαῖς, ἀλλὰ τοὺς βεβαίᾳ
Baroc. κατὰ τ. κρίσει χρωμένους, καὶ . . δὴ τοῦτο τὸ
δέον αἱρουμένους.

A non evasisse. Sed vides ut idem ille Momus, ob reliquum Veneris decorem invidia rumpebatur, & vix reperit quod in solea carperet? Hoc igitur optaverim, ut circa hujusmodi livore districtus consenescas, & Tithono gravior, & Cinyra opulentior, & Sardanapalo mollior; ut de te verissime dicatur, Bis pueri senes. Nec enim antiquorum ullus τὸ φρῆδον, ut rem manifestam significaret, usurpavit; B quod tu nunc facis inter cæteros epistolæ tuæ lapsus. Nemo denique, sermone quamvis longo, lenonios & impuros tuos mores queat explicare. Stas enim velut prostibulum, nec eos modo, qui te ultro adeunt, ductando captas * * * * nec eos solum, qui magistratus aucupantur; sed & eos qui firmo utuntur judicio, & per hoc rectum colunt. * * *

C

Ἰαμβλίχῳ. ξ'.

JAMBLICHO. LX.

Ἦλθες, καὶ ἐποίησας· ἦλθες γὰρ
δὴ καὶ ἀπὼν, οἷς γράφεις· ἐγὼ
δέ σε μὰ ἐμὰν ἣν δ' ἐφύλαξας, ἐ-
μὰν φρένα καμένην πόθῳ, ἀκὸν ἀ-
δὲ ἀρνοῦμαι τὸ φίλτρον, ἀδὲ ἀπολεί-
πω σε καθ' ἡδέν· ἀλλὰ καὶ ὡς πα-
ρόντα τῇ ψυχῇ θεωρῶ, καὶ ἀπόντι
σύνειμι· καὶ ἀδὲν ἱκανόν ἐσί μοι πρὸς
κόρον ἀρκέσαι. καίτοι σύγε ἀκ ἀνί- D
ης καὶ παρόντας εὖ ποιῶν ἀεὶ, καὶ
ἀπόντας ἀκ εὐφραίνων μόνον οἷς γρά-
φεις, ἀλλὰ καὶ σώζων. Ὅτε γοῦν
ἀπήγγειλέ μοί τις ἔναγχος, ὡς
παρὰ σοῦ γράμματα κομίσας ἑτᾶ-
ρος ἥκοι, ἐτύγχανον μὲν ἐν ἀηδίᾳ
τοῦ στομάχου τριταίῳ ἤδη καθεστώς·
καίτοι κὴ περιαλγῶς ἔχων τοῦ σώμα-
τος, ὡς μηδὲ ἔξω πυρετοῦ μεῖναι· ση-
μανθὲν δὲ, ὡς ἔφην, ὅτι μοι πρὸς ταῖς

VEnisti, & fecisti. Nam & absens per eas, quas scribis, litteras venisti. Ego vero te, per meam, quam tu servasti, meam, inquam, mentem ardentem desiderio, nec amorem inficior, nec te ulla re desero; sed tanquam præsentem contemplor animo, & cum absente versor: nec est quicquam quod me plene satiare possit. Verum tu neque de præsentibus bene merendi finem facis; nec absentes cum oblectare scriptis tuis, tum salutem iis afferre desinis. Cum igitur mihi nuper nunciasset aliquis, advenisse sodalem, qui a te litteras afferret: quamvis tertium jam diem stomacho laborarem, & affecta essem valetudine, ut nec extra febrem consisterem; sed cum mihi, ut dixi, significatum esset, adesse præ foribus, qui a te litteras

teras haberet; ſtatim velut impotens mei, & furore quodam inſtinctus, exiliensque, nec miniſtris expectatis, obviam erupi. Ut autem epiſtolam in manus tantummodo ſumſi, (Deos ipſos, & illud meum, quo in te ſum inflammatus, deſiderium teſtor) repente fugiſſe dolores omnes, ac me febrim reliquiſſe, velut manifeſta ſalutaris cujusdam numinis præſentia pudefactam. Poſtquam vero reſignatam legere cœpi; quo me tandem animo fuiſſe tunc exiſtimas, aut quantam cepiſſe voluptatem, cum amiciſſimum, ut ais, meum, & ad amores reipſa factum, ac rerum præclararum adminiſtrum, impenſe collaudarem, ac merito diligerem; quod perferendis ad me litteris tuis operam navaverat, easque more volucris ad nos ſecundo ac proſpero vento direxerat: quæ mihi non ſolum oblectationem attulerunt, quod ex ipſis in illo, quem par erat, ſtatu res tuas eſſe cognovi: ſed ægrotanti quoque ſalutem ac ſoſpitatem reddiderunt? Jam quod ad cætera ſpectat; quis animi mei affectus fuerit, cum primum epiſtolam illam legi, qua tandem oratione conſequar? aut quemadmodum amorem meum idoneis verbis explicem? Quoties me ad initium a fine revocavi? quoties veritus ſum, ne imprudens totam legendo percurrerem? quoties, velut in circulo quodam ac ſtrophæ ambitu, finem & clauſulam ad principium retraxi; ſic tanquam in muſico cantu idipſum, a quo carmen exordium ceperat, modulationis in fine repeterem? Vel illa, quæ deinde conſecuta ſunt? quoties ad os meum epiſtolam admovi, ſicut matres filiolos ſuos exoſculantur? quoties ad idem meum os adhæſit, tanquam ſuaviſſimam meam amaſiam complecterer? quoties inſcriptionem ipſam, quam velut manifeſto ſigillo, tuapte manu obſignaveras, blande com-

A θύραις ὁ τὰ γράμματα ἔχων εἴη· ἐγὼ μὲν, ὥσπέρ τις ἀκρατὴς ἐμαυτῦ, καὶ κάτοχος, ἀναπηδήσας ἥιξα πρὶν ὅτι δέοι παρεῖναι. Ἐπεὶ δὲ καὶ ἔλαβον εἰς χεῖρας τὴν ἐπιστολὴν μόνον, ὀμνύω τὰς θεὰς αὐτὰς, καὶ τὸν ἐπί σοί με ἀνάψαντα πόθον, ὡς ἅμα τε ἔφυγον οἱ πόνοι, καί με καὶ ὁ πυρετὸς ἀνῆκεν εὐθὺς, ὥσπέρ τινι τῦ σωτῆρος ἐναργεῖ παρουσίᾳ δυσωπύμενος. Ὡς

B δὲ καὶ λύσας ἀνέγνων, τίνα με ἡγῇ ψυχὴν ἐσχηκέναι τότε, ἢ πόσης ἡδονῆς ἀνάπλεων γεγενῆθαι τὸν φίλτατον, ὡς φῄς, ἂν ἐμὸν, τὸν ἐρωτικὸν ἀληθῶς, τὸν διάκονον τῶν καλῶν, ὑπερεπαινῦντά τε, καὶ φιλῦντα δικαίως, ὅτι μοι τῶν παρὰ σῦ γραμμάτων ὑπηρέτης γέγονεν· οἱονεὶ πλοῦν δίκην ἡμῖν τὴν ἐπιστολὴν διευθύνας, ἠρίῳ τε καὶ πομπίμῳ πνεύ-

C ματι· δι' ἧς οὐ μόνον ὑπῆρξεν ἡσθῆναί μοι τὰ εἰκότα περὶ σῦ γνόντι, ἀλλὰ καὶ αὐτῷ κάμνοντι παρὰ σῦ σωθῆναι; Τά γε μὴν ἄλλα, πῶς ἂν πρῶτον πρὸς τὴν ἐπιστολὴν ἔπαθον εἴποιμ' ἄν, ἢ πῶς ἂν ἀρκούντως ἐμαυτῦ τὸν ἔρωτα καταμηνύσαιμι; ποσάκις ἂν ἔδραμον εἰς ἀρχὴν ἐκ μέσυ; ποσάκις ἔδεισα μὴ πληρώσας λάθω; ποσάκις, ὥσπερ ἐν κύκλῳ τινὶ, καὶ στροφῆς περιόδῳ, τῦ συμπεράσματος τὸ πλήρωμα πρὸς τὴν ἀρ-

D χὴν ἀνέλκων, οἷον ἐν ᾄσματι μυσικῷ, ταὐτὸν τῦ ῥυθμῦ τῷ τελεῖ, τὸ πρὸς τὴν ἀρχὴν ἡγύμενον μέλος ἀντιδιδῦς. ἢ καὶ, νὴ δία, τὰ ἑξῆς τύτων· ὁσάκις μὲν τῷ στόματι τὴν ἐπιστολὴν προσήγαγον· ὥσπερ αἱ μητέρες τὰ παιδία προσπλέκουσαι. ὁσάκις δὲ ἀνεφύη τῷ στόματι, καθάπερ ἐρωμένην ἐμαυτῦ φιλάτην ἀσπαζόμενος· ὁσάκις δὲ τὴν ἐπιγραφὴν αὐτὴν, ἢ χειρὶ σῇ, καθάπερ ἐναργεῖ σφραγῖδι, σεσήμανλο, προσευ-

ὠὴ καὶ Φιλήσας· εἶτα ἐπέβαλον A pellavi, ſuaviatusque ſum? tum oculis im-
τοῖς ὀφθαλμοῖς, οἱονεὶ τοῖς τ' ἱερᾶς poſui, quaſi ſacræ illius dextræ digitis in
ἐκείνης δεξιᾶς δακτύλοις, ἐν τῷ τῶν iſtis litterarum veſtigiis affixus. Tu vero
γραμμάτων ἴχνει προσπεφυκώς· nobis & ipſe plurimum ſalve; (ut egregia
χαῖρε δὲ ἡμῖν πολλά· καθάπερ ἡ καλὴ Σαπφὼ φησι· illa Sappho loquitur) nec pro ratione mo-
ἡμᾶς δὴ ἰσάριθμα μόνον τῷ χρόνῳ, οὐ ἀλλήλων do temporis ejus, quo invicem abjuncti
ἀπελείφθημεν, ἀλλὰ καὶ ἀεὶ χαῖρε, ſumus, ſed perpetuo ſalve ac ſcribe, &,
καὶ γράφε, καὶ μέμνησο ἡμῶν τὰ εἰκό- quantum par eſt, memento noſtri. Nam
τα. Ὡς ἡμᾶς γε δὴ ἐπιλείψει χρό- quod ad me attinet, nullum tempus erit,
νος, ἐν ᾧ σε μὴ πάντα, καὶ ἐν παντὶ καιρῷ, καὶ λόγῳ διὰ μνήμης ἕξομεν. ἀλ- B ac ſermone meminerim. Quod ſi un-
λήλων δέ ποθι Ζεὺς δοίη ἱκέσθαι ἐς quam Jupiter dederit contingere patriam
πατρίδα γαῖαν, καί σε τὴν ἱερὰν ἐ- terram, ac tuos illos ſacros penates ſubi-
κείνην ἑσίαν αὖθις ὑπέλθοιμεν, μὴ φεί- re liceat; noli, tanquam fugitivo, dein-
σῃ λοιπὸν, ὡς φυγάδος· ἀλλὰ δῆσον, ceps parcere, ſed ad jucundiſſima tua ſub-
εἰ δοκεῖ, πρὸς τοῖς ἑαυτῆ θώκοις τοῖς ſubſellia, non ſecus ac deſertorem Mu-
φιλτάτοις, ὥσπέρ τινα Μουσῶν λει- ſarum a fuga retractum, ſi videtur, alliga:
ποδάκτην ἑλών· εἶτα τοῖς εἰς τιμωρίαν tum pro ejus merito caſtigatum admone.
ἀρκέσει παιδεύων. Πάντως ὅτε ἄ- Equidem ultro, ac gaudens, nedum invi-
κων ὑποσήσομαι τὴν δίκην· ἀλλ' ἑκὼν tus, pœnas iſtas, tanquam ab optimo pa-
δὴ, καὶ χαίρων. ὥσπερ ἀγαθῆ πατρὸς tre, providam ac ſalutarem emendationem
ἐπανόρθωσιν προμηθῆ καὶ σωτήριον· εἰ C excipiam. Sin eſt ut mihi de me, qualem-
δή μοι καὶ ταύτῃ τὴν κρίσιν ἐθέ- cunque velim, ſententiam ferre permittas:
λοις πιστεῦσαι, καὶ δίδως ἐνεγκεῖν ἣν hoc mihi, præſtantiſſime vir, libenter impo-
βάλομαι, ἑμαυτὸν, ὦ γενναῖε, τῷ σῷ nam, ut ad tuniculam tuam adhæreſcam,
χιτωνίσκῳ προσάψαιμι ἂν ἡδέως· ἵνα nec a te ullo tempore divellar: ſed una te-
σοὶ καλὰ μηδὲν ἀπολειποίμην· ἀλλὰ cum aſſidue verſer, & ubique ſim appli-
συνεῖην ἀεὶ, καὶ πανταχῆ προσφεροί- citus: cujusmodi ſunt, quos biformes
μην· ὥσπερ δὴς οἱ μῦθοι διφυεῖς ἀν- fingunt fabulæ. Niſi id iſtæ ludentes for-
θρώπους πλάττουσιν. εἰ μὴ καὶ ἐκεῖνο taſſe prædicant, quod ſingularis cujusdam
οἱ μῦθοι λέγουσι μὲν ὡς παίζοντες, amicitiæ ſignificationem habeat: ut in
αἰνίττονται δὲ εἰς τὸ τῆς φιλίας ἐξαί- communionis illius vinculo naturæ in am-
ρετον, ἐν τῷ τῆς κοινωνίας δεσμῷ, τὸ borum animis conſenſionem exprimant.
δὶ ἑκατέρου τῆς ψυχῆς ὁμογενὲς ἐμ- D
φαίνοντες.

Τῷ αὐτῷ.

ξά.

Ἱκανὴν ὁμολογῶ τῆς σῆς ἀπολείψε- Satis magnas pœnas abjunctionis abs te
ως ἐκτετικέναι δίκην· οὐ μόνον οἷς πα- meæ dediſſe me fateor: non ob eas
ρὰ τὴν ἀποδημίαν ἀνιαροῖς συνηνέ- moleſtias ſolum, quas in peregrinatione
χθην· ἀλλὰ γὰρ καὶ αὐτῷ τούτῳ iſta ſum expertus; ſed hujus unius rei ma-

EIDEM.

LXI.

xime

xime cauſſa, quod tanto abs te ſum tempore divulſus. Quanquam & multis & variis fortunæ caſibus ubique conflictatus fuerim, ſic ut nullius non periculum facerem. Verum cum & bellorum tumultus ac ſtrepitus, & obſidionis neceſſitatem, & errores fugæ, & varios metus, & aſperas ac rigidas hyemes, & morborum pericula, & innumerabiles ac diverſas calamitates, quæ me a ſuperiore Pannonia ad freti Calchedonii trajectum usque comitatæ ſunt, hactenus exhauſerim; nihil tamen peræque mihi acerbum ac triſte contigiſſe dixerim, atque illud unum, quod ab Oriente digreſſus Græcorum te commune bonum tam longo tempore non vidi. Noli itaque mirari, ſi neſcio quam caliginem adhuc offuſam eſſe meis oculis, & denſiſſimam nubem obductam dixerim. Tunc enim profecto & aër mihi ſerenus, & lux ſole ipſo ſplendidior, & velut formoſiſſimum ver quoddam vitæ reſtituetur; cum te magnum terrarum orbis ſimulacrum complecti potero: ac, quemadmodum bono parenti germanus filius, e bello marisve fluctibus præter ſpem conſpectus, quæcunque ſum perpeſſus, ac quibus perfunctus periculis, exponens, & quaſi in ſacra ancora ſtans, idoneum ſolatium calamitatum mearum reperiam. Habet enim in acerbitatum communione ipſa conſolationis aliquid, & ad mitigandas ærumnas pertinet, cum ea, quæ perpeſſus eſt aliquis, in aliorum effundit aures, & laborum ſuorum notitiam impertitur. Ego vero quibus poſſum te officiis interim proſequor, nec unquam ad te ſcribere, ac tempus hoc totum, quo a te abfui, epiſtolarum illa veluti teſſera compenſare deſinam. Quod ſi parem de te gratiam impetrare potuero, nonnihil ſe dolor meus remittet, cum litteras tuas tanquam ſalutare quoddam omen adhibuero. Tu vero fac ut & meas benevole & humaniter accipias; & ad

πλέον, ὅτι σᾶ τοσᾶτον ἀπελείφθην χρόνου: καίτοι πολλαῖς ἢ ποικίλαις πανταχᾶ χρησάμενος τύχαις· ὡς μὴ ἀπείρατον καταλιπεῖν. Ἀλλὰ ἢ πολέμων θορύβας, ἢ πολιορκίας ἀνάγκην, ἢ φυγῆς πλάνην, ἢ φόβας παντοίας· ἔτι δὲ χειμώνων ὑπερβολὰς, ἢ νόσων κινδύνας, καὶ τὰς ἐκ Παννονίας τῆς ἄνω μέχρι τᾶ κατὰ τὸν Καλχηδόνος πορθμὸν διάπλω, μυρίας δὴ ἢ πολυτρόπους συμφορὰς ὑπομείνας, οὐδὲν ὅτω λυπηρὸν, οὐδὲ δυσχερὲς ἐμαυτῷ συμβεβηκέναι φαίην ἄν, ἢ ὅτι σε τὸ κοινὸν τῶν Ἑλλήνων ἀγαθὸν ἐπὶ τοσούτῳ χρόνῳ τὴν ἑῴαν ἀπολιπὼν οὐκ εἶδον· ὡς εἴπερ ἀχλύν τινα τοῖς ἐμοῖς ὀφθαλμοῖς ἔτι, καὶ νέφος πολὺ περικεῖσθαι λέγοιμι, μὴ θαυμάσῃς. Τότε γὰρ δή μοι ἢ ἀὴρ εὔδιος, καὶ φέγγος ἡλίου λαμπρότερον, ἢ οἷον ἔαρ ἀληθῶς τᾶ βίου περιήξει κάλλιστον, ὅταν σε τὸ μέγα τῆς οἰκουμένης, ἄγαλμα περιπλύξωμαι, καὶ καθάπερ ἀγαθῷ πατρὶ παῖς γνήσιος ἐκ πολέμου τινὸς, ἢ διαπόντιου κλύδωνος ἀνελπίστως ὀφθεὶς, εἶτα ὅσα ἔπαθον, ἢ δι' ὅσων ἦλθον κινδύνων εἰπὼν, ἢ οἷον ἐπ' ἀγκύρας ἱερᾶς ὁρμιζόμενος, ἀρκέσαν ἤδη παραψυχὴν τῶν ἀλγεινῶν εὕρωμαι. Παραμυθεῖται γὰρ, ὡς εἰκὸς, καὶ ἐπικουφίζει τὰς συμφορὰς, ὅταν τις ἃ πέπονθεν εἰς τὰς ἄλλους ἔκφορα καθιστὰς, διανέμῃ τᾶ πάθους τὴν γνῶσιν, ἐν τῇ κοινωνίᾳ τᾶ πάθους· τέως γε μὴν οἷς ἔχω σε κατὰ δύναμιν τὴν ἐμὴν μέτειμι, καὶ γράφων οὐ παύσομαι, καὶ τὸν ἐν μέσῳ ἀπολείψεως χρόνον ἐν τῷ τῶν γραμμάτων θεραπεύων συνθήματι. Εἰ δὲ δὴ καὶ ἀντιτύχοιμι παρὰ σᾶ τῶν ἴσων, ὑφήσω τι καὶ μικρὸν, οἷον ἀντὶ σωτηρίου τινὸς συμβόλου τοῖς σοῖς ὁμιλῶν γράμμασι· σὺ δὲ δέχοιο μὲν εὐμενῶς τὰ παρ' ἡμῶν, καὶ

παρέχοις δὲ καὶ σεαυτὸν εἰς ἀμοιβὴν A mutui officii consuetudinem humaniorem
εὐμενέστερον· ὡς ὅ τι ἂν σημαίνῃς κα- te præbeas. Quicquid enim boni ac præ-
λὸν, ἢ γράφῃς, τὸν ἀντὶ τῆς Ἑρμοῦ clari significaris, aut scripseris, id ego velut
λογίου Φωνῆς, ἢ τῆς Ἀσκληπιοῦ χει- Mercurii doctrinarum præsidis vocem, vel
ρὸς παρ' ἡμῶν κρίνεται. Æsculapii manum, esse judico.

FRAGMENTUM EPISTOLÆ.

ξϚ'. LXII.

* * * * * * * *

Τοῦθ' ὅπερ ὑπάρχει τοῖς ξύλοις, B HOc ipsum, quod lignis tribuitur, non-
οὐκ ἄξιόν ἐστι νέμειν ἀνθρώποις; ne hominibus concedere oportet? Et-
ὑποκείσθω γὰρ ἄνθρωπος ἱερωσύνης enim cogitemus hominem, qui sacerdotio
ἀντειλῆφθαι, τυχὸν δὴ ἀξίως· οὐ potitus sit forsitan indignus: nonne tantis-per
χρὴ φείδεσθαι μέχρι τοσούτου, μέχρις ei parcendum est, dum ipsius improbitate
ἂν ἐπιγνόντες ὡς πονηρός ἐστι, τῆς comperta, primum a sacra functione re-
λειτουργίας αὐτὸν ἐξέλαντες, τὸ προ- moveatur; tum deinde nomen ipsum Sa-
πετῶς ἴσως προσκείμενον ὄνομα τοῦ ἱερέ- cerdotis temere huic impositum contume-
ως ὑπεύθυνον ἀποδείξωμεν ὕβρει, καὶ liæ, supplicio, pœnæque subjiciatur? Hæc
κολάσει, καὶ ζημίᾳ; Ταῦτα εἰ μὲν si non intelligis, ne rem quidem ullam cæ-
ἀγνοεῖς, οὐδὲ τῶν ἄλλων ἔοικας εἰδέναι terarum tenes, etiam mediocrium. Quam
τι τῶν μετρίων· ἐπεὶ σοὶ πῶς μέτεστιν C enim juris atque æqui peritiam obtines,
ἐμπειρίας ὅλως τῶν δικαίων, ὃς οὐκ οἶ- qui nondum scis quid sacerdos sit,
δα τί μὲν ἱερεύς, τί δὲ ἰδιώτης; πῶς quid privatus? Quam tu vero mo-
δέ σοι μέτεστι σωφροσύνης, ἣν περ derationem habes animi, si eum male
ἡμίσου τούτου, ᾧ καὶ θώκων ἐχρῆν ἐξ- mulctaveris, cui te vel decebat assurgere,
ανίστασθαι; τὸ αἰσχρὸν ἁπάντων, καί ac loco cedere? Est id ex omnibus longe
σοι μάλιστα μή τε πρὸς θεοὺς, μή τε turpissimum; neque tibi præsertim, vel
πρὸς ἀνθρώπους ἔχον καλῶς. Οἱ Deorum, vel hominum caussa satis deco-
μὲν τῶν Γαλιλαίων ἴσως ἐπίσκο- rum. Ac Galilæorum quidem Episcopi
ποι καὶ πρεσβύτεροι συγκαθίζουσί & Presbyteri tibi fortassis assident: idque
σοι· καὶ εἰ μὴ δημοσίως δι' ἐμὲ, λάθρα, καὶ ἐν τῷ οἴκῳ· διά σε τέτυ- D ut non publice propter me, at clanculum
πται δὲ ὁ ἱερεύς. οὐ γὰρ ἂν ἦλθεν domique per te impune faciunt. Interim
ἐπὶ ταύτην ὁ παρ' ὑμῖν ἀρχιερεὺς νῦν Sacerdos vapulat. Nam nisi ita res habe-
δίκην τὴν δεῆσιν. Ἀλλ' ἐπειδή σοι πέ- ret, non sic vester ille Pontifex mihi sup-
φηνε μυθώδη τὰ παρ' Ὁμήρῳ· τῶν plicasset. Et quoniam Homerica illa fa-
τοῦ Διδυμαίου δεσπότου χρησμῶν bulosa tibi videntur, audi Apollinis ora-
ἐπάκουσον, εἴ σοι φανείη πάλαι cula Didymæi; ac vide num recte olim
μὲν ἔργῳ νουθετήσας καλῶς τοὺς quidem reipsa Græcos admonuerit, postea
Ἕλληνας, ὕστερον δὲ τοὺς σωφρονοῦν- vero frugi ac moderatos homines sermo-
τας διδάσκων τοῖς λόγοις· ne docuerit:

Quicunque

Quicunque in ſacerdotes, ſuperbia mentis,
Deorum immortalium, ſtolida perpetrant, & honoribus
Contraria conſulunt contemtricibus Deum cogitationibus;
Non jam illi totum vitæ conficiunt iter,
Quicunque beata contumeliis affecerunt numina,
Quorum iſti religioſum ſuſceperunt cultum & honorem.

Hic nimirum Deus non eos, qui ſacerdotes pulſant, aut contumelioſe tractant; ſed qui debitis illos honoribus privant, Deorum inimicos eſſe pronunciat. Quare qui verberat, merito ſacrilegus habeatur. Ego itaque, quoniam patriorum ſacrorum maximus ſum Pontifex, & oraculi Didymæi præfecturam modo ſum ſortitus; edico tibi, ne quid eorum, quæ ad ſacerdotem pertinent, tribus totis menſibus attingas. Quod ſi intra hoc ſpatium dignus eſſe videbere, poſtquam a civitatis antiſtite ſuper ea re litteras accepero, utrum ſis admittendus, cum Diis poſtea deliberabo. Hanc tibi pœnam tuæ temeritatis impono. Ad ea quondam veteres Deorum execrationes ſolebant verbis ac ſcriptis adjungere. Hoc tamen ego nequaquam recte habere judico: quippe nunquam a Diis ipſis factum videtur. Et alioqui precum eſſe noſtrarum adminiſtros *ſacerdotes, quandoquidem novi*; tua id gratia tecum a Diis poſtulo, ut cum aſſiduus in iis exorandis fueris, eorum veniam impetres, quæ perperam admiſiſti.

Ὅσοι ἐς ἀρητῆρας ἀταθαλίῃσι νόοιο,
Ἀθανάτων ῥέζθσ' ἀποφώλια, καὶ γεράεσσιν
Ἀντία βθλεύθσιν ἀθεισιθέοισι λογισμοῖς,
Οὐκέθ' ὅλην βιότοιο διεκπερόωσιν ἀταρπόν·
Ὅσοι περ μακάρεσσιν ἐλωβήσαντο θεοῖσιν,
Ὧν κεῖνοι θεόσεπτον ἔλον θεραπηίδα τιμήν.

ὁ μὲν ἂν θεὸς, ὃ τὺς τύπλοντας, ὃδὲ ὑβρίζοντας, ἀλλὰ τὺς ἀποσερθντας τῶν τιμῶν, εἶναι [φησὶ] τοῖς θεοῖς ἐχθρός· ὁ δὲ τυπτήσας, ἱερόσυλος ἂν ἔτι. Ἐγὼ τοίνυν ἐπειδή περ εἰμι κατὰ μὲν τὰ πάτρια μέγας ἀρχιερεύς· ἔλαχον δὲ νῦν καὶ τὸ Διδυμάϊθ προφητεύειν, ἀπαγορεύω σοι τρεῖς περιόδους σελήνης μή τοι τῶν εἰς ἱερέα μηδὲν ἐνοχλεῖν· εἰ δὲ ἐν τύτῳ τῷ χρόνῳ φανείης ἄξιος, ἐπισείλαντός μοι τὸ τῆς πόλεως ἀρχιερέως, εἰ παραδεκτὸς εἴης ἡμῖν, ἐσαῦθις μετὰ τῶν θεῶν βθλεύσομαι; ταύτην ἐγώ σοι τῆς πρυπετείας ἐπιτίθημι ζημίαν. Τὰς δὲ ἐκ τῶν θεῶν ἀρὰς, πάλαι μὲν εἰώθεσαν οἱ παλαιοὶ λέγειν καὶ γράφειν· ὃ μὴν ἔμοί γε φαίνεται καλῶς ἔχειν· ὃδαμῶ γὰρ αὐτὸ πεποιηκότες οἱ θεοὶ φαίνονται. καὶ ἄλλως εὐχῶν εἶναι διακόνως ἡμῶν [τὺς ἱερέας] ὅθεν οἶμαι, καὶ συνεύχομαί σοι πολλὰ λιπαρήσαντι τὺς θεὺς, ἀδείας τυχεῖν ὧν ἐπλημμέλησας.

Ἰουλιανὸς Καῖσαρ Θεοδώρῳ ἀρχιερεῖ.

A JULIANUS CÆSAE THEODORO PONTIFICI.

ξγ.

LXIII.

Ἐμοὶ πρός σε πεπόιηται παρὰ τὰς ἄλλας ἰδιαίτερον ἐπιστολῆς εἶδος, ὅτι σοι καὶ πλέον μέτεστι τῆς πρὸς ἐμὲ φιλίας, ἢ περ οἶμαι τοῖς ἄλλοις. Ἔστι γὰρ ἡμῖν ὁ κοινὸς καθηγεμὼν ὀ μικρὰ· καὶ μέμνησαι δήπου. Χρόνος δὲ ὀλιγαχὺς, ὅτε διατρίβων ἔτι ἐς τὴν B ἑσπέραν, ἐπειδή σε λίαν ἀρέσκειν ἐπυθόμην αὐτῷ, φίλον ἐνόμισα· καί τοι συμβαίνειν ἔχον ἐκεῖνο καλῶς εἰωθεν ἐμοὶ διὰ περιστὴν εὐλάβειαν· τὸ σὲ γὰρ εἶδος ὐδὲ εἶδον· καὶ ὡς ἡγεῖσθαι χρὴ φιλίας μὲν, γνῶσιν, γνώσεως δὲ, πεῖραν. ἀλλ' ἦν τις, ὡς ἔοικεν, ὀλίγος παρ' ἐμοὶ λόγος, καὶ τοῦτο αὐτὸς ἔφης. διόπερ ἐγὼ καὶ τότε σε τοῖς γνωρίμοις ὤμην δεῖν ἐγκαταλέγειν· καὶ νῦν ἐπιτρέπω πρᾶγμα, ἐμοὶ μὲν φίλον, ἀνθρώ- C ποις δὲ πᾶσι πανταχοῦ λυσιτελέστατον. Σὺ δὲ καλῶς, ὥσπερ ἦν ἄξιον ἐλπίζειν, αὐτὸ μεταχειρίσαιο, πολλὴν μὲν εὐφροσύνην ἐνταῦθα παρέξων· ἐλπίδα δὲ ἀγαθὴν μείζονα τὴν εἰς τὸ μέλλον. Οὐ γὰρ δὴ καὶ ἡμεῖς ἐσμεν τῶν πεπεισμένων, τὰς ψυχὰς ἤτοι προαπόλλυσθαι τῶν σωμάτων, ἢ συναπόλλυσθαι. πειθόμεθα δὲ τῶν μὲν ἀνθρώ- D πων ὐδενὶ· τοῖς θεοῖς δὲ μόνον, ὃς καὶ μάλιστα ταῦτα εἰκὸς εἰδέναι μόνους, εἴ γε χρὴ καλεῖν εἰκὸς τὸ ἀναγκαῖον· ὡς τοῖς μὲν ἀνθρώποις ἁρμόζει, περὶ τοιούτων εἰκάζειν, ἐπίστασθαι δὲ αὐτὰ τοὺς θεοὺς, ἀνάγκη. Τί ποτ' ἔν ἐστιν ὃ φημί σοι νῦν ἐπιτρέπειν; ἀρχὴν τῶν περὶ τὴν Ἀσίαν ἱερῶν ἁπάντων, ἀρχόμενος τῆς χώρας ἢ τῶν πόλεων ἱερέων, ἢ ἀπονέμων τι τὸ πρέπον ἑκάστῳ. Ἐπιείκεια μὲν πρῶτον

Mihi ad te *specialius quoddam*, quam *ad alios*, *conscriptum est epistolæ genus*; & *ideo quidem*, *quod tibi mecum*, *ut arbitror*, *major quam cum aliis amicitiæ usus intercedit*. *Neque parum est*, *quod nobis communis sit ductor*, & *cujus rei memineris utique*. *Non diu vero est*, *quod ad vesperam usque cum eo versari*, *quandoquidem te valde ei gratum esse intellexi*, *mihi apprime fuit jucundum*. *Et ut illud mihi contingeret*, *optimum mihi visum est propter majorem cautelam*. *Tuum enim vultum haud equidem vidi*; *amicitiam autem præcedere debet cognitio*, *cognitionem vero probatio*. *Sed fuit ejus haud exiguus apud me sermo*, & *qualem tu ipse proferre visus es*. *Quapropter ego & inter notos referre te continuo debere censui*: & *nunc tibi rem committo*, *mihi quidem jucundam*, *omnibus vero hominibus futuram utique utilissimam*. *Tu autem præclare*, *prout id sperare decet*, *illud suscipe*; *multam quidem inde voluptatem*, *majorem vero in futurum spem fovens*. *Neque enim sumus ex eorum numero*, *qui animas vel ante corpora*, *aut cum corporibus*, *interire statuunt*. *Nulli vero inter homines de hisce fidem habemus*, *solum autem Diis*; *quos* & *solos apprime par est hæc scire*, & *si par est*, *licet vocare*, *quod est necessarium*: *nam hominibus quidem convenit*, *de iis rebus conjicere*; *scire autem illa Deos*, *est necesse*. *Quid ergo illud est*, *quod dico me velle nunc tibi commitere*? *ut omnibus nempe Asiæ sacris præsis*, *regionis* & *urbium sacerdotibus imperes*, *ac distribuas unicuique id quod ei convenit*. *Moderatio ante omnia antistiti*

sacrorum

ſacrorum, benignitas vero inſuper & humanitas ergo eos adſit, qui merentur iis frui. Qui vero injuſte ſe erga homines gerit, iniquus eſt erga Deos: temerarius vero in omnes, aut libere monendus eſt, aut graviter puniendus. Qualia vero oporteat de ſacris omnibus in commune convenientiſſime decernere, quamprimum ea cum aliis deprehenduntur; pauca vero interea volo hic tibi proponere, idoneus autem tu es qui de iis mihi fidem habeas. Neque enim plura id genus, ut omnes Dii norunt, temere effutio; ſed, ſi quis alius, circumſpecte in iis verſor, & novitatem quidem in omnibus, ut dici ſolet, fugio, in iis vero ſpeciatim, quæ Deos reſpiciunt: illud ratus, debere nos ante omnia patrias obſervare leges, quas certum eſt nobis a Diis datas. Neque enim exiſterent adeo præclaræ, ſi ab hominibus forent ſimpliciter profectæ. Contigit vero illas negligi & corrumpi, divitiis ac luxu prævalentibus, unde arbitror oportere tanquam a laribus [h. e. ab initio] earum curam geri. Quum enim viderem magnam nobis circa Deorum cultum negligentiam, omnem autem erga ſuperos reverentiam impuris delitiis profligatam; ſemper ego equidem hæc apud me deplorabam. Eos enim, qui in impiorum ſecta eminent, fervidos adeo eſſe, ut eligant quidem pro ea mortem obire, omnemque inopiam & famem ferre, ne ſuillis, aut ſuffocato, aut etiam morticinio veſcantur: nos autem adeo ſegniter erga Deos adfici, ut patriarum etiam legum oblivi ſcamur, ignoremus præterea, ſi unquam tale quid fuerit præſcriptum. Sed illi quidem impii, ex parte Dei cultores exiſtunt, quandoquidem illum colunt, qui re-

ἄρχοντι, ἡ χρησότης τε ἐπ' αὐτῇ καὶ φιλανθρωπία πρὸς τὰς ἀξίας αὐτῶν τυγχάνειν. Ὡς ὅσις γε ἀδικεῖ μὲν ἀνθρώπους, ἄνομός ἐστιν πρὸς θεούς, θρασὺς δὲ πρὸς πάντας, ἢ διδακτέος μετὰ παῤῥησίας ἐστὶν, ἢ μετ' ἐμβριθειάς κολαστέος. Ὅσα μὲν οὖν χρὴ κοινῇ συντάξαι περὶ τῶν ἱερῶν ἁπάντων ἐντελέστερον, αὐτίκα μάλα σὺν τοῖς ἄλλοις εἰσί· μικρὰ δὲ τέως ὑποθέσθαί σοι βούλομαι, δίκαιος δὲ εἶ πείθεσθαί μοι τὰ τοιαῦτα. Καὶ γὰρ ὀδὲ ἀποσχεδιάζω τὰ πολλὰ τῶν τοιούτων, ὡς ἴσασιν οἱ θεοὶ πάντες· ἀλλὰ, εἴπέρ τις ἄλλος, εὐλαβής εἰμι, καὶ φεύγω τὴν καινοτομίαν ἐν ἅπασι μὲν, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ἰδίᾳ δὲ ἐν τοῖς πρὸς τοὺς θεούς· οἰόμενος χρῆναι ἂν πατρίους ἐξ ἀρχῆς φυλάττεσθαι νόμους, ὧν ὅτι μὲν ἔδοσαν οἱ θεοὶ, φανερόν. οὐ γὰρ ἦσαν ἄτοπα καλοὶ, παρὰ ἀνθρώπων ἁπλῶς γενόμενοι. συμβαὶν δὲ αὐτοὺς ἀμεληθῆναι καὶ διαφθαρῆναι πλάτει καὶ τρυφῆς ἐπικρατησάντων, οἶμαι δεῖν ὥσπερ ἀφ' ἑστίας ἐπιμεληθῆναι τῶν τοιούτων· ὁρῶν ὂν πολλὴν μὲν ὀλιγωρίαν οὖσαν ἡμῖν πρὸς τοὺς θεούς, πᾶσαν δὲ εὐλάβειαν τὴν εἰς τοὺς κρείττονας ἀπεληλαμένην ὑπὸ τῆς ἀκαθάρτου τρυφῆς, ἀεὶ μὲν ὠδυράμην ἐγὼ κατ' ἐμαυτὸν τὰ τοιαῦτα. Τοὺς μὲν δυσσεβείας σχολῇ προσχόντας ὅτῳ διαφύρους, ὡς αἱρεῖσθαι μὲν ὑπὲρ αὐτῆς ἀποθνήσκειν, ἀνέχεσθαι δὲ πᾶσαν ἔνδειαν καὶ λιμὸν, ὑείων ὅπως μὴ γεύσωνται, μηδὲ πνικτοῦ, μήτ' ἄρα τοῦ ἀποθλιβέντος. Ἡμᾶς δὲ ὅτῳ ῥᾳθύμως τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς διακειμένους, ὥστε ἐπιλελῆσθαι μὲν τῶν πατρίων· ἀγνοεῖν δ' λοιπὸν, εἰ καὶ ἐτάχθη πώποτέ τι τοιοῦτον. Ἀλλ' ὅτοι μὲν ἐν μέρει θεοσεβεῖς ὄντες, ἐπείπερ οὐ τιμῶσιν * ἀλλ' ἀληθῶς ὄντα δυνατώταλον καὶ ἀγα-

θώτατον, ὃς ἐπιτροπεύῃ τὸν αἰσθητὸν κόσμον. ὅπερ ἔυ οἶδ' ὅτι καὶ ἡμεῖς ἄλλοις θεραπεύομεν ὀνόμασιν· εἰκότα μοι δοκοῦσι ποιεῖν, τὰς νόμους μὴ παραβαίνοντες, ἐκεῖνο μόνον ἁμαρτάνειν, ὅτι μὴ καὶ τὰς ἄλλας θεὰς ἀρέσκοντες, αὐτῷ μάλιστα τῷ θεῷ θεραπεύουσιν· ἀλλ' ἡμῖν οἴονται τοῖς ἔθνεσιν ἀποκεκλεῖσθαι μόνοις, αὐτὰς, ἀλαζονείᾳ βαρβαρικῇ πρὸς ταυτηνὶ τὴν ἀπόνοιαν ἐπαρθέντες. ὡς ἐκ τῆς Γαλιλαίας δυσσεβεῖς, ὥσπερ τι νόσημα τῷ βίῳ τὴν ἑαυτῶν

A vera sit potentissimus & optimus, quique sensibilem mundum regit; qui equidem, ut optime novi, a nobis etiam aliis colitur nominibus. Unde consentanea videntur mihi facere, qui leges non transgrediuntur; in eo autem solum errare, quod & spreto aliorum Deorum cultu, ei maxime Deo inserviunt; nobis vero putant gentilibus so-
B lis eum occultari, seipsos barbara illa ostentatione ad hanc vesaniam efferentes. Quod impii Galilæi, tanquam quendam vitæ morbum

Desunt cætera in Græcis Juliani manuscriptis.

ΓΑΛΛΟΣ ΚΑΙΣΑΡ
Ἰουλιανῷ ἀδελφῷ χαίρειν.

GALLUS CÆSAR
JULIANO *fratri S. D.*

C

Ἡ γειτνίασις τῆς χώρας, λέγω δὲ τὴν Ἰωνίας, πλεῖστον ὅσον εἰς κέρδος ἡμᾶς ἤνεγκεν. ἀνιωμένους γὰρ ἡμᾶς, καὶ δυσχεραίνοντας ἐπὶ ταῖς πρώταις φήμαις παρεμυθήσατο. τί δέ ἐστιν ὃ λέγω, γνώσῃ. Ἦκεν εἰς ἡμετέρας ἀκοὰς ἀποσῆναι μέν σε τῆς προτέρας θρησκείας τῆς ἐκ προγόνων παραδοθείσης, ἐπὶ δὲ τὴν μάταιον δεισιδαιμονίαν ἐληλακέναι, οἴστρῳ τινὶ κακῷ συμβάλῳ εἰς τοῦτο ἐλαθέντα. Καὶ τί ἂν ἔμελλον πάσχειν δυσχεραίνων; ὡς εἰ μέν τι τῶν ἐν σοὶ καλῶν διαβοώμενον γνοίην, κέρδος οἰκεῖον ἡγοῦμαι· ἃ δέ τι τῶν δυσχερῶν, ὅπερ ἂν οἶμαι, ἐξίσης ζημίωμα μᾶλλον ἐμὸν νομίζω. Ἐπὶ τούτοις οὖν ἀνιώμενόν με ἡ παρουσία τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀετίου εὐφράνεν, ἀπαγγέλλοντος μὲν ἐναντία, ἡμῖν δὲ εὐκτά. καὶ γὰρ σπουδάζειν σε ἔφη εἰς οἴκους εὐχῶν, καὶ μὴ πόρρω τῆς μνείας τῶν ἀθλητῶν ἀνδρῶν ἀποσπᾶσθαι, ὅλως δ' ἔχεσθαι διεβεβαιοῦτο τῆς θεοσεβείας τῆς ἡμετέρων. Ἐγὼ δέ σοι τοῦτ' ἂν

IOniæ provinciæ vicinitas maximum mihi lucrum attulit, quippe quem priore de te fama dolentem mœrentemque recreaverit. Quæ vero illa, quam dico, fama sit, audi. Ad aures meas pervenit, te, abdicata prima religione, quam a majoribus accepisti, ad inanem superstitionem deflexisse, impetu quodam pravoque consilio abreptum. Quid non mihi accidisse putas, cum tuam vicem dolerem? Nam sicut meum esse commodum
D reor, cum tua bona prædicari audio: ita mala, quæ Deus avertat, meum apprime damnum arbitror. Me igitur in eo mœrore jacentem communis pater Aëtius adveniens erexit; qui & plane contraria narravit, & mihi optatissima: te in domibus studiosè versari: a memoriis martyrum nunquam divelli, sed omnino Dei cultui addictum esse affirmavit. Ego tibi Homeri illam vocem ingero: *sic*

jaculare.

jaculare. Perge, inquam, ut cœpisti; atque hanc eis repende‖ voluptatem, qui te omni benevolentia complectuntur; illudque memoria retine, nihil religioni præferendum esse: nam virtus quo est perfectior, monet ut mendacii detestemur fallacias, veritatem autem consectemur: quod præcipue in pietate erga Deum curandum esse apparet. Multitudo dissidii origo, & perpetuitatis est labes: quod vero solum unumque est, atque potentia præditum, rerum omnium tenet imperium. Non, ut Saturni filii, sorte aut partitione; sed quia suapte natura principium est, & omnia potentia continet, non vi acquisita: nam ipsum ante omnia est. Hic procul dubio est Deus; quem debito cultu venerari oportet. Vale.

A εἴποιμι κατὰ τὸ Ὁμηρικὸν, Βάλλ' ὅ- Iliad. Θ v. 282.
τως· καὶ ἐπὶ τοιαύταις μνείαις εὖ-
φραινε τὰς ἀγαπῶντας, μεμνημένος
ὡς ἂν ἔσι τι θεοσεβείας ἀνώτερον. ἡ
γὰρ εἰς ἄκρον ἀρετὴ παιδεύει τὸ μὲν
ψεύδους ὡς ἀπατηλὸν μισεῖν, τὰ δὲ
ἀληθῆς ἔχεσθαι. ὅπερ μάλισα ἐν τῇ
περὶ τὸ θεῖον φαίνεται θρησκείᾳ.
Ὄχλος γὰρ πάντως φιλόνεικον κὴ
ἄσατον· τὸ δὲ μόνον σὺν ἑνὶ ὑπερ-
B γὸν ὄν, βασιλεύει τὰ παντός. οὐκ
ἐκ δασμῶ καὶ κλήρω, καθάπερ οἱ
Κρόνω παῖδες· ἀλλ' αὐτοαρχὴ ὄν, κὴ
κρατῶν τῶν ἁπάντων, ὐδὲ δεξά-
μενον βίᾳ ἕτερον, ἀλλὰ πρὸ πάντων
ὄν. τᾶτο ὄντως θεός. ὅν περ σὺν τῷ
ὀφειλομένῳ σεβάσμαι προσκυνεῖν
χρὴ. ἔρρωσο.

FINIS OPERUM JULIANI.